

L'ESTEL

de Mallorca

ANTIC S'ARENAL DE MALLORCA

PUBLICACIO INDEPENDENT DE LES ILLES BALEARS

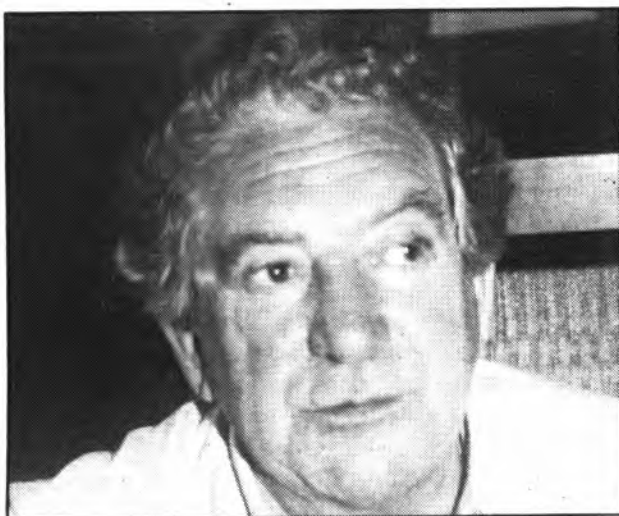
ANY XII. NÚMERO 266

1er DE MAIG DE 1993

PREU: 200 PTS

Joana Maria March, presidenta de Convergència Nacionalista Balear.

Andreu Quetgles, n'Andreu de Madrigal, de Calvià.

JOAN LLUÍS GAMUNDÍ:

"MENTRE MIQUEL NIGORRA I CORONACIÓ DEMANEN TÈNTOL, ELS SEUS CADELLS VAN DE GUERRA".

Joan Lluís Gamundí i Seguí.

ENTREVISTES

JOANA MARIA MARCH

"Volem una opció nacionalista de veres que es reflectesqui en els fets i no només en les bones paraules."

ANDREU DES MADRIGAL

"Els turistes d'avui no són com els de fan vint anys."

Assessoria d'empreses

Joan Company Morey.

Diplomat en Ciències
Empresarials

Del 1er de Maig al 20 de
Juny

DECLARACIÓ DE RENDA
ANY 92. Cardenal Rossell,
75. Tlf. i fax: 26 56 00. Coll
den Rabassa

Aquest periòdic es pot trobar a tots els quioscos de Mallorca. Exigiu-lo al vostre quiosquer si no el trobau.

EDITORIAL

S'Arenal de Mallorca s'anomenarà L'Estel de Mallorca

Efectivament, com haureu observat, S'ARENAL DE MALLORCA ha canviat de nom, a partir d'ara s'anomenarà L'ESTEL DE MALLORCA; però no de continguts, ni d'ideologia ni de res més en absolut. S'ARENAL DE MALLORCA continua baix un altre nom, amb el mateix dipòsit legal i la mateixa numeració, ja que no podem ni volem tirar per la borda dotze anys i mig de singladura.

S'ARENAL DE MALLORCA va néixer com a butlletí de l'associació de veïns Son Sunyer de S'Arenal. El nostre poble era en aquell temps l'àmbit de la nostra publicació; però ens adonarem que feiem falta a altres llocs, de manera que ens anàrem expandint.

Anàrem fins al Coll d'en Rabassa i el Molinar. Ens vingueren a cercar els balladors de Son Ferriol i cap allà anàrem. Més tard anàrem a Manacor on es produí l'escàndol: els directors de les revistes de per allà es posaren furiosos quan ens veieren repartir diaris en mallorquí per la seva ciutat. Anàrem a Felanitx i a Inca i, com no, a les diferents barriades de la Ciutat de Mallorca. El terme de Calvià ha estat el darrer tros de Mallorca on hem arribat i podem dir que els habitants del terme ens han rebut amb els braços oberts.

La gent, però, quan veia el nostre periòdic, s'exclamava: "I jo, què hi tenc a veure amb S'Arenal?" Els havíem d'explicar una i altra vegada que S'ARENAL DE MALLORCA és un periòdic d'àmbit de Països Catalans que es reparteix a tot arreu, sobretot a Mallorca i molt especialment al poble o barriada on feim un especial. Això duia molta feina, haver de donar tantes explicacions.

A partir d'ara durà un altre nom: L'ESTEL DE MALLORCA. Un nom clar i llampant. Un estel brilla enmig del cel i es veu de per tot arreu. L'estel de cinc puntes va a les banderes d'alguns països que es feren independents d'Espanya i és a la bandera dels independentistes catalans. L'ESTEL DE MALLORCA és, doncs, el nom de la revista que cada quinze dies estarà al vostre quiosc o a la vostra bústia.

Un exemplar d'aquest periòdic serà regalat a cadascuna de les famílies del terme de Calvià. Si us ha agradat, trobareu una butlleta de subscripció a la darrera plana. Envieu-nos-la.

PSM: Honestat i efectivitat

SEBASTIA SERRA / President del Consell Polític del PSM

Com cada vegada que s'acosten unes eleccions els «gurús» habituals solen començar a intentar desestabilitzar al PSM amb un argument recurrent: que votar el PSM és tirar el vot, que el PSM és un partit en perenne indefinició, etc. És el recurs, més o manco dissimulat, a allò que es diu el «vot útil». Ni puc —per respecte a l'intel·ligència de l'hipotètic lector— ni vull —per respecte a la dignitat dels militants i simpatitzants del PSM— entrar a discutir si som o no som d'esquerres, si som més ecologistes o manco que no sé qui, si el nostre nacionalisme és d'aquesta o l'altra nació... tot això son cortines de fum per a intentar confondre el votant del PSM.

El que sí vull dir a tots els que durant 18 anys han confiat amb el PSM és el següent: fixau-vos com el 79, el 82, el 83... els atacs al nostre partit eren mínims, si no inexistents. Fixau-vos com el 87 i 89 comencen a atacar-nos. I fixau-vos com ara, avui i aquí, quan només han passat uns dies de la convocatòria d'eleccions els atacs ja son rabiosos. El PSOE, a través de J. March, ha començat la campanya atacant el PSM-Nacionalistes de Mallorca. Ja ho sabeu: «lladren, doncs...» No vos enganyeu. Ens ataquen perquè saben que cada dia el suport que ens donen els ciutadans dels pobles de les illes és superior. Perquè s'ben que la nostra oferta és molt clara i que ells mai podran oferir el que nosaltres: honestat i eficiència. No es tracte de discutir sobre qui és més d'esquerres o manco, ni qui és més nacionalista o manco, ni sobre qui és més ecologista o manco. Es tracte de veure què ha fet cada un.

¿Què pot oferir el PSOE als ciutadans de Balears? Al marge de lliçons sobre com finançar irregularment els partits —disciplina en la qual en son uns mestres sobre com utilitzar el poder per a benefici personal, poca cosa més. O bé no, Pot ser si que ens pugui oferir eficiència. L'eficiència que demostren convocant unes eleccions que, entre d'altres coses, permet que la protecció de Ses Salines s'aturi. Sincerament, més capacitat per a fer palesa la pròpia inutilitat, és molt difícil. I això per a no parlar del vergonyós pacte autonòmic amb el PP. O l'espoliació fiscal que el govern socialista sotmet a aquestes illes.

¿Nacionalistes dins el PSOE? Sí; tots. Però de la nació espanyola

uniformitzada, homogeneïtzada i ofegadora de tot allò que tenguí el més mínim olor a diferent de la cultura i llengua castellana. No, gràcies, no ens agrada el que ens ofereixen. I molt hauran de canviar per a que en un futur ens posem a parlar d'hipotètiques col·laboracions.

¿Què pot oferir el PP als ciutadans de Balears? El que ha demostrat. Duen que son defensors de l'autogovern i no tenen el més mínim sentit de la decència per a pactar amb el PSOE l'estrangulament de l'autonomia de Balears. Es queixen de que el Govern socialista els tracta molt malament, però els manca temps per a pactar quan Madrid així els ho ordena. Duen defensar la nostra terra, però no els importa reformar la Llei d'Espais naturals en benefici d'un parells dels seus militants i simpatitzants.

Podria seguir, perquè n'hi ha moltes d'evidències que demostren el poc sentit de país que tenen aquests partits. Nosaltres, el PSM-Nacionalistes de Mallorca només podem oferir als ciutadans de Balears el que hem vengut fent des de fa 18 anys. Defensem les classes menys afavorides de les Balears. Defensem el petit i mitjà empresari, essent els únics que ens oposam amb absoluta rotunditat a aquest genocidi del petit empresari que estan fent PSOE i PP. Defensem el medi ambient en totes les armes legítimes i legals que podem. Denunciam l'espill fiscal a que ens estant sotmetent. Per cert, som l'únic partit que ha fet una campanya sobre aquest tema. Altres parlan, nosaltres actuam.

Temps hi haurà durant aquestes pròximes setmanes per a parlar de tots aquests temes amb més deteniment. Per ara que queda clar que el nostre és un missatge molt fàcil d'entendre: som l'únic partit de Mallorca que té partits germans a cada una de les illes i que tots plegats treballan per a que els nostres països siguin cada dia un poc més lliures i justos. Som l'únic partit que pot parlar d'honestat i d'eficiència allà on ha governat, governa, o on té representació institucional. Estic segur que els ciutadans de les illes així ho observen cada dia més. Per això cada dia ens donen més suport. I per això mateix, a segons quins partits ara els preocupa tant el PSM-Nacionalistes de Mallorca.

NOTA DE LA REDACCIO

L'Estel de Mallorca vol posar de manifest que els articles publicats en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors. Totes les persones o entitats que se sentin al·ludides pel contingut d'aquesta publicació tenen a la seva disposició la secció *Cartes al Director* que admet escrits que compleixin els següents requisits: * L'extensió màxima són vint-i-cinc retxes, escrites a màquina. * Les cartes han d'anar signades per l'autor amb noms i llinatges i ha d'incloure adreça, telèfon i D.I. No es publicaran textos firmats amb pseudònim o inicials i quan l'escrit provingui d'un col·lectiu, ha de signar-lo un dels seus components.

Xafarderies

La senyora Pastrana, dels serveis informatius de l'Ajuntament de Calvià, esta ben empipada amb els taxistes perquè quan passa per l'estacionament dels taxis de Palma Nova, els xofers comencen a cridar: "Ara passa ràdio Calvià!"

Cent mil pessetes a l'any, paga un xalet amb 750 metres de solar al Toro. Un dels veïns ens comentava que haurà de partir cap a un altre lloc per no haver de pagar tanta contribució.

A l'Avinguda Central del Toro -pronunciau "el Toru"- la meitat dels veïns estan empipats perquè els posen les faroles usades. A l'altra meitat els ho han posades noves.

Quan algú demana als taxistes de Palma Nova on és Calvià, els responen: "Justa darrera l'ajuntament."

El Club de futbol Platges de Calvià encara no ha rebut la subvenció d'enguany, diuen que el motiu és perquè empraven part dels doblers en l'equip de tercera nacional. El Platges de Calvià té 400 fitxes de jugadors joves.

El passat dia 16 d'abril sopàrem al restaurant es Cantó de Montuiri amb la gent de **Convergència Nacionalista Balear**, partit polític liderat per una junta gestora composta per Guillem Morro, Joana-Maria March i Jaume Mesquida. Per comprendre un poc aquest partit no ens queda més remei que fer un poc d'història.

Unió Balear, es va fusionar amb Centristes Balears ara fa uns dos anys i varen fundar el partit **Convergència Balear**. Ara, els centristes s'han fusionat amb Unió Mallorquina i els unionistes volen coaligar-se amb el PSM de cara a les eleccions generals. Dia 7 de maig hi haurà una gran trobada de CNB, altra cop al Cantó de Montuiri.

Gran acte preelectoral del PP a l'escola catalana de s'Arenal amb assistència de la cúpula del partit i dels candidats dijous de la setmana passada a s'Arenal. Creació del Districte Rural del PP, districte que engloba Can Pastilla les Meravelles i s'Arenal amb en Toni dels Jamaica i en Francesc Bellinfante al davant. A propòsit, en Toni des Jamaica ens havia dit que el feien batle de barri i no ha estat vera, l'han fet president del PP a s'Arenal. Presentació dels candidats i arenga dels capitosts. El president del CIM, que és en Joan Verger, parla en català, quan una veu exigeix "En Castellano!", Joan Verger canvia de llengua i al cap d'una estona una altra veu demana "En mallorquí!". Aquesta vegada el president no canvia de llengua; què hi farem? Segles de colonització i d'esclavatge ens han fet així com som. El president del Govern i del partit, Gabriel Canyelles, fa la seva arenga, es posa com de costum el públic dins la butxaca amb els seus acudits entremesclant frases en castellà i en català:

Francisco Gilet va venir a fer propaganda electoral a s'Arenal. Se va omplir de boca d'Espanya, «de nuestra España». Molta de gent s'alegrarà de que s'en vagi de Mallorca cap a la seva «Espanya».

"Me esforzaré en traducir al castellano de la misma manera que el sábado al congreso de ABTA tendré que esforzarme en traducir al inglés, perquè el negoci és el negoci. Grans aplaudiments...! és que en sap molt el nostre president.

Calvià, un terme municipal ple de sorpreses. Just a l'altra banda de la rotonda que ens duu a Santa Ponça, en trobam una. Un poble de 1.700 habitants amb garrovers i altres arbres per les places i carrers. Tres bars, una perruqueria unisex, una papereria, una escola amb biblioteca pública, un supermercat i una cooperativa d'alimentació. El nom del poble és **Galatzó**, però els veïns de Peguera l'anomenen la Pantera Rosa, pel color de les cases. Un poble que no tindrà més d'una dotzena d'anys, poblat d'immigrants espanyols. Els tres bars del poble se subscriueren a la nostra revista.

El proper dia 15 de maig començaran a la plaça de Toros de Palma els **Grans Concerts** que enguany organitza l'empresa TRUI espectacles. Aquest dia, a les 22:30 hi actuarà EL ÚLTIMO DE LA FILA i serà l'únic concert d'aquest grup a Mallorca enguany. Aquest concert promet ser un gran espectacle.

Seguint amb aquest cicle de GRANS CONCERTS hem de dir que per al proper 29 de maig, a la plaça de Toros de Palma, hi actuarà el grup OSSIFAR, que presentarà el seu últim treball "Indiana Pons" en busca de la porsella rustida" a més dels seus coneguts temes anteriors.

L'ESTEL DE MALLORCA. Publicació independent de les Illes Balears. Edició i direcció: Mateu Joan i Florit. Col·laboradors: Gracià Sánchez i Font, Jaume Sastre, Bernat Joan i Marí, Mateu Sastre, Climent Garau i Salvà, Miquel Julià. Depòsit legal PM 473-80. Impressió: Hora Nova S.A. Publicitat i subscipcions: Camí de les Pedreres, 30. Apt. de Correus, 124. 07600 - s'Arenal. Tel. 265005. Fax: 269941.

Motius per a l'optimisme

¿Es pot parlar de revolució generacional, de canvi de mentalitat en la joventut? Jo crec que sí. Així com els joves de finals dels anys 60 van marcar una fita en la història del pensament polític tot esdevenint els quadres dirigents del progressisme post-franquista, així mateix es pot parlar, en el nostre país, de revolució en el món de les idees.

La joventut d'avui dia ja de temps enrera deixà d'interessar-se per les ideologies clàssiques: socialisme, conservadorisme, comunisme; que progressivament han anat perdent la capacitat d'atraure's les noves propostes de transformació de la societat. Avui, el que de debò interessa a la joventut catalana són nous tipus de política: el nacionalisme, l'ecologisme.

Fixem-nos com la política tradicional, llunyana i d'esquena a la gent com era entesa fins ara, ha provocat en el jovent un interès pel que ens envolta, per la realitat immediata i la seva transformació; cercant nous mitjans d'expressió per a aquestes inquietuds.

Per què motius per a l'optimisme? Doncs perquè aquest nou rumb ja ha estat trobat i, afortunadament, s'ha canàlitzat en un massiu i eufòric suport juvenil a l'opció independentista; la qual es palesa no només en les urnes, sinó també en instituts i universitats.

És un nou lent despertat generacional que s'estén, en més o menys gran mesura, arreu de les nostres terres, però que és despertat al cap i a la fi.

El testimoni de gent com Fuster i Llompart ha estat recollit, i ara és la nostra oportunitat per fer-nos sentir, per influir en la vida política i per marcar una generació.

Les bases estan assentades: la nostra és l'opció de futur.

David Murillo i Bonvehí
Bloc d'Estudiants Independentistes. U.B.

La força del dret

I ens volen fer creure que és pels doblers i que les seves poderoses raons han de prevaler per damunt de les dels altres, tan sols perquè tenen la força, com si això fos el dret més incombustible i renouer d'aquest món i tan sols és la majoria momentània dels quefers terrenals.

I aquests són els motius, diuen, per canviar-nos les freqüències dels canals en català i ens expliquen raonaments tècnics i d'altres bajanades, fins i tot plausibles per als seus miops, que a la fi no ens demostren més que la seva fòbia a qualsevol tret cultural, formatiu i de sintetització que puguem treure d'aquestes emissions.

Els, el que volen és que la gent es divertesqui amb els programes "estrella" com els "culebrons", que la cultura sud-americana ens arribi fins al moll dels ossos, que els dibuixos animats fomentin la destrucció dels llibres ja que no serveixen per a res de denunciar amb gran parada la violació dels drets de les dones i després que ens donin una pel·lícula de persecució sexual, per posar exemples recents.

La ignorància com a mitjà per a seguir al poder sol ésser un fet que al llarg dels temps ha servit a moltes causes i a molts, i a hores d'ara també l'han feta servir. Però el temps se'ls acurça, com quasi tot.

Ens prendran les freqüències, el que no ens prendran és el DRET DE LA RAÓ.

Julià-Pere Rado i Garau

Carta oberta

A tots els calvianers forasters que han vingut a ser mallorquins

Ja fa cinc, deu, quinze o vint anys que vingueres d'Andalusia o un altre indret peninsular a la teva nova llar de Calvià (Palma Nova, Magalluf, Peguera, Santa Ponça...). No vingueres a conquerir Mallorca. No buscaves colonitzar als calvianers mallorquins. Ni intentaves sotmetre als mallorquins i dominar-los. Vares venir humilment a cercar un treball i un jornal digne, a viure i a conviure amb els mallorquins, a participar de les seves riqueses, que són, endemés dels doblers, la seva cultura i la seva llengua.

Per què? Perquè Mallorca i també Calvià ja fa prop de mil anys que té la seva pròpia cultura, llengua, història, costums, festes, balls, gastronomia i moltes altres manifestacions. Tot això forma part del nostre gran tresor que ningú pot destruir ni desdenyar i que tots tenim i teniu el dret de fruir i el deure de cuidar i de promoure.

Si no fos així, si no us integràssiu dins Mallorca com una gota d'aigua que cau dins la mar, us hi trobaríeu sempre com unes persones estranyes i, endemés, enraríeu i corrompríeu els aires de la nostra vida i cultura, forçant la nostra desmallorquinització. Seríeu aleshores com un os fora de lloc que dol i fa nosa.

Ja l'any 1229 el nostre Rei En Jaume inicià la conquesta de Mallorca, desembarcant precisament al vostre municipi, a Santa Ponça, i hi tingué la primera batalla amb els moros el 12 de setembre d'aquell any. Allà hi teniu el monument que ho recorda. Emperò, com que no es viu de records, per compartir la nostra cultura i ser de la família, heu de voler i heu d'exigir que els mallorquins d'aquí us ne facin part. Sí, heu de voler que us ensenyin la nostra llengua, que us parlin en mallorquí.

La vostra batllesa, Margarita Nájera, que ha vingut de fora, de Bilbao, n'ha après de parlar en català i li heu de requerir que us n'ensenyi, que us ne faciliti els mitjans. No heu de voler ser un obstacle perquè la llengua catalana continuï essent la nostra llengua. Una bona ajuda seria que Ràdio Calvià fos totalment en mallorquí, llevat dels espais dirigits als turistes. Endemés d'una bona escola per a tots els calvianers, seria una bona lliçó de "vergonya caval·ler!" per al Cap del Govern Balear, Gabriel Canyelles, que escandalosament no ha promocionat cap ràdio en la nostra llengua.

Des d'aquest periòdic us dic: benvinguts! També voldria poder dir-vos ben prest: Hostes vingueren que a ca-nostre com nosaltres visqueren.

Miquel Julià Prohens
Escriptor

Ca'n Montes

Ous i formatges
Carrer Nou, 22
Tel. 260909
07620 LLUCMAJOR

TALLER RIERA
Reparació d'automòbils,
mecànica, xapa, pintura al forn
C/. Girfalc, 3. Tlf.: 10 03 15.
07182 Son Ferriol

Comunicat de les JNl:

Els nostres doblers, a ca nostra

La Joventut Nacionalista de les Illes se solidaritza amb la CAEB per la campanya que a hores d'ara du a terme amb el lema "Salvem l'empresa", per mirar de fer front a la pressió fiscal.

Així mateix, manifestam el nostre suport al PSM, per la campanya "Prou d'imposts cap a Madrid", que a hores d'ara també du endavant.

Atès que, en el context socioeconòmic actual, al col·lectiu empresarial li convé que la classe treballadora tingui poder adquisitiu, és a dir, bon comprar, i, al revés, també al col·lectiu obrer li convé que les empreses tinguin un marge de guany i puguin generar llocs de feina, entenem que com més va més poc sentit té la disjuntiva dretes-esquerreres.

En canvi, els prop de cent mil milions que se'n van cada any de les Balears en impostos i no tornen, constitueixen un problema de descapitalització de la nostra terra que necessita un remei com més aviat millor. Segons dades de la conselleria d'Economia i Hisenda del Govern Balear de l'any 1990, de ca nostra se'n van en un any 91.000 milions per no tornar. Aquesta doblorada, si la repartim entre 700.000 habitants que som a les Balears, surt a 130.000 ptes per cap, no ja per contribuent. (Posem, a una família de 4 persones, ja li surt a 520.000 ptes per any que li fugen i no veu pus).

La Joventut Nacionalista de les Illes convida els partits nacionalistes de les Balears a prendre'n consciència de valent, que peguin coça a la disjuntiva dretes-esquerreres i la baratin per la de dependència-autogovern, i que elaborin plegats un projecte de Concert Econòmic amb l'estat. Trobam que és just que siguem els mallorquins, els menorquins, els eivissencs i els formenters els qui administrem els recursos econòmics de les Balears i que puguem disposar dels doblers guanyats amb la nostra suor.

Jordi Caldentey
Delegat de Premsa de la Joventut
Nacionalista de les Illes

RESTAURANT CAN CALIU

Cuina mallorquina
Menús a 650 ptes.

Carretera d'Andratx s/n
Tel. 680085 PALMA NOVA

ELS MIRACLES D'EN JAUME JOAN BOVER!
LES MANS QUE CUREN!
C/. Joan Alcover, 10
entresol
Tlf.: 46 44 00
Ciutat de Mallorca

El poder de Catalunya (II)

Joan Quelgles

Professor de Filosofia d'IB

Hi ha catalanistes -i intel·lectuals espanyols de cor xerec- que consideren que sí, que la raó la té Catalunya, però que els qui imposen les condicions són ells -els espanyols- perquè disposen de la força, del control dels aparells de l'Estat. Però aquí, i al llarg d'aquests articles, no s'ha d'entendre "raó" en el sentit de *tenir raó* en una discussió o en un plet, sinó que faig ús modern del concepte Raó en un cert manlleu de l'herència de la Dialèctica hegeliana. Es reconegui o no, la historiografia actual és hereva de Hegel i de Marx. Resta obvi que el concepte de raça no hi té cabuda en aquest intent de comprensió del procés històric. No és el cas, per tant, que els cervells dels catalans siguin més ben dotats per a la raó que els dels espanyols, no. Per cert, era el seu estimat filòsof-torero, José Ortega y Gasset, que a *L'Espanya invertebrada* deia allò de "... hi ha raons per anar sospitant que, en general, solament testes castellanes tenen òrgans escaients per a percebre el gran problema de l'Espanya integral".

Sense caure dins el paniogisme de Hegel, hem d'entendre que si Catalunya (PPCC) manté clarament la seva existència com a nació no és per casualitat sinó que és producte d'una necessitat històrica. Catalunya té la Raó. Aquesta racionalitat és el seu poder. Allò que vol Catalunya, allò que volen les classes populars catalanes s'avé amb allò racional. Allò que pretén l'oligarquia castellano-andalusa segueix el mal camí de la irracionalitat i de la decadència. La Raó de Catalunya no és el resultat d'un discurs d'un savi o d'un profeta, no. El poder actual, d'ara mateix, de Catalunya és el resultat dels esforços de milers, de centenars de milers, d'homes i dones catalans; és el producte de la intel·ligència i del treball de generacions de catalans. El temps present és la darrera alenada de la història, la qual té un alè molt lent i profund.

Catalunya (Països Catalans) fou capaç de fer el miracle de dur a terme la revolució industrial, en virtut de la iniciativa de les seves gents. Les empreses -agràries, industrials, de serveis- que varen tenir èxit, que varen encertar en els seus projectes, representen l'autèntica racionalitat. Els desencertats, en canvi, d'immediat, desapareixen sense deixar fressa. No així és el procés de l'anomenat "desenvolupament econòmic" que ha dut a terme -i duu encara ara- l'oligarquia espanyola. El procés econòmic que descabdella l'oligarquia espanyola és la negació frontal de la Raó. Ells han volgut -i volen- fer prevaler els seus interessos de classe -polítics- per sobre de les lleis de l'economia de mercat. Els catalans varen saber aprofitar la darrera gran ocasió; es llençaren amb cor i còrdes per muntar a l'onada del turisme. Aquest és el poder de Catalunya: la capacitat d'iniciativa de les classes populars.

En aquests darrers cent anys -inclosos els deu de l'administració del Psoe-, l'oligarquia castellano-andalusa han fet grans esforços i quantioses inversions -amb els nostres impostos- per a industrialitzar diverses àrees de la nació castellana. Els nuclis industrials que han aconseguit mantenir-se, després d'un seguit de malbarataments econòmics, no són conseqüència de la iniciativa de les classes populars castellanes, sinó dels dissenys de l'oligarquia. Els nuclis industrials de Burgos, Valladolid, Guadalajara, Palència, responen a aquesta voluntat política. I la gran industrialització de Madrid és el màxim exponent de la irracionalitat de l'aristocràcia. *No ha estat una burgesia castellana autòctona la que ha tirat endavant els grans nuclis industrials.* Aquesta industrialització respon a dos factors essencials: a) A la creació directe d'indústries per pura decisió política de l'oligarquia. Són uns increïbles malbarataments de diners i d'energies, perllongament de l'autarquisme de l'època feixista a Europa. Com a ciutats fantasmals, per tot arreu és poden trobar mostres d'aquests "polos de desarrollo" ara abandonats i inservibles. En aquest model, els oligarques juguen a capitans d'indústria. A vegades, fins i tot són capaços de dirigir empreses estatilitzades que donen gran beneficis, com és ara la Telefònica; però, en aquest cas, significativament, resulta que l'empresa és un monopoli i que ofereix un servei car i dolent. b) Correspon a l'establiment d'empreses no castellanes a Madrid també per motius no estrictament econòmics, sinó per acords polítics, o per simple coacció política. Com a resultat d'aquests acords -sovint amb clàusules secretes- moltes grans empreses han decidit establir-se a Madrid. Per suposat que a Madrid hi ha multitud d'empreses creades per la burgesia autòctona madrilenya, però aquestes empreses -majorment mitges i petites- no són la causa de la industrialització de Madrid, sinó la conseqüència.

Al moment present, les maniobres de l'oligarquia van quedant sense espai de joc. El poder de Catalunya, en canvi, és emergent. Dia a dia, es va imposant la racionalitat de la nació. Fa unes setmanes, sortia a la premsa un anunci de la companyia aèria hongaresa, on avisava de la inauguració dels vols regulars -tres vegades a la setmana- entre Barcelona i Budapest. Pocs dies després, un responsable d'Iberia anunciava la nova estratègia respecte al vols internacionals: Barajas seria el centre dels vols cap a Amèrica, mentre que *El Prat seria el centre preferent respecte al vols cap a Europa!* Tot i que han de desfer pedra per pedra aquest gran edifici de la irracionalitat espanyola, ells, els oligarques i els seus *sorianos*, no poden canviar i transformar-se en burgesos moderns (continuarà).

El PSM i l'Ajuntament de Montuïri

Senyor director:

Davant les diferents informacions aparegudes als mitjans informatius sobre la problemàtica econòmica de l'Ajuntament de Montuïri, l'Agrupació del PSM vol fer les següents puntualitzacions:

Els representants del grup municipal del PSM, exercint el seu dret democràtic, explicaren en roda de premsa els motius que els havien duit a presentar a la consideració del ple una sèrie de preguntes sobre les inversions municipals davant la temença, cada dia més estesa entre la població, que el caos econòmic dugués l'Ajuntament a un carreró sense sortida.

Els nostres representants han actuat sempre amb el suport de la nostra agrupació i ambdós de manera solidària. D'aquí el nostre rebuig, que no sorpresa, per les acusacions contra un dels nostres membres.

La majoria municipal tenia, oli pertocava tenir, coneixement de les preguntes presentades pel nostre grup i, en conseqüència, respondre. Però el senyor batle deixa de banda el tema de fons, la situació econòmica real del nostre Ajuntament, i en un intent de conduir la discussió als terrenys que ell domina, fa un atac colèric, ple d'odi i rabiosament enfurismat contra Pere Sampol. No és nou això, ja ens hi tenen acostumats. Sabem que continuaran els atacs, les mentides... però també sabem que el tema de fons, l'economia de l'Ajuntament, seguirà aparcat. S'intoxicarà amb comentaris falsos l'opinió... El senyor batle i molts personatges com ell, que al llarg del temps li han servit de model, posen en boca dels qui consideren els seus enemics el que duen latent sempre i que surt a la més petita provocació contra el seu ordre, l'ordre establert per ells, i els propis deliris d'hegemonia ideològica.

Nosaltres, senyor batle, els militants del PSM, no ens deixarem acovardir, ni permetrem que ens tapin la boca, perquè d'il·lusos no en tenim res. Els il·lusos no preocupen gaire, però per la seva reacció furibunda en un intent de desviar l'atenció sí que deduíem que els preocupam.

D'altra banda és veritat que no guanyàrem les eleccions però li voldríem recordar que no és cap garantia que l'honradesa i la justícia siguin virtuts dels guanyadors per disposar d'una majoria absoluta, perquè, Sr batle, com va dir Antonio Gala a "El Independiente" (14-X-90) en dirigir-se a un personatge polític, d'identica prepotència:

"El dia no és la nit, encara que tota la humanitat es posàs d'acord i així ho afirmàs en un improbable referèndum. La merda és la merda, encara que cents de milions de mosques en gaudeixin i se n'alimentin. El que és essencialment deshonest ho seguirà essent per molts d'eufemismes, i poals d'oblit, lleixiu, i acusacions als acusadors que li tirin. Un poca-vergonya no deixarà de ser-ho amb un sistema polític o amb un altre, encara que sigui ell qui el regeixi i encara que l'ovacionin escandalosament els seus partidaris. La dignitat no depèn de renous ni de números".

I, per acabar, Sr batle, recordi que fou democràticament que Hitler pujà al poder, en unes eleccions lliures, i la història ha donat la raó i la dignitat a les minories que no el votaren

AGRUPACIÓ DEL PSM DE MONTUÏRI
Montuïri, dia 20 d'abril de 1993

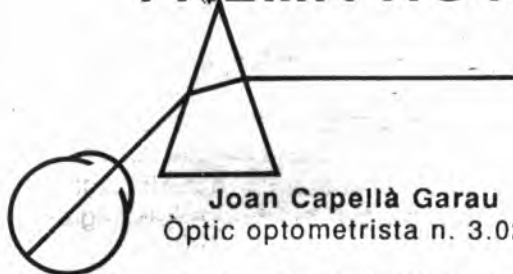
TENNIS SON RIGO

Tennis
Futbol-sala
Hàndbol
Petanca
Cir. Footing

Squash
Volei
Mini golf
Tennis Taula
Gimnàs

Final Avda. Son Rigo - Tel. 74 33 66
Sometimes - Palma de Mallorca

CENTRE ÒPTIC PALMA NOVA

Joan Capellà Garau
Òptic optometrista n. 3.027

Avinguda de la Platja, 12
Tel. 682802 PALMA NOVA

En defensa de Catalunya

Utilitzem el sentit comú; per què marxàrem els immigrants de la terra dels nostres avantpassats? Per fer turisme? Per plaer? O per necessitat? Si és així, apliquem-nos el consell que ens donava el Professor Carles M. Espinalt l'any 1966 en el seu assaig "Guanyar-se la vida": "Si heu emigrat fugint de la fam, i heu trobat un país on us deixen guanyar la vida, on el senyoret ja no va amb esperons per a pujar a cavall, i on tothom té gavardina, no en dubteu, mireu d'aprendre el seu idioma i abraçe els seus costums; és la vostra pàtria espiritual. La pàtria és això d'ara: una mare. Procurar que, al fill, no li manqui el pa de cada dia, ¿no és la prova palesa d'una mare amorosa? Hi ha maternitats i "maternitats". Sempre és més nostra la mare adoptiva que la mare despreocupada.

I, ara, ves per on, aquesta "mare despreocupada" torna a enviar a la meua família cartes com aquesta: "Estimada Sra. parreño: En este comienzo del nuevo 1993, me complace enormemente dirigirle estas líneas en mi nombre, en el de todos los murcianos, para expresarle, de forma personal y en mi condición de Presidente de la Comunidad Autónoma de Murcia, el afecto y la solidaridad que anida en el corazón de los que aquí permanecemos respecto a los murcianos que, como usted, por circunstancias personales han dejado su tierra para encontrar acomodo y trabajo en otros lugares.

Sepa usted que, aunque nos separen cientos de kilómetros, los habitantes de esta Región tenemos siempre presentes a los emigrantes mediante lazos afectivos firmemente tendidos. Las Instituciones regionales, y muy especialmente la que con orgullo represento, no escatiman esfuerzos para estrechar vínculos con los murcianos ausentes y puede tener por seguro que no cejaremos en ese empeño, que se manifiesta fundamentalmente a través del Consejo de Comunidades Murcianas asentadas fuera de la Región. Desde aquí me permito invitarle a que participe con sus actividades..." etc.

Es pot ésser més cínic? Nosaltres no marxàrem per motius personals, sinó perquè la política franquista empobrí certes zones amb l'objectiu de repoblar Catalunya amb forasters. És doncs una mostra d'afecte foragitar-nos de la terra dels nostres avis? De quina solidaritat parlen? Sens dubte hi ha amors que maten i, si nosaltres som vius és perquè Catalunya ens acollí en el seu dia i ens permeté arrelar-nos, car no hi ha ningú que es pugui trasplantar i sobreviure, sinó s'arrela. Així, ara, que ens hem alimentat de la saba que ens hem guanyat a la terra catalana, com se'ls pot ocórrer enviar-nos aquestes lletres? Quin objectiu els mou? Aquell que ja ens apuntava el Professor Carles M. Espinalt l'any 1953 en el seu assaig "Del Poble Català": "La independència de Sud-amèrica va ésser obra dels fills dels espanyols integrats en aquelles terres". Pretenen evitar que la història es repeteixi amb Catalunya. Amb tot, han de veure el panorama molt negre, si després de comptar amb unes forces d'ocupació com l'exèrcit, la policia, la guàrdia civil, certs funcionaris, etc., encara volen arrelgar-nos a nosaltres, els immigrants. I, perquè no es facin vanes il·lusions em permeto novament marcar

l'exemple de quina ha d'ésser l'actitud i l'estil que ens cal seguir a tots aquells que hem decidit fer nostra aquesta "mare adoptiva" que és Catalunya, per tant reproduiré la resposta que férem al president de la citada comunitat, diu així: "Sr. Collado Mena: he recibido, hace pocos días, su carta fechada en enero de 1993 y ha tenido usted suerte, dado que soy una mujer jubilada que no goza de demasiada salud, porque de no ser así, me hubiera personado en su despacho para hacerle tragar la carta que ha tenido la desfachatez de enviarme.

A mi edad, creía que ya lo había visto i vivido todo, pero me he dado cuenta que no es así. ¿Como se atreve usted a hablarme de solidaridad, si con el fin de colonizar Catalunya arruinaron la tierra de nuestros antepasados para obligarnos a marchar? ¿Quiere realmente ser solidario? Si es así, facilíteme su número de cuenta corriente (que a juzgar por las estafas que le imputan ha de ser considerable), y le pasaré con mucho gusto mis recibos del agua, luz, gas, teléfono, y todos los impuestos directos e indirectos que he de pagar, ya que con la mísera jubilación que cobro, después de haber trabajado toda mi vida como una esclava, no me llega ni para el sustento.

¿Y esto porque es así? Se lo diré de modo directo y claro: Porque los catalanes estamos manteniendo con nuestro sudor y esfuerzo un estado totalitario que basa su existencia en la fuerza de las armas, por lo tanto, es como aquel que nos está robando a punta de pistola, ¿donde ve usted la solidaridad?

Por otra parte, deje de hacer el hipócrata y el demagogo, ya que de lazos afectivos usted y yo no tenemos ninguno y, con su región mucho menos, porque donde yo me siento arraigada es en Catalunya que, de no haber sido colonizada por eso que ustedes llaman falsamente "españa", nosotros, los catalanes de adopción y los autóctonos podríamos vivir. No obstante, le aconsejo que seleccione mejor a quién dirige sus cartas. Afine la puntería y busque en sus archivos los colonizadores que tienen aquí destacados, ellos son los únicos que pueden acoger su mensaje, pero no olvide que antes deberá inyectarles "hormonas", ya que si alguno de ellos intenta pisotear nuevamente Catalunya, se van a enfrentar con nosotros, los auténticos inmigrantes y, le aseguro que todavía tengo suficientes reñones para pararles los pies a más de un imperialista castellano.

Tome buena nota de lo que le digo, y no confunda Catalunya y los catalanes con Jordi Pujol, ya que en todas partes se cuecen habas.

Por una Catalunya Independiente!

Estimat lector: si després d'aquest article, arribeu a la conclusió que tan de bo tots els immigrants fóssim igual preneu exemple de la lluita aferrissada que dugué el Professor Carles M. Espinalt, durant cinquanta-cinc anys seguits en defensa de Catalunya, perquè l'estima que sento per aquest país, només el seu llenguatge clar i rotund, me la va saber despertar.

Encarna Parreño

BAR RESTAURANTE

**Casa
Luciano**

Gran Centre Comercial

Tel. 690928 SANTA PONÇA

Reparacions
ELÈCTRIQUES
de l'automòbil

**TALLERS
VICENS**

C/ Jaume III, 4
Tel. 670266
07184 CALVIÀ

**almacenes
femenias**

Almacenes Femenias, S.A. Materials de Construcció

S'ARENAL. OFICINES, MAGATZEM I EXPOSICIÓ
Carrer Diego Zaforteza, 3 Tels. 26 00 87 - 49 16 11 - 49 16 50 Fax 491558

LUCMAJOR. MAGATZEM I EXPOSICIÓ
Ronda Migjorn s/n. Telèfon 66 07 01

CIUTAT DE MALLORCA. MAGATZEM I EXPOSICIÓ
Polígon de Son Castelló - Via Asima, 1 Tels. 20 47 02 - 20 47 62 - 20 48 17
Fax 206998

MAGATZEM. Carrer Aragó, 139 Tels. 27 23 52 - 27 63 64

El prestigi aconseguit per
ALMACENES FEMENIAS
és el resultat de 50 anys de qualitat,
servei i professionalitat.

ALMACENES FEMENIAS
posa a la seva disposició tot tipus de
materials de construcció,
destacant les rajoles i paviments,
no només pels seus bellíssims dissenys
sinó també per la gran varietat
d'estils que ens ofereix aquesta prestigiosa
firma mallorquina.

ALMACENES FEMENIAS
demostra la seva professionalitat
acostant als residents d'aquestes illes
les més importants marques
nacionals i internacionals.

La metamorfosi de Sèneca

A mitjans dels anys vuitanta em va venir a les mans un interessant «editorial» del desaparegut diari *El Alcázar* de Madrid, de significació franquista titulat «Chismorreos», pràctica molt habitual en la capital del regne en el que, entre altres coses es deia: «También se comenta el cheque en blanco que entregó Carrero Blanco a Isidoro -pseudònim durant la clandestinitat de Felipe González- y Alfonso Guerra, para que se apoderaran del PSOE.» i que va esdevenir una realitat en ocasió de la celebració del darrer Congrés del PSOE a l'exili, l'any 1974 a la ciutat francesa de Suresnes.

Davant aquest fet consumat caldria fer-nos la pregunta següent: ¿Quin objectiu polític perseguia l'esmentat dirigent franquista per fixar en el seu equip aquests dos espavilats joves amb un prob-

able futur polític prometedor dintre la militància del socialisme espanyol? Fóra versemblant que la missió encarregada fos provocar la divisió dels socialistes entre històrics i reformistes, amb la intenció de dretanitzar el partit per conduir-lo, a llarg termini envers una via morta? ¿O potser obeïa a una premeditada estratègia política revestida de tèrboles intencions amb la finalitat d'encallar el ressorgiment de Catalunya i llurs justes reivindicacions nacionals?

A finals de l'any 1980 es va celebrar una estranya reunió al domicili de l'alcalde de Lleida presidida pel general Armada, antic preceptor del que fou «Príncipe de España», amb l'assistència d'executius del PSOE-PSC. El produir-se el fallit intent de cop d'Estat del Tinent Coronel Tejero el febrer del 1981,

com sigui que el general Armada fou un dels encausats en aquest frustrat intent, foren molts els ciutadans que relacionaren aquest fet subversiu amb l'estranya reunió abans esmentada.

Una forta pressió per part de determinades institucions ciutadanes exigien l'aclariment d'aquesta enigmàtica reunió. La resposta fou contundent: La reunió es va celebrar per parlar sobre la compra de mules per l'exèrcit! En quan a la reflexió sobre aquesta tragicomèdia la deixo a la discreció del sagaç lector.

No cal dubtar i els resultats són ben evidents que la ciència Psicoestètica, això és, l'estudi de l'ésser humà des dels artificis que li calen per afirmar-se i sobreviure és una mena de panacea científica que guareix tots els mals entesos que capgiren la Història.

En els seus inicis, com a distingit i il·lustrat ciutadà romà, Sèneca és considerat segons el criteri d'estudiosos biògrafs, un personatge virtuós, auster, de bons costums, idealitzat per la seva mesura equànime i model de saviesa, fins que el nomenament de perceptor de Neró el situa a les proximitats del poder en el que s'hi acomoda de tal manera que la seva vida dona un tomb radical.

Una vegada més la saga i exhaustiva investigació de la Psicoestètica ens presenta el personatge de referència tractat científicament (El professor Carles M. Espinalt va desenvolupar amb profunditat un assaig titulat *Mite de Sèneca* que està inclòs en el seu llibre *Obra Escrita* i que ens descobreix la personalitat real de Sèneca) despullat de guarniments de ficció, amb tot el seu desig d'ostentació, pervers, mesquí, egoista, corrupte i oportunista, sempre disposat a fer panegírics a un dèspota. Anys a venir es transformarà en capítol de liberals o en pensador socialista.

Resumim, és el tipus d'home que acaba descendent a la clavaguera de la Història sota el pseudònim de Senequista.

Mentre el contenciós econòmic administratiu continua vigent i el fantasma del senequisme s'apodera del teixit polític-social del país, els ginets de l'Apocalipsi galopen a qüestió d'Estat. La desindustrialització s'accelera, l'atur va en augment. Es respira un clima de crispació i de fallida econòmica, la competitivitat està situada a nivell zero i la pressió fiscal ferotge és l'horitzó que ens reserva l'esdevenidor. mentrestant la nostra nau catalana navega en direcció envers la carcassa d'aquest Estat moribund.

Altrament, per sortir del sempitern anquilosament què ens cal fer?

Com a mesura de primera providència s'imposa la necessitat històrica de celebrar un Plebiscit proposant a tots els catalans la següent pregunta: **¿Voleu una Catalunya Independent i vinculada a Europa, bo i separant-se d'un Estat Intermediari que duplica els impostos dels ciutadans i dificulta la nostra peculiar vida política?**

Un SI i NO fóra la resposta contundent.

Cal pressionar els respectius PARLaments CATALANS perquè prenguin partit de cara aquest Plebiscit.

Que repiquin les campanes de la llibertat de Catalunya.

Alliberem-nos d'aquest Estat corrupte i caduc.

Joan Lucas i Masjoan

Ex-Secretari de Relacions Exteriors del Consell Central del Consell Nacional Català a l'Exili

Bufons i servils en el camp cultural (i II)

16. Cal escriure cada dia, deixant de banda qualsevol altra ocupació. Els oficis practicats a mitges no són oficis, són afeccions. La literatura és una qüestió de vida o mort. Els autors de mitja jornada, els escriptors de cap de setmana, els novel·listes d'estiu, poden triomfar en una determinada època, ser famosos gràcies a llurs relacions personals (contactes amb editors, crítics, etc), però de llur nom, ningú se'n recordarà en el futur. Aquesta afirmació és tan certa que basta fers-se la pregunta següent: qui recorda els noms dels qui feien la competència a James Joyce, Kafka o Babel en el seu temps?

17. Un dels pitjors defectes de tots els que ens dediquem a l'ofici d'escriure és la pressa a veure impreses les nostres obres. Caldria vigilar amb molt de deteniment aquest error tan comú, tant entre els principiants com entre els ja considerats «consolidats». Hi ha massa llibres dolents al carrer, i tots en som, en certa mesura, culpables. Nosaltres mateixos, i certa política cultural de subvencions per tenir els llibreters contents amb el partit del Govern. És evident, i ningú no ho discutirà, que és molt millor gastar en edicions que no pas amb armes i enginyers de destrucció massiva. Però els autors haurien de perdre una mica aquestes ganes esbojarrades de veure al carrer, editades, llurs obres. Es podria fer un museu dels horrors, amb molts dels llibres editats i que són considerades «part essencial de la nostra novel·lística».

18. Sovint, l'autor que comença, massa influït pels grans mestres del passat, considera pobra, senzilla, la seva creació personal. Cal rebutjar amb força aquestes debilitats. L'essència de l'art autèntic que defensem serà sempre la senzillesa, la grandesa i el sentiment, l'autenticitat del que hom descriu, la falta d'afectació. Si hom està imbuït de determinats complexos, no podrà avançar mai. Els mestres que ara ens agraden, els que han estat decisius en la nostra formació, ho són per què en el seu moment també dubtaren del mestratges consagrats.

19. La novel·la requereix una dedicació molt més forta que no pas la poesia, el conte o, fins i tot, el teatre. Primerament cal tenir assegurat el problema de la pitança. Sense uns ingressos segurs a final de mes, el rebost ple i una casa barata -haver de pagar el lloguer és terrible, sobretot quan no tens per menjar!- és inútil que t'asseguis davant la màquina d'escriure. No és un gènere apte per a proletaris sense ofici ni benefici. Al menys has

d'haver fet oposicions a un banc o a l'Ajuntament. Ets lliure de provar-ho. Potser te'n surtis i arribis a escriure una novel·la. Ben cert que serà la primera i la darrera. Aquesta és una dura tasca que no admet pobres per a realitzar-la.

20. A vegades cal no fer-ne cas, de les etiquetes polítiques que cada època col·loca a determinats escriptors. Ferdinand Celine, és evident, col·laborà amb els alemanys... però, ¿hi ha cap escriptor francès que hagi descrit com ell ho va fer la decadència i brutalitat del capitalisme? Llegir el «Viatge al final de la nit» per comprovar-ho!

21. Ets lliure de no creure en els fastos de la cultura oficial; ben segur que la teva actitud és correcta quan no vols asseure't a la mateixa taula dels botxins; et perdíem el concepte de saber que beus xampany amb el Delegat del Govern o el President de la Patronal. Però t'està permès concursar, demanar un ajut. Potser creguin que així et poden comprar (a vegades ho aconsegueixen amb alguns). Però utilitza els diners del premi per sobreviure uns mesos, comprar paper i llibres, fer l'obra necessària. T'està permès demanar almoïna als poderosos si saps guardar les distàncies i si mai no encalenteixes les cadires que hi ha als seus despatxos oficials.

22. Tota obra autèntica, feta amb sentiment, és important. No cal desanimar-se si no obté el guardó, si els comissaris et retornen l'original. Sempre hi haurà una revista de barri que la publicarà. Un dia, la pots llegir per la ràdio. Fins i tot aquella narració que tenies oblidada a un calaix, algú la demanarà per representar a televisió. La traïció a la veritat és l'únic que no té sortida, el laberint on et podries perdre de no tenir en compte aquestes reflexions.

23. Col·loca a la cambra on escrius els llibres que més t'han agradat i influït. Pots penjar, si ho desitges, les imatges dels qui mai no s'han venut. Els llibres, les obres i l'exemple dels teus autors més estimats seran l'única companyia que tindràs en molts d'anys si continues caminant pel laberint de l'escriptura.

24. Cal no mitificar massa els llibres, les modes, les teories literàries. La vida és l'únic que ensenya de veritat. Totes les altres coses són crosses, ajuts ocasionals, amistats transitòries. Hom ha d'estar obert a qualsevol experiència que augmenti i desenvolupi els teus coneixements. Hi ha més veritat en les vint-i-quatre hores de la vida d'un home qualsevol que en totes les lliçons magistrals de la Universitat. Cal no oblidar-ho.

Miquel López i Crespi

Malcom X: La fúria negra (II)

Jaume Sastre

BIOGRAFIA: Malcom Little va néixer dia 19 de maig de 1925 a Omaha (Nebraska). Son pare, el reverend Earl Little, era ministre de l'Església Baptista i va morir assassinat a mans del Ku Klux Klan. La vida de Malcom X, ja abans de néixer va estar marcada per la violència racista. La família de son pare eren set germans. Només un d'ells, l'oncle Jim, va morir al llit de mort natural. Els sis restants van morir assassinats i linxats pels blancs. La mare de Malcom X, Louise, havia nascut a Granada, a les Antilles Britàniques. Tenia aspecte de dona blanca perquè son pare era un home blanc que havia violat sa mare. El primer record de Malcom X va ésser el d'una nit de l'any 1929, quan tenia quatre anys, en què els blancs van cremar ca seva i ell i la seva família es van salvar pels pèls de morir torrats dintre. Als cinc anys va començar anar a l'escola. Era l'escola primària de Pleasant Grove. Allà ell i els seus germans, eren coneguts pels noms de **nigger, darkie i Rastus**, tots ells qualificatius despectius aplicats als homes de pell negra.

L'any 1931, son pare va morir assassinat. El van apallissar i després el van deixar agonitzant damunt les vies del tren on va morir esclafat per una locomotora. El nin Malcom va créixer molt de pressa. Després de passar uns anys de fam molts difícils, els assistents socials de la Beneficència Pública van decidir, prèvia una sentència judicial favorable, ingressar sa mare a l'hospital psiquiàtric de Kalamazoo on va estar tancada vint-i-sis anys, fins a 1963. L'any 1937 la família de Malcom X, els vuit germans, va ésser dispersada entre diverses famílies. Malcom X va ésser enviat a casa dels Gohanna. De tot d'una ja es va mostrar un al·lot molt difícil. Va intentar ficar-se dins el món de la boxa perquè **en aquella època els esports i, a menor escala, els espectacles eren els únics camps en els quals un negre podia vèncer un blanc sense ésser linxat.** El primer campió del món de boxa de raça negra va ésser Jack Johnson que dia 26 de desembre de 1908 va derrotar Tommy Burns a Sidney (Austràlia). Als blancs nordmaricans els va costar moltíssim encaixar aquest cop directe a l'orgull de la supremacia blanca. Jack Johnson va ésser objecte d'una persecució impecable: li van prohibir el retorn als USA, va ésser acusat de proxeneteta i 5 d'abril de 1915 va perdre la corona mundial en un combat comprat a La Habana davant Jess Willard. A canvi de deixar-se vèncer les autoritats americanes li havien promès que retirarien els càrrecs contra ell. Promesa que no van complir perquè quan Johnson va tornar als EE.UU va ésser empresonat. Per sortir del poll i de la misèria dels getthos, els joves afroamericans només tenien dues sortides: l'esport, principalment la boxa, o l'espectacle. Això explica la tradició llegendària de boxadors de raça negra. Johnson va ésser el primer campió del món, després van venir Joe Louis, el bombarder de Detroit, campió del món entre els anys 1937-1949 i un dels ídols més grans que mai no han tingut els afroamericans que veien un ell un símbol d'orgull davant la tan perorada superioritat blanca. La llista de boxadors mítics negres és molt larga: Joe Walcott, Floyd Patterson, Joe Frazier, Cassius Clay, George Foreman, Larry Holmes, Mike Tyson...

El nin Malcom, que va tenir Joe Louis com un dels ídols de joventut, aviat va ésser expulsat de l'escola i just als tretze anys va ésser enviat per un jutge a un centre de rehabilitació on va ésser acollit per la senyora Swerlin que el va enviar a estudiar a l'institut de Mason i li va aconseguir una feina de rentaplats. Malcom X de

Malcom X.

Joe Louis, campió del món de boxa (1937-1949). Un heroi popular dins els getthos negres.

Jack Johnson, el primer campió del món de boxa negre (1908).

totd'una va destacar a l'institut i tot i ésser un dels pocs alumnes negres, va ésser nomenat delegat de classe. Li agredaven sobretot les assignatures de literatura i història. Sobre aquestes moments va escriure anys després a la seva autobiografia: **En el segon semestre del curs em varen elegir delegat de classe. El més sorprès vaig ésser jo mateix. Però ara entenc perquè: jo era un dels millors alumnes de l'institut, un fenomen únic, una cosa així com un canet rosadet. Jo em sentia orgullós. No puc negar-ho. No era encara molt conscient que era un negre i tractava per tots els mitjans d'ésser un blanc.**

L'estiu de 1940, Malcom X va deixar Mason (Michigan) i se'n va anar a passar les vacances a Boston a casa de la primera dona de son pare. Anar a Boston i entrar en contacte amb un mitjà urbà va suposar tot un xoc per a ell. En tornar a Mason era un jove totalment canviat que per primera vegada es va sentir incòmode

en companyia dels blancs. A finals d'aquells curs, Malcom X va viure una experiència que va constituir un moment decisiu de la seva vida. Es trobava dins la classe d'anglès del professor Ostrowski quan aquest li va demanar si havia pensat amb quin ofici es volia guanyar la vida. Ell va respondre que li agradaria ésser misser. El Senyor Ostrowski el va mirar sorprès li va recomanar l'ofici de fuster perquè, segons la seva opinió, ésser misser no era un objectiu realista per a un negre. El que més va ferir Malcom X era que el mateix professor als alumnes blancs que treien pitjors notes que ell, els recomanava i els animava a ésser metges, missers etc. Això el va fer pensar molt i a partir de llavors es va començar a fer enfora dels blancs.

En acabar el curs, Malcom X va abandonar Mason i se'n va anar a viure definitivament a Boston. En arribar el primer que va fer va ésser desempallegar-se de l'aparença de negre de poble que tenia i va canviar d'imatge. A l'inici va fer de cirabotes a la sala de ball Roseland però poc a poc a més de netejar sabates va començar a vendre als clients blancs primer tabac, després condons i finalment alcohol i marihuana. La passa següent va ésser convertir-se en terminal dels proxenetes que oferien dones negres a la clientela blanca a través dels cirabotes que els passeven el número de telèfon. A mesura que Malcom X veia que els seus ingressos econòmics augmentaven els va invertir en dues coses: 1) Un vestit cridaner i de colors espantosos. I 2) Estirar-se el cabell a base d'una mescladissa de lleixiu, ous i patates, que si no s'aplicava amb esment podria cremar com la sosa: **Aquell intens dolor que vaig haver de soportar, que quasi em cremava la pell, per semblar-me a l'home blanc va significar la primera passa cap a la degradació.**

Segons informava Vicent Partal, ara fa un any a la revista *El Temps*, aproximadament un terç dels afroamericans viuen per sota dels nivells de pobresa. En els 11 estats del sud, la desocupació entre els negres és d'una mitjana del 66%. La marginalitat dels barris negres és un gran problema. Es calcula que un de cada 133 americans (en general) és víctima d'homicidi. Però entre els negres ho és un de cada 21. A final de la dècada passada els negres representaven el 47% dels detinguts i el 62% dels lladres. El 40% de les dones empresonades són negres. La gran majoria dels condemnats a mort són negres, així com la majoria dels morts per crack, la droga més perillosa actualment. Si aquestes dades són de finals dels anys vuitanta, als anys trenta, en plena regressió, la situació era encara molt pitjor. D'una manera progressiva, Malcom X va entrar dins l'espiral de la delinqüència i de l'autodestrucció. Als 20 anys era un negre desesperat, sense futur i ficat dins el clot de l'escòria de la societat. Va fer de tot: de camell, rebenta pisos, estafador, proxeneteta, venedor de loteria il·legal, d'atractor a mà armada... El seu malnom de lumpen era el de *Detroit Red* pel color poc habitual dels seus cabells. Després de tenir un enfrontament amb un pinxo i antic soci seu, va fugir de Harlem i es va traslladar a Boston on es va dedicar al robatori de pisos en companyia de dues dones blanques i dos confreres més. L'any 1946, la policia els va enxampar i li van caure deu anys de presó. Primer va estar al penal de Charlestown, després a les presons experimentals de Concord i de Norfolk.

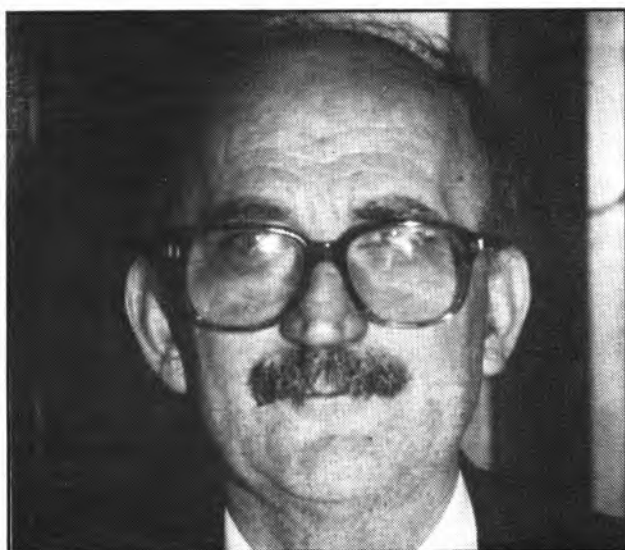
(Continuarà)

Quarta relació de firmes

301	Cortès, Mercè	Comerç	334	Arbonés, Arantxa	Estudiant	367	Mas, Antoni	Funcionari
302	Jaume, Pep Lluís	Promotor	335	Riutort, Antònia M ^a	Estudiant	368	Grimalt, Mateu	Professor
303	Puigserver, Pere	Dtor. Comercial	336	Adrover, Rosa	Estudiant	369	Martínez, Josep	Estudiant
304	Català, Jaume	Arquitecte	337	Adrover, Joan	Estudiant	370	Garau, Bartomeu	Funcionari
305	Jaume, Tòfol	Futbolista 2 ^a Div.	338	Torres, Llorenç	Empresari	371	Moreno, M ^a Angels	Estudiant
306	Rotger, Josep	Músic	339	Salord, Antònia	Feines de casa	372	Crespí, Vicenç	Marger
307	Cortès, David	Estudiant	340	Torres, Gili	Dependent	373	Vich, Francisca	Estudiant
308	Arroyo, Miguel Angel	Impressor	341	Torres, Yolanda	Atur	374	Garcia, Joan	Jubilat
309	Moranta, Magí	Tècnic Elect.	342	Rosselló, Aina	Estudiant	375	Casas, Carles	Treballador
310	Esteban, Manuel	Tècnic Informàtic	343	Fernández, M ^a José	Atur	376	Barceló, Sebastià	Professor
311	Carmona, Pere	Fotògraf	344	Caldentey, M ^a Antònia	Mestra	377	Borgoñez, Alfonso	Estudiant
312	Mari, Joan Alfons	Administratiu	345	Artigues, Llorenç	Cambrer	378	Casasayas, Isabel	Funcionària
313	Vallverdú, Josep	Actor	346	Adrover, Catalina	Mestra	379	Vich, Margalida	Estudiant
314	Abraham, Xavier	--	347	Ferrer, Miquel	Portuari	380	Roig, F. Francesc	Estudiant
315	Tous, Ció	Mestra	348	Linares, Neus	Estudiant	381	Fontroig, Domingo	Fisioterapeuta
316	Mut, Jordi	Marger	349	Ferrer, Josep	Comercial	382	Mestre, Bartomeu	Administratiu
317	Prats, Isabel	--	350	Jiménez, Jaume	Estudiant	383	Vallbona, Jaume	Mestre
318	Mulet, Delfí	Professor	351	Barceló, Guillem	Estudiant	384	Aguiló, M ^a Magdalena	Estudiant
319	Pujol, Immaculada	Estudiant	352	Llodrà, Bartomeu	Estudiant	385	Oliver, Francesca	Estudiant
320	Pujol, Concepció	Aux. Adm.	353	Bestard, Bartomeu	Estudiant	386	Corbera, Aina M ^a	Dependent
321	Barceló, Apol.lònia	Professora	354	Morell, Marc A.	Estudiant	387	Aleman, Biel	Professor
322	Barceló, Maria	Prof. EGB	355	Mesquida, Francesca	Prof. EGB	388	Ensenyat, Mateu	--
323	Sampol, Maria	Professora	356	Vidal, M ^a Eugènia	Ex- aux. de redacció	389	Marimón, Bartomeu	Representant
324	Tous, Francisca	Prof. EGB	357	Panyella, M ^a Teresa	Ex. administrativa	390	Frau, Bartomeu	Estudiant
325	Reche, Teresa	Estudiant	358	Suau, Catalina	Aux. Administratiu	391	Boix, Ramon	Músic
326	Moll, Roser	Prof. EGB	359	Gómez, Josefina	Aux. Administratiu	392	Pons, Maria	Mestressa
327	Palou, Margalida	Professora	360	Cabot, Carme	Aux. Administratiu	393	Salom, Andreu	Mestre
328	Riba, Cèlia	Filòloga	361	Roig, Antònia	Aux. Administratiu	394	Moragues, Angela	Professora
329	Amorós, Antoni	Filòleg	362	Ceped, Bruno	Estudiant	395	Caldentey, Jordi	Comerciant
330	Garau, Jaume	Agent Publicitat	363	Vendrell, Antoni J.	Comptable	396	Gómez, M ^a Antònia	Perruquera
331	Cortès, Rafel	Banca	364	Hermosel, Frederic	Aux. Administratiu	397	Caldentey, Felip	Esmolador
332	Bernades, Miquel	Hostaleria	365	Vallés, Coloma	Mestressa de casa	398	Flix, Francesc	Radiofonista
333	Lafarga, Joan	Funcionari	366	Roig, Francesca	Estudiant	399	Ramis, Cati	Mestressa de casa
						400	Joan, Jaume	Radiofonista

¿QUÈ PENSAU DE LA RETIRADA DE MÉS D'UN 95% DE LA PUBLICIDAD INSTITUCIONAL A S'ARENAL DURANT L'ANY 1992?

Demetrio Peña
(President de PIMECO i Redactor del Butlletí de PIMEM)

Jaume Oliver i Adrover
(Conseller Nacional d'ERC)

Jordi Solé i Camardons
(Sociolingüista i professor)

Es natural que això passi. El poder ataca els mitjans que defensen la informació. Als polítics només els interessien els mitjans que diuen el que ells fan bé i silencien el que fan malament. Jo puc dir que conec i també pateixo el sistema. La meua sorpresa és que només us hagin llevat el 95% perquè coneixent el sistema us haurien d'haver llevat el 100x100.

Crec que és molt bon senyal. Que les institucions hagin rebut tantes de pressions per ofegar S'Arenal demostra que els espanyols ens entenen molt bé i saben perfectament que S'Arenal és molt més que una busca dins un ull, que representa el sentiment majoritari del poble mallorquí. Es per això que recorren a mètodes antidemocràtics com a darrer recurs per intentar frenar, endarrerir el màxim possible, allò que veuen inevitable: la independència del nostre poble.

La gent que ha executat aquest atemptat a la llibertat d'expressió i els qui hi han contribuït o ho han justificat demostren no creure en la Normalització Lingüística que pregonen. També els fa por que la radicalitat punyent i racional que impregna les pàgines de S'Arenal, els pugui fer perdre els miserables privilegis de què gaudeixen. L'actitud discriminatòria contra S'Arenal els converteix en esclaus del decrepít imperi espanyol.

COMITE DE DEFENSA

S'Arenal

de Mallorca

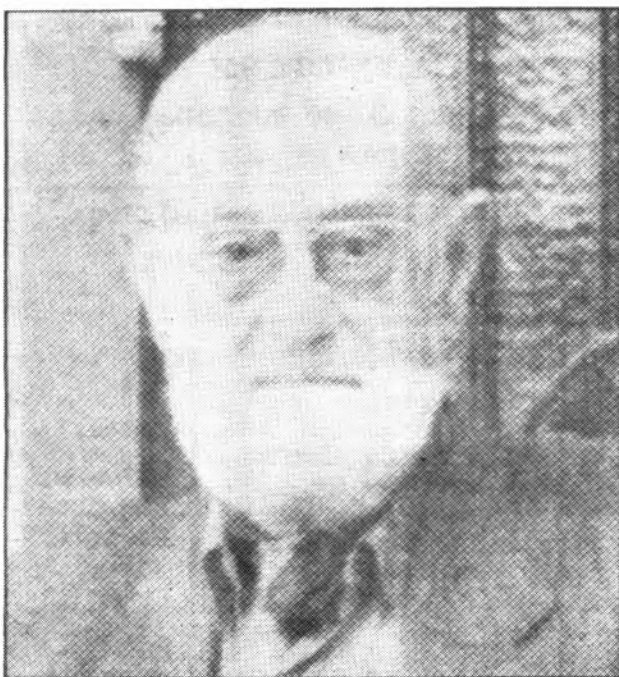
S'ARENAL DE MALLORCA, el mitjà de comunicació escrit en llengua catalana més popular i de més tirada a Balears, durant el transcurs de l'any 1992 ha vist reduït en més d'un 95% la publicitat institucional a causa de les pressions i gestions, fins i tot parlamentàries, realitzades per gent colonitzadora al servei de l'estat espanyol. **S'ARENAL DE MALLORCA** és una publicació en llengua catalana fundada l'any 1979, que va sorgir i s'ha mantingut dins una zona difícil d'alta concentració turística i de forta immigració. **S'ARENAL DE MALLORCA** s'ha caracteritzat per la defensa constant de la llengua de la nostra nació, per constituir una eina puntera en defensa de la nostra identitat nacional, per crear consciència de poble i per defensar les llibertats democràtiques. Els/Les sotassignants sol·licitam a les autoritats públiques que no discriminin **S'ARENAL** en matèria de publicitat institucional i consideram que és injust utilitzar els fons públics com a instrument de coacció per intimidar la llibertat de premsa. Tot demòcrata s'hauria de mobilitzar davant la caça de bruixes i l'atemptat contra la llibertat d'expressió de què és víctima un mitjà de comunicació que, com **S'ARENAL**, s'ha distingit per acollir les opinions més diferents i per respectar el dret de rèplica. Per tot això, exigim als màxims responsables del Govern Balear, del Consell Insular de Mallorca, dels Ajuntaments etc. que acabin amb aquesta discriminació i que a més no continuïn amb l'incompliment de la article 32 de la *Llei de Normalització Lingüística* que estableix: **Els poders públics de la Comunitat Autònoma donaran suport econòmic als mitjans de comunicació que emprin la llengua catalana de forma habitual.** En una societat normal hauríem fet un *Aplec d'Amics*. En aquests moments, davant la injusta discriminació de què és víctima **S'ARENAL** ens veim obligats a constituir-nos en Comitè de Defensa.

Ciutat de Mallorca, 20 de gener de 1993

**JOSEP Mª LLOMPART GUILLEM D'EFAC JAUME SANTANDREU
BIEL MAJORAL MIQUEL LÓPEZ CRESPI**

LLINATGES	NOM	PROFESSIO	D.I.

Apartat de Correus 124 - 07600 - S'ARENAL Telèfon 265005 Fax: 269941

Tots són taxistes de Calvià aficionats al ciclisme. Per partir es reuneixen cada setmana a Cas Pinero, que abans es deia La Tasca. Cada setmana fan cicloturisme i una vegada a l'any fan la volta a Mallorca.

Escola Municipal de Kàrate de Calvià amb el seu professor Xavier Lirio.

COMUNICAT ALS NOSTRES SUBSCRIPTORS, LECTORS I SIMPATITZANTS

S'ARENAL DE MALLORCA passa per un moments difícils atès que s'han amuntegat a l'horitzó dues amenaces. Per una part una dura recessió econòmica que afecta amb més intensitat la petita i mitjana empresa mallorquina. Aquest fet, que perjudica també el conjunt de la premsa en general, ha provocat una reducció dels ingressos per publicitat que han estat compensats en gran part per l'augment constant de vendes i de subscriptors. Hi ha però una segona amenaça més important. Durant l'any 1992, **S'ARENAL** ha vist retallat en més d'un 95% la publicitat oficial de les institucions a causa de la persecució política de què som víctimes. Qui ha duit la iniciativa i la veu cantant contra **S'ARENAL** al si de les institucions ha estat el diputat del PSOE, Sr. Damià Ferrà - Ponç qui ens va acusar sense cap mena de prova i d'una manera absolutament injusta d'esser un perill per a les llibertats democràtiques. La caça de bruixes contra **S'ARENAL** és per damunt de tot una persecució política contra la llibertat de premsa i contra un mitjà de comunicació independent en llengua catalana. Davant aquesta injustícia i per fer front a aquesta situació difícil, ens veim obligats a fer una crida a tots els subscriptors, lectors i simpatitzants i hem posat en marxa una doble iniciativa:

1) **CAMPANYA DE CAPTACIÓ DE NOUS SUBSCRIPTORS.** ¿Coneixeu algú dins el vostre cercle d'amistats, de la vostra família, del vostre lloc de feina, etc. que té inquietuds per la defensa de l'economia, del medi ambient, de la llengua i cultura de la nostra nació? Idò animau-los que se subscriguin o en tot cas regalau-los una subscripció a **S'ARENAL DE MALLORCA**. Només que cada subscriptor actual de **S'ARENAL** aconseguís fer una altra subscripció, això suposaria una injecció econòmica molt important que contribuiria a capejar el temporal. *Animau-vos! Encara que a vegades no ho sembli, tots podem fer molt per S'ARENAL!*

2) **CAMPANYA DE SUBSCRIPCIÓ VOLUNTÀRIA DE SUPORT.** En aquests moments una subscripció anual a **S'ARENAL** (24 números) costa 3.000 pessetes, una quantitat que si la dividim pels 365 dies de l'any surt a una xifra als voltants de les 8 pessetes diàries. La subscripció de suport suposa doblar aquesta xifra i pagar 6.000 pessetes anuals, això mentre duri aquesta injustícia.

Totes les persones que vulguin ajudar **S'ARENAL** d'aquesta manera es poden posar en contacte amb la nostra redacció. **Telèfon 265005. Fax. 269941.**

Entrevista a Joana Maria March

«Volem una opció nacionalista de veres que es reflectesqui en els fets i no només en les bones paraules»

Joana Maria March és la Presidenta de Convergència Nacionalista Balear, partit sorgit després de la integració de Convergència Balear dins Unió Mallorquina. Malgrat ser un partit jove, la gent que l'integra fa molts d'anys que lluiten per la nostra terra i perquè el nacionalisme illenc avanci de cada dia. En aquesta entrevista Joana Maria ens parla dels projectes que tenen en marxa i de la lluita diària per tirar endavant el partit.

– ¿Què ha passat dins Convergència Balear?

Convergència Balear era una unió de dos partits, Unió Balear i Centristes de Balears, amb la intenció ferma d'unificar totes les forces nacionalistes de les nostres illes. El que ha passat és que, malauradament, el partit s'ha vist dividit en dues tendències molt clares. La primera és la de seguir el camí que havia iniciat Unió Balear, que era el de fer convergir totes les forces nacionalistes, i del qual ara n'ha agafat el paper CNB, i a partir d'ara no ens aturarem fins aconseguir un autogovern que ens permeti el propi control dels nostres recursos, i també la potenciació de la nostra identitat i de la nostra cultura.

L'altra tendència va decidir prendre el camí de fusionar-se i de desaparèixer dins un partit regionalista, que de moment segueix mantenint vincles amb altres partits estatals, com és el PP.

– ¿Quins han estat els motius pels quals la gent provinent d'Unió Balear no s'ha integrat a UM?

El motiu és molt senzill, creim en una opció nacionalista de veres que es reflectesqui en els fets i no només en les bones paraules. CNB entén que l'honestetat i la coherència política han d'estar per damunt de qualsevol pacte polític, no podem fer cap pacte si aquest suposa passar per damunt de la nostra dignitat.

Ja dins Unió Balear hi havia punts explícits en els Estatuts que deien que el nostre partit no donaria suport a governs a on hi participassin partits estatals, i ara seguint aquests acords estatutaris hem pres la decisió que hem pres. L'altra cosa que ens ha fet arrufar el nas ha estat que no ens agrada gens l'anticatalanisme d'UIM, que també s'integra dins UM, i que van de banda a banda sense saber ben bé el que volen.

– Unió Mallorquina ha ofert una sèrie de contrapropostacions a la gent de Convergència Balear perquè s'hi integrassin. ¿Creis que han primat més l'oferta que han rebut que la pervivència del partit?

Jo no puc dir el que pensen els altres, ara bé, crec que hi ha gent que s'ha integrat dins UM amb la intenció de mirar de fer canviar el nou partit i dur-lo cap al bon camí del nacionalisme, si això ocorre, ens n'alegrarem, però ara per ara ho dubt molt veient la gent que ha ingressat dins UM darrerament, gent provinent d'UCD i que crec que tenen ben poc, per no dir res, de

nacionalistes, i encara més si veim els molts anticatalanistes que ja hi són.

– ¿Què és Convergència Nacionalista Balear?

CNB és un projecte encaminat a enfortir el nacionalisme en aquesta terra, és un projecte d'ideologia interclassista, plural i integrador. Crec que no hi ha cap partit que es defineixi com nosaltres; hi ha diferències amb altres partits, i aquestes s'han d'intentar llimar. Hi ha altres projectes nacionalistes a les nostres illes, però sempre hi ha algunes diferències, n'hi ha de més progressistes, etc, però aquesta pluralitat que propugnam, altres partits com el PSM no hi ha pogut arribar.

– ¿Qui és Convergència Nacionalista Balear?

Som un partit, bàsicament, format per la gent provinent d'Unió Balear, a més de gent que s'havia incorporat al projecte de Convergència, comptant amb agrupacions importants a pobles, amb representació institucional; com els d'Escorca, Capdepera, Lluçmajor, Palma, Sòller, Bunyola, s'Arenal... a més, hi ha altres pobles que esperen per definir-se una vegada conclòs el procés de dissolució de Convergència Balear.

– ¿Quin espai polític vol ocupar el vostre partit dins l'actual mapa de les nostres illes?

La nostra política està enfocada cap a un projecte interclassista, progressista, i que passa des d'una dreta lliberal a una esquerra moderada. El nostre projecte vol sortir de les dicotomies tradicionals entre dretes i esquerres, volem un projecte nou i modern enfocat al nou panorama polític europeu.

– Les eleccions generals estan ben a prop, ¿quins objectius teniu marcats de cara a aquesta confrontació electoral?

Els nostres objectius davant unes eleccions, com a partit constituït, és la voluntat de participar-hi, però en aquest cas, i de moment, encara no està decidit si serà possible, per mor de l'avançament que han sofert les eleccions.

De totes maneres si ens hi presentem haurà de ser tot sols perquè ja ha finalitzat el termini per presentar les coalicions electorals.

– ¿Què opinau de la pressió fiscal?

Opin que les nostres illes no poden continuar suportant la pressió fiscal a que ens ha sotmès el govern central en aquests últims anys; davant això només un projecte nacionalista podria fer front a aquesta espoliació que patim.

– ¿Quina postura té el vostre partit davant la problemàtica dels espais naturals?

Has anat a tocar un tema molt sangnani, el tema dels

espais naturals va esser, en certa forma, una prova de foc per a nosaltres. A pesar que els pactes se signen per complir-se, mai no han d'estar per damunt de la dignitat i de la coherència; el tema de la LEN ha estat un dels que han fet impossible pactar amb UM. Si llavors UM hagués donat un pas endavant i hagués demostrat una prova d'amor a la nostra terra, votant en contra... però no ho va fer; no podem permetre més que es destruesqui la nostra terra. Entenem l'exercici del poder públic com una gestió purament encaminada a millorar, de manera constant, la qualitat de vida a tots els nivells.

– ¿Quin és el model econòmic d'estat que defensa CNB?

El que voldria CNB seria un estat modern, enfocat a una possible federació encaminada a la integració europea, evidentment dirigit a crear unes infraestructures industrials i agrícoles, al marge de la indústria turística que hem estat explotant fins ara.

– ¿Us heu identificat com a nacionalistes, és objectiu del vostre partit la independència nacional?

Nosaltres respectem par damunt de tot la voluntat del nostre poble. Si arriba el dia que el nostre poble desitja exercir el dret a autodeterminar-se, llavors estarem per l'autodeterminació; sempre tenint en compte que som partidaris de totes les manifestacions pacífiques i democràtiques.

– ¿Què opinau del fet que la immensa majoria dels mitjans de comunicació de les nostres illes no estiguin en català?

Crec que és vergonyós que a la nostra terra els mitjans de comunicació no siguin en la nostra llengua. Crec que el camp dels mitjans de comunicació són una mostra més del menyspreu que pateix el nostre poble i la nostra llengua.

– ¿Teniu previst realitzar qualche acte públic per estar en contacte amb la societat illenca i donar-vos a conèixer més?

Hem iniciat unes tasques, diguem-ne a corra-cuita, i hi hem posat tota la nostra voluntat, per exemple les tertúlies del Mavi continuaran un cop passades les eleccions, també continuarem les relacions i contactes amb tota la gent d'entitats i dels pobles de Mallorca, i volem establir nous contactes amb gent de Menorca, Eivissa i Formentera.

– ¿Com es pot fer per contactar amb Convergència Nacionalista Balear?

Tots els que vulguin contactar amb nosaltres poden passar per la seu del partit al carrer Francesc de Sales, 30, 1 de Palma, o telefonar al 20 12 20.

Convergència Balear i els nacionalistes

Els que firmam aquesta carta hem cregut convenient i necessari explicar-te per què hem decidit no assistir al Congrés extraordinari que, d'acord amb els actuals Estatuts de CB, s'ha de convocar per aprovar la fusió del nostre partit amb altres forces polítiques, concretament UIM i UM. També per dir-te que no volem entrar, pel bé del partit, en una guerra d'intoxicacions a través de la ràdio o la premsa, com alguns ja han començat a fer. La nostra actitud respon:

1. Ens sembla un despropòsit, quasi una burla, convocar un Congrés extraordinari de CB, que ha de significar la seva desaparició, i, en canvi, encara no haver convocat -com era obligat fer-ho segons els Estatuts- el Congrés constituent del partit. Si així s'hagués fet, ara tindríem dirigents elegits democràticament i segur que no ens trobaríem en l'actual situació. Ben mirat, ens sentim burdament manipulats.

2. Nosaltres, allò que pretenem és mantenir la identitat de CB, és a dir, un partit nacionalista, interclassista i d'orientació progressista, capaç de superar les primitives concepcions de dretes i esquerres.

3. Mai no podríem acceptar que els esforços de tota casta fets aquests últims anys -sense oblidar els que ja s'havien fet des d'Unió Balear- hagin estat inútils i vagin a parar a altres forces polítiques que no han demostrat ni coherència política ni nacionalista.

4. Els Pactes que donaren lloc a CB -que consideram vigents en tant que no s'ha celebrat el Congrés constituent del partit-, marcaven uns objectius claríssims: ampliar les bases socials del nacionalisme a través d'un procés de convergències. En tot cas, si no era possible la integració, a través de coalicions enriquidores. Mai no podríem acceptar fusions que només poden explicar-se per la falta de conviccions o per un pretès pragmatisme que al final sempre es demostra equivocacat (bastaria recordar com acabaren UCD i el CDS i no volem fer profecies).

5. Consideram inacceptables i d'una gran pobresa mental i política les dues úniques raons que addueixen els que volen fer desaparèixer el partit. La primera és que les altres forces polítiques es faran càrrec dels deutes de CB. L'altra, que es tracta de treure del poder, sigui com sigui, l'actual President de la nostra Comunitat Autònoma. En cap moment se'ns ha argumentat amb raons ètiques o ideològiques prou serioses.

Sabem que hi ha molts de militants i simpatitzants de CB que estan en la nostra línia, o nosaltres en la seva. Per això, hem decidit seguir endavant com si res hagués passat, deixant molt clar que no tenim cap recança o animadversió vers aquells que han decidit fer desaparèixer el partit. Per això, des de la nostra coherència i convicció, ens consideram titulars i hereus de tot allò que volgué representar CB; per tant, des d'aquesta actitud serena, seguirem treballant amb il·lusió per un projecte que encara val la pena.

Jaume Bestard, Joana March, Jaume Mesquida, Gregori Mir, Guillem Morro, Maria Rosa Planas, Emilio Arteaga.

L'església pobra de Crist. El retorn al cristianisme primitiu

El poble jueu, en el seu pas per l'illa de Mallorca, deixà impregnar a les pàgines de la seva història, qualche cosa més que un trist record de persecució i de mort, sinó unes costums i tradicions que difícilment han pogut esborrar-se dels carrers estrets del call de Palma, i encara més d'aquells descendents que sobrevisqueren sota la càrrega feixuga de la indiferència i l'odi. Avui, molts dels descendents d'aquells jueus israelians que vingueren lliures a l'illa, s'han integrat a les costums que han perdurat després de l'anomenada conquesta de Mallorca, altres en canvi, han restat fidels als seus orígens, practicant a ca seva aquelles tradicions físiques i orals que han format part íntegra de les seves vides i del seu poble.

Molts d'aquest descendents han aconseguit ocupar de bell nou, després de tants de segles d'exclusió, un lloc preponderant dins d'aquesta societat mallorquina; comerciants, industrials, polítics, clergues, intel·lectuals, etc. tots ells, sense vergonya ni por, s'han encarat de nou a aquesta societat que tira a tira va deixant els convencionalismes i ha passat a ser més tolerant i segura d'ella mateixa.

Però, sota aquesta capa d'aparences culturals, continua existint un nucli bastant nombrós de descendents, de xuetes, que ignorant els seus orígens, ocupen totes les capes de la societat, sobretot la més nombrosa, la dels obrers. Aquest és el cas d'un grup de famílies obreres, que despertant a aquesta realitat cultural, i a uns orígens ancestrals, han profunditzat en la seva pròpia història humana, reconeixent-se hereus d'una part molt important de l'èxode jueu que vingué a l'illa. El més curiós és que, a diferència del judaisme tradicional, amb les seves costums, ritus i cerimònies, tant a casa seva com a les sinagogues, aquestes famílies xuetes, de condició obrera, reclamen ser portadors, no tan sols d'aquell judaisme israelià propi de la seva terra, Israel, sinó també portadors d'un cristianisme que arribà a l'illa directament després de l'èxode esmentat, i que de forma contínua ha seguit vivint a les costes mediterrànies, al mateix temps que es despertava a Israel, en boca del fuster Jesús de Natzaret i dels seus seguidors, obrers i esclaus del poble romà que dominava, i que a través de la seva tradició oral han conservat en les seves ments, intacte en la seva essència i ensenyament.

Aquest grup de famílies, en la seva majoria xuetes i "marranos" (jueus peninsulars), l'any 1985, començaren a sortir a la llum amb la seva condició

d'obers; les seves relacions informals, de caràcter casolà (ja que no tenen centres, esglésies ni locals, essent les seves cases el punt de reunió), han anat calant en la societat mallorquina, sobretot en les classes obreres, ja que la seva filosofia s'ha anat basant en la idea de tenir "l'església verdadera en cada casa obrera i a Crist en els seus cors".

El seu promotor, Gaietà Martí Valls, un obrer guixaina, xueta i antic membre d'algunes sectes que existeixen a l'illa, incloent el catolicisme, ha aconseguit al llarg de la seva vida, reunir a molts de xuetes espargits per Palma, l'illa i la península, sobretot de la costa de la Mediterrània. El seu historial humà ha estat motiu en innumerable ocasions de titulars a la premsa mallorquina i de manera esporàdica en la peninsular i estrangera, i la seva condició obrera, sense estudis (ja que és autodidacta), ha sorprès a aquests mitjans, arribant a presentar-lo com "el Gandhi mallorquí". L'Església Pobra de Crist ha autodefinat la seva labor humana, formant aquesta part inseparable de la història de Mallorca i encara que ha estat declarada "secta autòctona de Palma", fins a hores d'ara no s'ha inscrita oficialment com a agrupació, acomplint el desig dels seus membres de no pertànyer ni participar en cap denominació social, política ni religiosa organitzada, doncs, pensen que el seu origen jueu i la seva tradició oral cristiana, els ha bastat per sobreviure a totes les epopeies que la història de Mallorca conserva en les seves pàgines.

Actualment, aquestes famílies obreres que formes aquesta església pobre de Crist, comença a sortir a la llum per a coneixement de tots els illencs, tal volta ressorgint d'unes cendres que mai acabaren d'apagar-se de tot, les cendres d'un judaisme cristià que passà desapercbut públicament a través dels segles, de vora el judaisme tradicional, omplí de ritus i de cerimònies, d'igual manera que avui sobreviu juntament amb aquest cristianisme catòlic i protestant, també ple de ritus i cerimònies, unes cendres que davant els vents que han bufat per tota l'illa a través de tots els segles, s'ha espargit a centenars o milers de llars ciutadans i de tota l'illa, creant així un clímax de tolerància i admissió que fa que Mallorca i les seves gents, vagin superant la seva pròpia història i recuperant aquells "segles d'or" que la convertiren en l'illa de la Calma.

José J. Méndez

Obrer dibuixant de l'església pobra de Crist a Mallorca

Entrevista a n'Andreu Quetgles, des Madrigal

«Els turistes d'avui no són com els de fa vint anys»

N'Andreu Quetgles i la seva dona, n'Antònia Cerdà, fa quaranta anys que s'establiren a Peguera, durant tot aquest temps, igual que la resta de pioners en el negoci turístic, té moltes vivències per contar des dels inicis del boom turístic fins avui en què tot el sector està en hores baixes. Més de trenta anys a Peguera ha suposat veure com aquest lloc passà de

ser un bell paratge vora la mar a una població consolidada, bolcada completament al turisme que li donà vida. N'Andreu des Madrigal ens conta una mica la seva vida dedicada a aquest món.

¿La vostra vinguda a Peguera quan va esser?
Ara fa 39 anys, era l'any 1954, quan vaig establir-me aquí, aleshores quasi no hi havia ningú.

¿Totd'una vàreu obrir "El Madrigal"?
No, de tot d'una no, era l'any 1955 quan el vaig obrir, "El Madrigal" era un *dancing* a l'aire lliure, llavors eren bons temps, però no hi havia gaire coses. Me'n record que per fer llum haguérem de comprar un motor, una alternadora, que ens fes corrent per poder il·luminar el local ja que la corrent que arribava aquí venia d'Andratx i no ens arribava gaire cosa, a més, se'n consumia molta per mor de la gran quantitat d'obra que s'havia de fer. Fixa't que una temporada donya Antònia del Titos ens hagué de deixar uns llums, una espècie d'espelmes, que funcionaven en gas, i era l'única cosa que hi havia per poder anar fent tira a tira.

El vostre negoci, "El Madrigal" era un *dancing* a l'aire lliure, ¿funcionaven bé aquests negocis?

Sí, la gent se solia divertir i com que no hi havia les discoteques que hi ha ara, ballàvem a l'aire lliure, la gent es divertia d'aquesta manera. Al nostre local teníem dues orquestres que feien la música perquè la gent pogués ballar, n'hi havia moltes, quasi cada any barataven les orquestres.

Una de les cantants que començà aquí fou na Margaluz; la seva família havia vingut de l'Argentina i agafaren una pensió, ella era jove i molt guapa i cantava i ballava al negoci que duen els seus pares, i a tothom li agradava, jo els anava a ajudar o els duia tassons ja que sovint no en tenien a bastament; i li vaig dir que vingués a actuar al Madrigal, però em va dir que son pare no ho volia, llavors li vaig prometre dos vestits nous i una pagueta i es va decidir a venir sense que son pare ho sabés i així va començar. Després un amic meu anglès que feia un programa de música a la televisió la se'n va dur allà i la cosa li va anar molt bé; estic molt content que les coses li hagin anat bé a dins la vida, i ara qualche vegada la vaig a veure actuar al teatre de la companyia d'en Xesc Forteza.

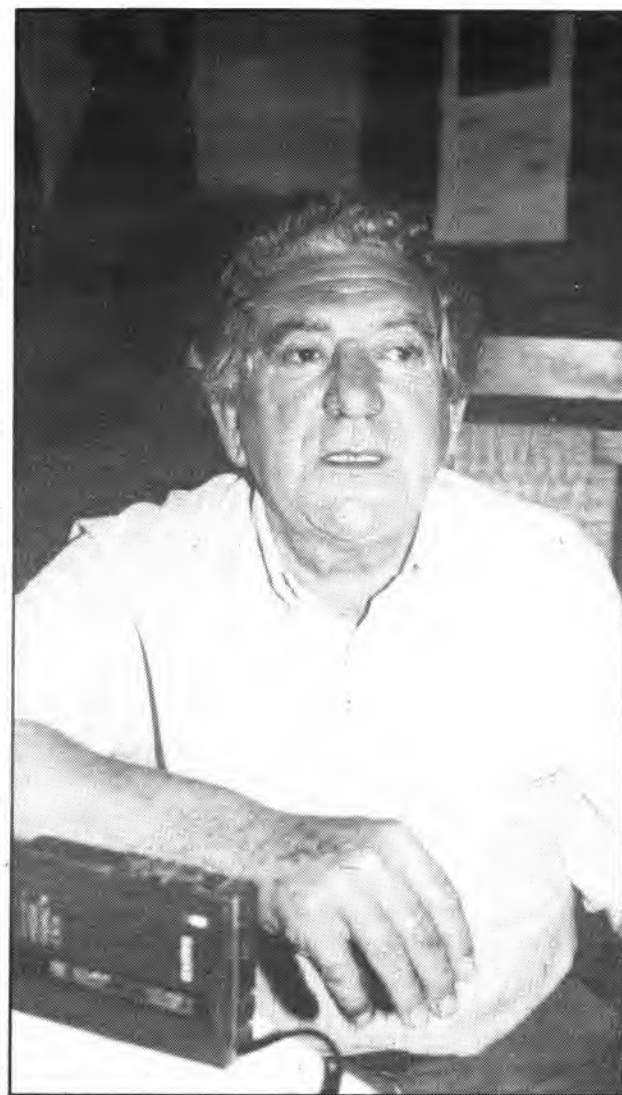
¿Hi havia pocs hotels llavors?

N'hi havia ben pocs, el primer que hi hagué a Peguera va esser el

Malgrat, que actualment ja no existeix, i llavors hi havia els de la família Gayà, els quals primer de tot obriren el de Cala Fornells, llavors obriren el Carabela, on hi havia unes poques habitacions, també hi havia el Niza i la Norla, que en principi fou un *colmado*, i poc a poc anaren fent habitacions fins que es convertí en hotel. Uns anys més tard començaren a construir molts d'hotel i negocis, però aquests foren dels primers.

¿Recordau qualche anècdota d'aquests primers anys?

Sí, i moltes, per exemple me'n record que un any va ploure de valent i s'inundà bona part de Peguera, a la Norla hi entrà aigua per tot i perquè pogués córrer varen haver de rompre les vidrieres del menjador; al Carabela l'aigua se'n va dur totes les taules i cadires i llavors amb una barqueta vàrem haver d'anar a dins la mar per recuperar-les; també hi havia un home que

tenia vaques i porcs, allà on ara hi ha l'hotel Los Almendros, i l'aigua se'n va dur tots els animals, i me'n record que trobarem una vaca seva als illots del Malgrats, i els porcs s'ofegaren i n'hi hagué per tot.

Tota aquesta gent com vós sembla que us establíreu i que encara continuau tenint negocis.

Molts dels que vinguérem primer ens hi establírem, hi havia molta feina, i ara són els fills o els néts els que duen els negocis.

La gent com vós, que fóreu els pioners del turisme a Peguera, ¿no us reuniu per mantenir la coneixença?

Sí, durant un parell d'anys ens hem reunit al Casal, on feim un dinar i així tots els més antics ens veim almanco un pic a l'any ja que quan comença la temporada tothom té molta feina i no lleu reunir-se.

La fesomia de Peguera ha canviat ben molt.

Sí, quasi res és com era, quan jo era nin venia amb el capellà del Port d'Andratx, d'on som jo, amb un carruatge i l'acompanya per dir missa, i llavors érem ben pocs els que vivien aquí.

¿Peguera continua essent un centre turístic de primer ordre?

Darrerament s'han fet moltes millores perquè continuï essent-ho, han regenerat l'arena de la platja, ja que la mar la se n'havia duita i la platja havia tornat petita, ara diuen que han de fer un passeig a la primera línia i han d'embellir-la, i també volen fer una via de cintura pels afores de Peguera i d'aquesta manera treure la carretera que passa per dins la població.

¿Els turistes que visiten aquesta zona tenen un bon poder adquisitiu o no gaire?

No, no duen gaire doblers, els turistes d'avui no són com els de fa vint anys.

¿I què opinau de la pressió fiscal?

Jo crec que és excessiva, ens fan pagar massa. Els doblers que s'arreglen aquí haurien de quedar a Mallorca i ben segur que llavors seria una copeta d'or.

Per un ús racional de l'automòbil

L'Associació de Veïns de Santa Catalina és de l'opinió que, a Palma, hi ha massa cotxes privats que produeixen un caos circulatori diàriament. L'administració ha optat per la via del silenci; però la nostra entitat no pot, ni ha de callar més. Si callam un minut més, també serem còmplices d'aquesta societat esquizofrènica que, per mala sort, ens ha tocat viure. Hi ha massa sang i massa dolor acumulat per quedar-se mans aplegades sense fer res.

Som conscients de l'envergadura econòmica i política i del poderós imperi que hi ha darrera, i la poca cosa que som nosaltres per intentar fer-li front. Però també és cert que no podem esperar que hi hagi més morts, que hi hagi més accidents, que augmenti el renou i la contaminació. Per fer qualche cosa, i com a primera passa, proposam a l'Ajuntament de Palma els següents sis punts:

1. Campanyes informatives permanents, en tots els mitjans de comunicació, sobre la necessitat d'anar reduint l'ús privat de l'automòbil.

2. Disposicions legals perquè les escoles de conductors posin, de manera experimental, un ensenyament per un ús més ecològic i responsable del cotxe per als futurs conductors.

3. Ampliació de les estacions de servei que venen benzina sense plom.

4. Campanya permanent en contra dels renous. Persecució de totes les infraccions en matèria de salut ambiental.

5. Esmert especial als ciclomotors i als joves conductors, ja que són les víctimes propiciatòries.

6. Campanyes informatives en els centres escolars, sobre la necessitat d'anar mentalitzant les noves generacions perquè no podran fruir, com fins ara, de l'automòbil.

A Palma, el que seria bo si tinguéssim perspectives de futur seria prohibir l'ús del cotxe privat en el casc antic de Ciutat, permetent tan sols el trànsit d'ambulàncies, bombers, autobusos (subjectes a gratuïtat o a preus convenientment subvencionats), taxis, bicicletes i similars.

També seria summament interessant que el nostre consistori estudiàs la viabilitat de tornar a posar el tramvia a Palma. Altres ciutats europees mantenen, o bé han instal·lat, altra vegada, el tramvia, com per exemple Lisboa, Zurich, Estocolm i la important ciutat del sud d'Alemanya, Calsrrouse.

Per acabar, direm que, com a necessitat ambiental, l'ideal seria que a Palma s'obrissin carrers només per a bicicletes, de la peritèria i de l'eixample cap al centre de Ciutat. Nosaltres apostam per un sistema de transports no contaminants.

Pere Felip Buades
AAVV de Santa Catalina

Joan Lluís Gamundí:

«Mentre Miquel Nigorra i Coronació de Nigorra demanen tènol, els seus cadells van de guerra»

Em faig creus del fet que els NIGORRA estiguin tan nerviosos i intranquils, tant és així que pel que es veu mentre en MIQUEL i na CORONACIÓ volen TÈNOL, els seus fills, pel que sembla, han desenterrat la destrala de guerra i n'han començat una pel seu compte i risc contra mi, amb una sèrie de provocacions telefòniques, que no puc provar, i altres accions puntuals que si bé en una primera lectura podrien semblar potadetes de nins malcriats, de vegades poden dur serioses conseqüències afegides que els podrien costar molt car.

El passat dimecres dia 21 d'abril circulava amb el meu cotxe per Santa Ponça, per l'avinguda Jaume I, i vaig voler fer un canvi de direcció en un lloc autoritzat, lliure i expedit, entre els números 106 i 108, i vet aquí que vaig sentir en el meu cotxe un fort impacte damunt el maleter que em va fer patir el peu de damunt l'embragatge i per poc no em vaig tirar damunt un cotxe aparcant a l'altre costat i xocar amb un altre que venia en direcció contrària. Seguidament vaig mirar què m'havia produït aquest cop, era un "tot terreny" marca RANGER ROVER obscur, amb vidres fumats que duia la finestreta del conductor oberta, i el conductor era un jove de 25 a 27 anys amb ulleres graduades i crec que amb el cabell castany, de matrícula PM-9900-BG. Eren devers les 19:15, la visibilitat era bona i a causa, pot ser, de la meua retenció visual com a pintor i com a observador de tot el que m'envolta em va ser fàcil, amb dues ullades, captar el personatge i el cotxe.

Vaig aturar tot d'una el meu cotxe per veure què havia passat i què m'havia donat aquest ensurt, només vaig veure les empremtes d'una manotada que m'havien fet, i de criminals conseqüències d'haver-se produït els accidents i incidències que vaig estar a punt de patir.

El dia següent vaig anar al MINISTERI DE L'INTERIOR i concretament a la Jefatura Provincial de Trànsit per donar part de l'incident i fer la denúncia voluntària corresponent que va quedar registrada amb el número 07/010139767/6.

Quan em vaig quedar sense polsos i es va incrementar el meu cabreig i indignació va ser quan uns gorrionets d'aquests que sempre em donen missatges em va dir que el cotxe de referència era propietat de l'empresa ES PUIG DE SA MORISCA SA i que aquesta empresa tenia com a administradora única na CORONA COBIÁN OTERO, per entendre'ns: na CORONACIÓ DE NIGORRA. Com comprendreu vaig quedar mort perquè ja haguessin arribat a agressions físiques intencionades, de mal gust, perilloses i una altra vegada més covardes, rastres i de gent que ha perdut els papers i la poca raó que pogués tenir.

Uns altres gorrionets em varen dir que aquesta empresa s'havia constituït el dia 24 de desembre del 1986 amb escriptura del notari JOSE RAFAEL CLAR i s'havia adaptat a la nova normativa el 29 de juny de 1992. Vaig veure a l'escriptura del notari RAIMUNDO CLAR GARAU.

Uns altres ocellets, que van encara més enfora, em varen dir que les activitats d'aquesta empresa eren les d'inversió de capitals, administració i explotació de bens mobles i immobles, de la promoció i organització de negocis i empreses, amb un capital, no sé si inicial o actual, de 17.700.000 ptes.

Poc podrà fer l'administradora única CORONACIÓ DE NIGORRA amb aquest capital si ja d'entrada es varen comprar un RANGER ROVER a tot tren per ús personal, seguint l'esperit de les empreses d'en NIGORRA que tenen com a primer objectiu guanyar doblers a base de pagar poc a Hisenda i al Fisc, mitjançant l'aplicació a despeses generals d'una sèrie de partides d'ús propi, figurant que és de l'empresa, amb la qual cosa, per a nosaltres, representen costos anuals molt importants, no deduïbles. Amb tots aquests muntatges té vaixell, cotxes, i inclús persones donades d'alta a altres empreses i que serveixen per fer de secretaris d'en MIQUEL NIGORRA i na CORONACIÓ a l'empresa concretament d'ES PUIG DE SA MORISCA SA, sent empleat d'IMISA, com és el cas d'en MIQUEL BIBILONI que de manera molt fidel no em va voler donar cap tipus d'informació sobre el que feia exactament aquesta empresa a part de seguir la política familiar d'en NIGORRA: QUI MÉS TÉ, MANCO HA DE PAGAR.

Em vaig posar molt trist quan uns altres gorrionets, que pel que es veu varen ser testimonis del cop que em varen arriar al cotxe, em varen dir que es tractava d'un dels fills d'en Miquel i na Corona, concretament d'en LLUÍS, conegut per la seva dedicació al golf i als cavalls, amb una formació netament anglesa.

Dic que em vaig posar molt trist perquè a aquests fills d'en Nigorra els conec des de petits i així com puc dir, i vull recalcar, que el seu fill major en JOANET era, és i m'hi jugaria el coll que serà una persona de bé, simpàtic, agradable, humà, sensible, delicat i un cavaller, als altres, i concretament en LLUÏSET, no el conec ni me'n record d'ell i tot el que sé és el que m'han contat dient que només pensa a muntar a cavall i jugar a golf. De na CORONETA vaig saber que es va casar fa poc, amb un bon partit, i desig que encara estigui menjant perdus i essent tan feliç com diu. L'estimada d'en MIQUEL NIGORRA, na ROCÍO, només sé que el seu nom l'ha posat son pare a l'impressionant motoveler que té al port de Punta Portals i que navega sota pavelló anglès; també em varen contar que en un dels darrers campionats de golf a Santa Ponça, quan anava a fer la sortida, a un amic meu se li va presentar aquesta doneta, li va pegar una empenta i li va dir: "Perdón, soy Rocío Nigorra i quiero salir yo", el meu company en bon mallorquí li va dir: "Perdona, jo som Tal i Qual i me toca a mi, per favor, no emprenyis". Del seu fill, mascle petit, només m'han dit que està fent estudis al Estats Units i que com l'altre, amb formació anglesa, no sé ni se sap exactament perquè serveix tot el que està estudiant.

En tot aquest assumpte no he pogut menys, i no per paral·lelisme exactament, de pensar amb les meves filles, na CRISTINA, la major, i n'ELENA, la segona, que no tenen un pare que pugui fer tots aquests muntatges perquè surtin de franc els vaixells, els cotxes, els impostos, la benzina, les reparacions, les revisions i tantes i tantes coses que no tenen, ni crec podran tenir mai, malgrat que son pare, que els ha pogut comprar un Wolsvagen escarabat perquè puguin anar de Santa Ponça a la seva estimada Universitat de les Illes Balears, o sigui a la nostra UNIVERSITAT que de vegades per

Joan Lluís Gamundí i Seguí.

tenir-la tan prop no la valoram i no l'estimam, com hauríem de fer sobretot aquells que aspiren que els seus fills un dia puguin dur el control dels seus imperis baleàrics o polítics ja que segons he llegit ja n'hi ha que han festejat qualche fill d'en NIGORRA per SENADOR. És impossible que sense conèixer les nostres etnologia, costums i idiosincràsia es pugui dur cap responsabilitat seriosa a les NOSTRES ILLES. El consol és que, pel que es veu, tan na CRISTINA, que estudia Psicologia, com n'ELENA, que estudia Dret, les veig felices i els encanten tant les aules com el Campus de la nostra UIB, així com de les ensenyances que els donen vora la carretera de Valldemossa, on a pesar meu no saben que precisament el seu RECTOR, en NADAL BATLE, és íntim amic del meu major enemic, és a dir, d'en MIQUEL NIGORRA, compartint amistat i taula molt sovint; de totes maneres jo crec que no els hi farà cap putada ja que un RECTOR és un RECTOR, i si és de la nostra UIB encara això li exigeix molt més que als altres.

Les meves filles, CRISTINA i ELENA, quan han sabut del fet del cotxe i de les mogudes que segons sembla prenen contra mi els fills d'en NIGORRA, tot d'una se'ls ha remogut el cor i la sang gamundiniana i m'han dit: "A AQUESTS, DEIXA-LOS PER NOLTROS"; jo els he dit que l'únic que em donen aquests fills de son pare, que els guanya amb els mateixos anys que son pare, en MIQUEL, em guanya a mi, em fan llàstima, menys en JOANET que el deix totalment a part ja que estic segur que no participa, ni participarà mai, d'aquests pardalades d'accions pròpies de malcriats.

Tenen sort, els fills d'en NIGORRA, que no els deixi en mans de les paraules, raons, raonaments i accions que puguin prendre les meves filles, ja que tan sols una d'elles ja seria capaç de dur de cap, per no dir una altra cosa, a tots ells plegats. I és que les meves filles han vist son pare per terra, dins el fang, tot sol, sense feina, malalt, lluitant per tornar a remuntar la seva vida amb dignitat i honor, i també -i això vull dir-ho perquè quasi ningú ho sap- que en aquell temps que vaig passar i que vaig viure perillosament, emmalaltit per la família NIGORRA, a elles no els va quedar més remei, per sobreviure la família, que posar-se a fer feina, rentant plats a restaurants, fent classes i guardant infants mentre la seva mare, que no havia fet feina

Joan Lluís Gamundí:

«Mentre Miquel Nigorra i Coronació de Nigorra demanen tènol, els seus cadells van de guerra»

mai, fora de casa, va haver de posar-se a fer feina a la CLÍNICA MARE NOSTRUM, ara CLÍNICA ROTGER, d'Auxiliar de Clínica, demostrant tant ella com les filles que eren unes persones que jo no me mereixia i que mai hagués pensat estiguessin fetes d'aquest acer propi de la noblesa, bondat i grandesa d'humans amb esperit d'entrega i sacrifici.

Per tot això, i pel que fa a aquestes les coses llastimoses, que al cap i a la fi han estat molt profitoses per temperar la meua família i fer-la tocar amb els peus a terra, en aquesta vida tot el que no sigui profit de la feina és oiós i insultant per a la nostra societat; ara, com dic, don tot el que han passat i que han compartit amb mi per ben empleat, ja que actualment si bé continuen, les meves filles, treballant i estudiant al mateix temps i la seva mare treballant amb malalts, em consta que ho fan de gust i amb veritable vocació.

Per tot això l'esperit i la gola desmesurada de PODER, DOBLERS i VANAGLÒRIA dels NIGORRA i sobretot de na CORONACIÓ, no m'estranya que hagin duit els seus fills cap a aquesta rebel·lia, cap a uns fets i una història familiar plena d'actes contra la CARITAT i la SOLIDARITAT de les persones que els envolten, en lloc de fer en aquest TÈNOL que demanen, com es feia abans quan anaves a

confessar-te amb un capellà dels d'un temps, que el primer que t'exigia era un acte de contricció, de penediment en disposició de propòsit d'esmena i una obligació de reposar els danys produïts. Després el confessor et donava una pena simbòlica per complir, que era el de menys.

Tot aquest recordatori confessional ve a compte que si es vol TÈNOL, el primer que s'ha de fer és una confessió completa i una demanda de perdó, o sigui, que crec que ho he dit ben clar, pel qui ho vulgui entendre; naturalment, em referesc essencialment a allò que diu que "obres són amors i no bones raons", i amb això i seguint el principi que "només caminant es fa el camí" jo acceptaria un tènol, però tant per mi com per la meua família, com per tants i tants companys, coneguts i amics que es veuen diàriament trepitjats per la prepotència d'aquesta família NIGORRA, deman seguir l'exemple antic, catòlic i cristià de la confessió i contricció com a única mostra de bones intencions i seriosa petició de la qual jo seria el que estaria més content abans d'arribar al, per ara, trist i llastimós final al que sens dubte els durà la seva vida tan poc cristiana a pesar de les devotes, en aparença, misses i comunions. Ala idò!

Joan Lluís Gamundí i Seguí

Elena Gamundí amb la seva cusseta Duda.

Què opinau de la pressió fiscal?

José Arcos (Bar Avenida). És un atracament legal del PSOE; m'interessaria pagar al Govern Balear. Els doblers han de quedar a Mallorca.

Maria Garcia (El Salmon). Pagam molt, hem de pagar aquí i ha de quedar aquí; els espanyols que s'espa-vilin.

Joan Capellà (Optica de Palmanova). No em queix del que pag. Allò que no tenim són uns bons serveis, aniria molt millor si pagàssim al Govern Balear.

Emilio Moreno (Bar Moreno). Als petits i mitjans empresaris no ens deixen alenar. Hem d'aixecar Mallorca de qualque manera. Hem de deixar de pensar en dretes i esquerres i posar-nos a fer feina. Hem de pagar al Govern Balear.

Germanes Oliver (Pupurri). Els espanyols se'n duen els nostres doblers cap a Madrid, i d'allà cap a Andalusia, i nosaltres a pagar. Si pagàssim al Govern Balear els doblers quedarien aquí.

Francisco Mayoral (El Belloto). Se suportaria, no podem sobreviure. Per suposat que m'agradaria pagar al Govern Balear; els espanyols se'n duen la nostra riquesa.

Antoni Company (Souvenir). Si pagàssim al Govern Balear aniria millor.

Gabriel Amengual (La Amabilidad). Els espanyols miren de cobrar per tenir doblers que els mantinguin al poder. M'agradaria, si fos possible, pagar al Govern Balear.

Luis Aguilar (Bar Fido). Els impostos ens ofeguen. Calvià és car, el Govern espanyol se'n du els doblers i no ens els torna, seria millor si pagàssim al Govern balear.

Francisco López (Pub Camelot). És excessiva. Seria millor si tot quedés aquí.

Consuelo Alonso (Gelateria Tokay). Els impostos ens ofeguen. No som separatista, m'agrada Espanya, però crec que ens aniria millor si pagàssim al Govern Balear.

Jaume Vich (Bar La Consigna). És molt alta. Si pagàssim al Govern Balear amb la meitat del que pagam bastaria.

Maria V. Rodríguez (Bar Salamanca). Pagam molt i rebem poc. M'agradaria més pagar al Govern Balear.

Xisco Mas-Elena Garrido (Souvenir). Els impostos de cada dia són més grossos, i els guanys més minsos. Si en lloc de pagar al Govern espanyol pagàssim al balear això seria Suïssa.

Angel A. Baró (Forn de Campos). Pagam massa, m'agradaria cent vegades més pagar al Govern Balear.

Xavier Muñoz (Bar Ulises). És una barbaritat, si se segueixen així ens enfonsaran. M'agradaria que pagàssim al Govern Balear i els dobles quedarien aquí.

Fins un 25% de descompte amb la presentació d'aquest anunci
ÒPTICA S BERT
 SANT MIQUEL, 83 (CantonadaAVINGudes)
 Graduam i adaptam lentilles
 Per la compra d'unes lentilles i regalamos un altre parell d'iguals.
 Ulleres de sol i graduades
 Tlf.: 72 14 25

S.A.E.
Jaume Mesquida Llabrés
VENDES
 Subministraments i aparellatge elèctric
 C/. Sant Francesc de Sales, 62
 Tel. 20 95 90 CIUTAT

FAUNA
 Tot per a la alimentació dels seus animals.
 Servei a domicili.
 Plaça Santa Ponsa
 Tlf.: 69 05 21. Santa Ponsa
 L'assessoram sense compromís

EUROBALEAR D'INVERSIONS, S.L.
 Avda. Jaume III, 21. Edifici Nacar-despatx, 101.
 Tlf.: 72 81 16. Fax 72 86 03. Ciutat

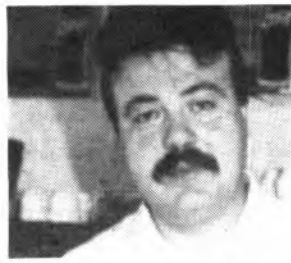
Què opinau de la pressió fiscal?

Miquel Bauzà (Bar Bagari). És molt forta. M'agradaria un estat federal, cada autonomia que cobrés els seus impostos i que ens deixin conservar les nostres tradicions i la nostra llengua.

Antoni Tugores (Kiddie Care). Ens hauriem d'aturar de pagar, rebel·lió fiscal i pagar al Govern Balear. Ens sortiria més barat i els doblers quedarien aquí.

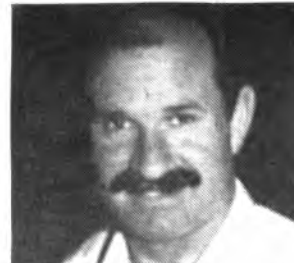
Antonio Martínez (Alhambra). Pagam molt i tot se'n va a Espanya. M'agradaria pagar al Govern Balear i així podríem tenir bons hospitals, carreteres, etc.

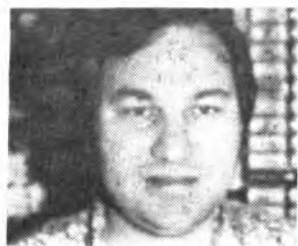
Manolo Rey (La Cartuja). És un desastre, pagam massa pel que rebem. Si pagàssim al Govern Balear tot quedaria aquí.

Enrique Carayol. Pagam massa, allò que guanyem ha de quedar aquí, per això hem de pagar al Govern d'aquí.

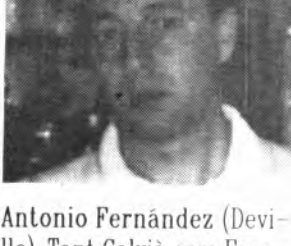
Manuel Sebastián (Rumbo Sol). És una abús que no es pot suportar. El govern espanyol ens hauria de tenir més en compte a l'hora de fer inversions.

Antoni Reus (Estanc Port Andratx). Pagam massa; allò lògic seria que els impostos quedassin aquí, i per això hem de pagar al Govern Balear.

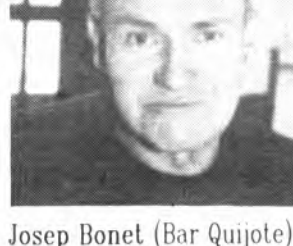
Guido Milner (H.G. Press). L'haurien de baixar perquè no hi ha vendes. Si pagàssim al Govern Balear, a mi, m'aniria bé.

Antonio Fernández (Deville). Tant Calvià com Espanya se'n duen molts de doblers. Si pagàssim al Govern Balear els doblers quedarien aquí.

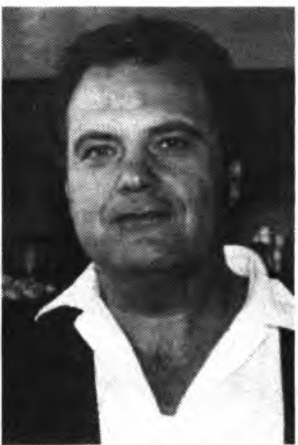
Jaume Pòrcel (Bar Central). De continuar aquesta pressió no ho podrem aguantar; si pagàssim al Govern Balear els doblers quedarien aquí.

Josep Bonet (Bar Quijote). He vist un cartell del PSM que diu: "Basta d'imposts cap a Madrid!", jo estaria d'acord a pagar al Govern Balear, però a l'espanyol no.

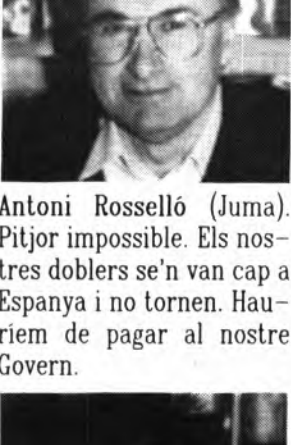
Maria Ribas (Mar i Mar). Els espanyols es passen amb els impostos. Si pagàssim al Govern Balear els doblers quedarien aquí.

Ramon Arance (Hawai). Està molt fotuda. Hauriem de pagar al Govern Balear; ara els nostres impostos se'n van a Espanya i no tornen.

Antònia Roca (H. Sutimar). No hi ha una equiparació entre el que pagam i el que rebem. Amb el 15% ja hi sortiríem beneficiats. Si fóssim independents d'Espanya, això seria massa.

Antoni Rosselló (Juma). Pitjor impossible. Els nostres doblers se'n van cap a Espanya i no tornen. Hauríem de pagar al nostre Govern.

Xisco Porcel (Mississippi). Ja està bé que ens facin pagar a nosaltres la mala gestió del Govern espanyol. M'estimaria més pagar al balear, el que produïm aquí ho gastarien aquí.

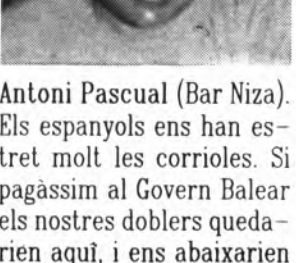
Pere Lladó (Restaurador). Pagam més del que podem. M'estimaria més pagar al Govern Balear i els doblers quedarien aquí.

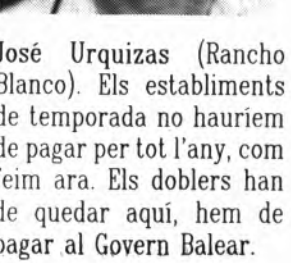
Catalina Morey (Souvenir). A Calvià és la zona de Mallorca on pagam més. Si pagàssim al Govern Balear els doblers no anirien cap a Espanya.

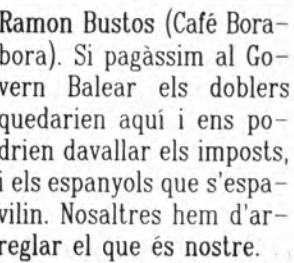
Vicenç Esteve (Hostal Diamant). Si ens reduïssin la pressió fiscal es crearien més llocs de feina. És clar que si pagàssim al Govern Balear ho tindriem molt millor, ara els nostres impostos se'n van cap a Espanya.

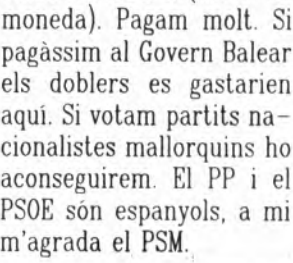
Antoni Pascual (Bar Niza). Els espanyols ens han estret molt les corrioies. Si pagàssim al Govern Balear els nostres doblers quedarien aquí, i ens abaixarien les contribucions.

José Urquizas (Rancho Blanco). Els establiments de temporada no hauríem de pagar per tot l'any, com feim ara. Els doblers han de quedar aquí, hem de pagar al Govern Balear.

Ramon Bustos (Café Borabora). Si pagàssim al Govern Balear els doblers quedarien aquí i ens podrien davallar els impostos, i els espanyols que s'espaïlin. Nosaltres hem d'arreglar el que és nostre.

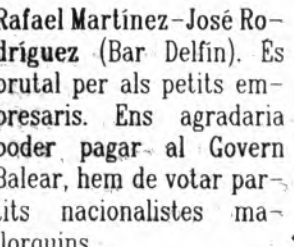
Tomeu Cladera (Canvi de moneda). Pagam molt. Si pagàssim al Govern Balear els doblers es gastarien aquí. Si votam partits nacionalistes mallorquins ho aconseguirem. El PP i el PSOE són espanyols, a mi m'agrada el PSM.

Jaume Oliver (Bar Olas). Pagam molt, si sabés perquè pag estaria conforme; pas molt del Govern espanyol, valdria més pagar al Govern balear i els doblers quedarien aquí.

Francisco Antequera (Bar Holiday). La pressió fiscal? horrorós!, si pagàssim al Govern Balear almanco els doblers quedarien aquí. Ara tot se'n va cap a Espanya.

Rafael Martínez-José Rodríguez (Bar Delfin). És brutal per als petits empresaris. Ens agradaria poder pagar al Govern Balear, hem de votar partits nacionalistes mallorquins.

José García (Rest. Milano). Pagam molt. Si pagàssim els doblers aquí, llavors quedarien aquí.

Què opinau de la pressió fiscal?

Maria A. Garcia. Ens estan estrenyent els claus. Aniria millor pagar al Govern Balear i ens reduïrien els impostos.

Francesc Hernández (Rest. Sant Francesc). Fatal, l'Estat espanyol es passa, no ens deixen guanyar res. Els doblers han de quedar aquí, hem de pagar al Govern Balear.

Paquita Carbonell (Rest. Bona Cuina). Hem de pagar al Govern Balear, i els dobles quedaran a Mallorca. Nosaltres som un món a part d'Espanya.

Francisco Barba (Bar Manchego). Està molt malament. M'agradaria pagar més poc, i pagar al Govern Balear.

Matrimoni González-Ripoll (La Pecheri). Nosaltres munyim les vaques i a Madrid es beuen la llet, va dir en Castela. Hem de pagar al Govern Balear.

Pau Pérez (Rest. Can Pau). Pagam una barbaritat, els negocis petits no poden viure. Hem de fer 16 hores de feina i ens ve ben just per pagar els impostos.

Jaume Vicens (Mecànic). És un poc salada, crec que aniria millor si pagàssim al Govern Balear.

Catalina Suau (Pintures Fernando). Pagam massa. Els polítics mallorquins ens han d'arreglar aquesta situació, és la seva feina.

Ramon i Maria Simó (Ca na Bosca). És massa forta i el pitjor és que se'n va cap a Madrid i no torna. Si ens hi deixassin participar seria una altra cosa.

Constantino Carrasco (Bar Angelo's). Si, és massa forta. Els madrilenys que es quedin amb el que és seu, i nosaltres amb el que és nostre.

Juan M. Baena (Bar Tiny). Si seguim així, haurem de tancar. Els doblers han de quedar aquí i hem de pagar al Govern nostre.

PROU D'IMPOSTS CAP A MADRID

Per
Mallorca!

PSM
Nacionalistes de Mallorca

Miquel Rosselló (Bar Bauzà). És massa forta, però tot se'n va cap a Espanya i no torna. Si pagàssim al Govern Balear tot quedaria aquí.

Rosa Morales (Bar Rosita). Pagam massa pel que rebem. Si pagàssim al nostre Govern els doblers quedarien aquí.

Gregori Gual (S'Estanc). N'hi ha molta, el mal és que tot se'n va a Madrid i no torna.

Francisco Rodríguez (Bar Sol). El Govern espanyol es passa, i l'Ajuntament de Calvià també. Els dobles no han de sortir de Mallorca.

José Granados (Bar Extremadura). Pagam molt. Hauríem de pagar al Govern Balear i seríem més rics.

Manolo Belmonte (Cafeteria Borsalino). És una barbaritat. Allò normal és que els nostres impostos quedin aquí.

Antonio Pérez (Bodega Bigote). El Govern espanyol ens ofega. Els beneficis que dona Mallorca han de quedar aquí, i per això hem de pagar al Govern balear.

Antoni Cabrera (Rest. Toni). És massa forta. Per suposat que si pagàssim al Govern Balear tindríem millors serveis.

Vicente Piqueras (Bar Cayuco). Pagam massa pel que guanyam. Si pagàssim al Govern Balear els doblers es quedarien a la nostra terra, que ara és Mallorca.

Antoni Pons (Can Caliu). És massa forta. Si almenys els nostres impostos quedassin aquí podríem fer inversions.

Pilar García (Pizzeria Caño 14). És massa grossa per al petit comerciant. Els doblers no han de sortir de Mallorca; hem de pagar al Govern Balear.

Rafael Bartel (Bar Rafalillos). Calvià té els impostos molt forts. Els doblers han de quedar a Mallorca.

Antoni Ramos (Tony Music Bar). Per reactivar l'economia hem de pagar al Govern balear. Els nostres doblers han de quedar aquí.

Sebastián Martínez (Bar Sebastián). Pagam molt i estam mal administrats. Encara que no sigui mallorquí, m'agradaria pagar al Govern Balear i llavors pagar un lloguer a Espanya.

Fernando Noguera (Bar Surf). A Mallorca és molt forta. És clar que ens aniria molt millor si pagàssim al Govern Balear, ara tot se'n va cap a Madrid.

Jaume Ripoll (Don Quijote). Jo som nacionalista mallorquí. Vull pagar al nostre govern, al Govern Balear.

Miquel Riera (Tallers Riera). Pagam molt. Si pagàssim al Govern Balear no hauríem de pagar tant.

Rafael Bosch (Elèctrica Jaroga). Els espanyols ens estrenyen massa i a Santa Ponça encara més. Calvià és el municipi amb més impostos de Mallorca; ens aniria millor pagar al Govern Balear.

Rafael Simó (Ferreteria Simó). Ningú hauria de pagar, vaga fiscal! En lloc de gastar-se els doblers en propaganda electoral, que ajudin als aturats. "Barco de rejilla!" als polítics forasters, que se'n vagin a arreglar ca seva i nosaltres arreglarem ca nostra.

Virgilio Sánchez (Aquirium). És forta, i més a Calvià. Els doblers han de quedar on es produeixen. Millor pagar al Govern Balear.

Xavier Garcia (La Brassa). És molt forta. Tenim dos restaurants i no van bé. Si pagàssim al Govern Balear ens aniria molt millor.

Joaquín Mendoza (Café Riki). Es passen; almanco si pagàssim al Govern Balear els doblers quedarien aquí.

Miquel Calafat (GelateriaAVINGUDA). És exagerada. Hauríem de pagar al Govern d'aquí i els doblers hi quedarien.

Jesús Sebastián (Rest. Ambaixador). Ens estan ofegant; si pagàssim al Govern Balear ens aniria millor. Ara tot se'n va cap a Espanya. Els ciutadans estam deseparats per qualsevol problema hem d'anar de plets. Llavors, ¿per què pagam tants d'imposts?

Maties Garau (Maguy). Trob que està bé. El mal és que els nostres impostos se'n van a Madrid. Hauríem de pagar al Govern Balear.

Manuel Muntaner (Esmeralda). Pagam massa impostos; això dels mòduls és una barbaritat. Si pagàssim al Govern Balear ens aniria millor. Ara tot se'n va cap a Espanya.

Francisco Marín (Rest. Corobés). Pagam massa. No ens deixen riquesa el nostre jornal. Si pagàssim al Govern Balear podrien baixar els impostos.

Antoni Duran. Pagam massa; si pagàssim al Govern Balear almanco els doblers quedarien aquí.

José Torre (Bar Stop). Ens estan robant, m'agradaria que els doblers quedassin a Mallorca; hem de pagar al Govern Balear.

Teodoro de la Casa (Can Torrat). Des de fa 10 anys és insuportable. Jo som de Madrid, però no m'agrada que els impostos vagin a Madrid. M'agradaria que anassin al Govern Balear.

Juan M. Carbonell (Souvenirs). El mal és que allò que pagam se'n va a Madrid i no torna. Si pagàssim al Govern Balear tot quedaria aquí.

Joan R. Calafat (Els Xipresos). És excessiva. El mal és que allò que pagam se'n va a Madrid i no torna. Els nostres impostos han d'anar al Govern balear si volem salvar Mallorca.

Iolanda i Silvia Serra (Bar Paquitón). Els espanyols ens roben. Si pagàssim al Govern Balear els mallorquins seríem més rics.

Antònia Bennàsser (Peruquera). Pagam massa. Els espanyols s'aprofiten dels mallorquins. M'estimaria més pagar al nostre govern.

Jacinto Martínez (Rest. Jaquies). És horrorosa. Els mòduls són el "bodrio" més infernal que ha tret en Solchaga. Els mòduls no contempen la temporada i a Mallorca feim feina de temporada. Si pagàssim al Govern Balear es contemplaria la realitat de Mallorca.

Manuel Gómez (Bar Xose). De seguir així la meitat de negocis haurem de tancar. Si pagàssim al Govern Balear aniria millor. Els nostres doblers servirien per arreglar Mallorca.

Matrimoni Moyà (Souvenir d'Avila). Pagam molt. Els espanyols es passen. Si pagàssim al Govern Balear, Mallorca estaria feta una copeta d'or.

Enric Reboredo (Rest. Luciano). És excessiva. Mataran la petita empresa. Si pagàssim al Govern Balear els doblers quedarien aquí.

Antoni Serra (Esports Marrians). És massa forta per a la petita empresa. Ara els nostres doblers se'n van cap a Espanya. Si pagàssim al Govern Balear ens aniria molt millor.

Aina M. Navarro (Autoservei Holiday). Així com estam no podem aguantar molt de temps. Ja hi ha gent que passa fam. A mi, m'agradaria que els nostres doblers quedassin a Mallorca, ara tot se'n va a Madrid.

Socis Rest. Marina. S'ha de fer neteja dins Espanya. Hi ha massa corrupció. Em pareix magnífic pagar al Govern Balear; els doblers quedarien aquí.

EL MILLOR DE LA
CUINA DE
CATALUNYA A
LES BALEARS

Rte. Pirineu

RESERVA

Tel. 76 83 54

LA SEVA TAULA
Cami Veïnal La Real, 24
PALMA DE MALLORCA

RESTAURANT S'HOSTALOT

Menú dies feiners 650 ptes. Cuina mallorquina.
Porcella rostida. Escaldums. Carn torrada.
Cami Vell de Sineu, km. 5. Tlf.: 42 87 12.
S'Hostalot

Restaurant
Ca's Carbone

Dimarts
tancat

Ctra. Manacor, Km. 28 - Tel. 64 65 04 - 07230 Montuiri

Sa Nostza Cuina
Chef Tomás Frau

Estam
especialitzats
en:

Bodes, batejos, primeres comunions i banquets.
Saló menjador propi, cabuda de 100 a 700 persones.
Salons climatitzats - servei a domicili
C/. Bisbe Sastre, 19 A. Tlf.: 28 30 43 - 23 71 94
Ciutat de Mallorca

BAR CENTRAL

Menjars, tapes variades
entrepans
Son especialistes en paelles
Menú del dia a 600 ptes.
C/. Cardenal Rossell, 80
Tlf.: 26 10 39
Coll d'en Rabassa

C/. Joaquín Verdagué, 12
Arenal - Tel. 26 67 21
Palma de Mallorca
ESPAÑA

56 pizzes
diferents
C/. Vicari J.
Fuster, 265-B
ES MOLINAR
(Davant la mar)
Tlf.: 41 12 11

CAFETERIA
**LOS
CLEMENTES**

PIZZES
Avinguda Son Rigo, 23
Tlf.: 26 59 55
Les Meravelles
HEM TORNAT A OBRIR

**TORRES R.
FOTÒGRAF**

Avda. del Cid, 12
Tel. 42 83 19
Son Ferriol - Palma

FOTO SPOT

JOAN TALTAUILL
ESTUDI FOTOGRÀFIC

C/. Francesc Sureda, 10 - 9
Tel. 27 14 43 07006 CIUTAT DE MALLORCA

Gastronomia

Foldos

Carrer de Manacor, 121 C.
Tel.: 27 85 18.
07007 Palma de Mallorca

PARRILLA - GRILL

Bar
CAN TORRAT

Especialitat en carns al caliu.
Graella a disposició dels clients
Cami de les Meravelles. Sortida 3 de l'autopista.
Tlf.: 26.20.55. S'Arenal de Mallorca

BAR - RESTAURANTE

Andreu

Som especialistes en:
Arròs brut, paella, cordon blue,
bistec al pebre bo, sípia, conill a
l'allet, llenguado menier, carns i peix
en general.
Carrer de la Grua, 6. La Ribera Can
Pastilla.
Sortida 2 de l'autopista (dimarts
tancat)

RESTAURANT
Hannen Saß

Direcció: ANTONI FERRER

Horari de 17 de l'horabaixa a la una de la matinada
AUTÈNTICA CUINA ALEMANYA I
CERVELLA DEL BARRAL IMPORTADA
DECORACIÓ TÍPICA ALEMANYA
Targetes Visa. Terrassa a l'aire lliure
Carrer Miquel Pellissa, 4 Bierstrasse
Tel. 26 60 01 - S'ARENAL DE MALLORCA

**LA FINCA
RESTAURANT**
(Diumenges tancat)

SES CADENES (Sortida 4 de l'autopista)
Tlf. 49 19 56 07600 S'ARENAL DE MALLORCA

RESTAURANT

SES COVES DE GENOVA

BACALLÀ AMB SANFAINA - MONGETES AMB BOTIFARRA -
VADELLA AMB BOLETS I ALTRES DELÍCIES DE LA
CUINA GIRONINA.
APARCAMENT PRIVAT
DILLUNS TANCAT

C/. Barranc. 45

Tlf. 40 23 87

GENOVA

RESTAURANT MILLOR

El «chapeau» dels menús
Dies feiners, 650 ptes. Diumenges i
festius 975 ptes.
Carrer Espartero, 26. Santa Catalina

RESTAURANT CALDENTEY

Cuina mallorquina
Carn al forn - paelles - panades i robiols
Menú del dia, 550 ptes.
Carrer de Manacor, 127
Tel.: 27 10 52 — Ciutat de Mallorca

Carns al caliu, frit mallorquí, pa amb oli.
Demanau la nostra pinya colada importada del
Carib. C/. Pare Bmeu. Salvà, 16. Tlf.: 49 08 55.
Les Meravelles

RESTAURANT BRASILIA

BANQUETS DE BATETJOS,
NOCES, PRIMERES COMUNIONS I
FESTES SOCIALS

Avinguda de Bartomeu Riutort, entre balnearis 1 i 2
CA'N PASTILLA - TELS. 26 01 19 - 26 45 63

CAFETERIA RESTAURANTE
GOLDOLLO

Carrer de l'Arenal
Complexe Cristina
Tlf. 26 11 49
LES MERAVELLES

Plaça Pius XII, 7. Ciutat
Entre els balnearis 8 i 9 s'Arenal
Port del Mar s/n Palma Nova

PETITS ANUNCIS

Aquests anuncis poden ser remesos a la nostra redacció, Camí Pedreres 132. Tel. 265005 i a totes les agències de Publicitat. Cada paraula, 20 pessetes.

BORSA INMOBILIARIA

S'ARENAL, 4rt pis, perfecte estat, 2 dormitoris, armaris, menjador, terrassa, cuina moblada, galeria, bany. Preu 7.500.000 ptes. Entrada 1.100.000. Resta a 70.000 mensuals. Tel 72 12 35.

Pollença, local comercial per llogar, 220 m2, situat al carrer Major. Grans mostradors. Tel 53 03 65.

VENC pis 2 dormitoris, devora el club nàutic de s'Arenal, lluminós, en perfecte estat, particular. 6.500.000 ptes. negociables. Telefonau de 17 a 20 hores al 77 15 16. Demanau per na Francisca.

LA GRUTA, àtic, 3 dormitoris, bany, vista panoràmica. Tel. 45 85 11.

Venc pis a S'Illot, damunt la mar. Tel. 810616, matins.

CAN PASTILLA, planta baixa, cantonada, 280 m, 5 anys d'antiguitat. Bona construcció, 3 dormitoris, bany, traster, jardí. Immob. Pascual. Tel. 72 62 04.

PLANTA BAIXA amb tres habitacions i corral al Molinar. Se ven. Tel. 413373-270654

Venc solar a la urbanització sa Torre. Situat quasi a primera línia, vista a la mar, 1.292 m2. Preu inter-
essant. Tel 41 21 98.

S'ARENAL, apartament de 70 m2, 1 dormitori, cuina moblada amb barra americana, sala-menjador, 2 banys, totalment moblat. Preu 3.700.000 ptes. Joan Oliver, tel 12 02 57.

CONTESTADORS AUTOMATICS, telèfons sense mans, telèfons sense fils. ELECTRONICA EL GAU-CHO. Carrer Mallorca, 2. Tel. 263423.

S'Arenal, local apart. per a negoci o magatzem, 25 metres aprox. 25.000 ptes. Mir 26 33 96 (1783).

Sant Joan, es ven casa en perfecte estat de conservació; 4 habitacions, cuina, bany, sala-menjador, sala, corral amb cisterna. Tel. 29 60 95 i 56 00 24. Joan-Lluís Gayà.

S'Arenal, local en perfecte estat, 115 metres, més 80 metres de soterrani. 60.000 ptes. Mir 26 33 96 (1783).

Colònia de Sant Pere (Artà). Xalet dúplex de 60 m., 2 dormitoris, cuina, bany, sala-menjador, 2 terrasses, jardí. A 50 metres de la mar. Venc o llog a amants de la Natura. 20 anys facilitats. Tel. 550790.

S'Arenal; lloguer pis de 2 dormitoris, sala-menjador, cuina amb electrodomèstics, 1 bany, terrassa, 43.000 ptes comunitat inclosa. Mir 26 33 96 (1860).

LLOG pis moblat a l'avinguda Argentina. 190 m2. 4 cambres, terrasses, menjador amb xemeneia. Ideal per a compartir. 70.000 ptes. Tel. 792490

S'ARENAL, venc pis, 3 habitacions, bany, cuina, dues terrasses... A la zona de la plaça de les verdures. Tel. 263674.

CAN PASTILLA. Se ven primer pis, 180 m2 a 1a. línia, bany complet, lligador, dues cambres dobles, menjador espaiós, cuina, rebost, traster i gran terrassa de 80 m2, armaris embotrats i possibilitat de foganya. Preu interessant. Tel. 522130.

S'ARENAL, àtic 4t pis, 2a línia, 2 dormitoris, bany, sala-menjador amb terrassa, cuina moblada. 5.800.000. Tel. 20 00 07.

S'ARENAL, apartament nou, 1 o 2 habitacions, bona orientació. Preu 4.450.000. Tel. 75 40 32.

COLL D'EN RABASSA, pisos de Protecció Oficial, en construcció, 3 dormitoris, bany, saló-menjador, cuina, terrassa, aparcament. Preu 8.200.000 ptes. Entrada 1.000.000. Tel 20 34 11.

Cala Pi, venc solar de 1.246 m.. S'hi poden construir 2 xalets adossats. Aigua, llum i tots els serveis. Preu 4.500.000 ptes, tres anys de facilitats. Tel 54 02 63.

Es ven casa vella a Sant Joan Tel 526398.

Compraria xalet pels voltants de s'Arenal. Tel. 261734.

Bonic terreny a Llucmajor (Camí d'Alicanti). Cantó 11 m. caseta dos compartiments, a reformar. Pou, possibilitat, llum i telèfon. Tel. 450994. Preu a convenir.

Venc solar de 505 m2 a Bellavista de ses Cadenes. Sr. Castellano. Tel 26 12 55.

CALA GAMBA, planta baixa, 3 dormitoris, sala amb xemeneia, 2 banys. 16.800.000. Api Pascual. Tel. 45 85 11.

Venc finca rústica a Llucmajor, 4.000 m2 de terra amb ametllers i fruiters. Casa amb menjador i xemeneia nòrdica, bany, dormitori, cuina amb trespol de gres, dos aljubs, font, terrassa i jardí. Preu 5 milions. Tel. 46 02 47.

Per no poder atendre, es traspasa local al centre de s'Arenal. 100 m2, soterrani de la mateixa superfície, venda de pa, productes de pastisseria i alimentació. Dotat completament i en ple funcionament. Es calcularan les existències. Tel. 75 37 07.

Venc tercer pis devora la plaça de les verdures de s'Arenal. Tres habitacions, un bany, cuina, dues terrasses. Tel. 263674.

S'Arenal, particular venc pis; 2 dormitoris, prop del Club Nàutic, en perfecte estat i molt lluminós. Vingui a visitar-lo i es convencerà. Preu 7.500.000 ptes. Tel. 264259.

PERRUQUERIES

CENTRE d'estètica i salut, Irene Beltran. C/ Cardenal Rossell, 58. Tel. 26 77 67. Coll d'en Rabassa.

Perruqueria Pep. Unisex. Carretera de Llucmajor 204. Tel. 49 13 67. S'Ar-anjassa.

MIQUELA PERRUQUERA. Neteja de cutis, manicura i pedicura. Carrer Mallorca, 3 - S'Arenal. Tel. 263423.

BLANCA Perruquera. Gran i General Consell, 36 - S'Arenal. Tel. 265109.

ANIMALS DE COMPANYIA

Consultori veterinari. Plaça dels Nins, 26. Tel. 267664 s'Arenal. De dilluns a divendres de 17 a 20 hores.

Clínica Veterinària S'ARENAL. Dr. Daniel A. Magrini. Consulta al carrer Joaquim Verdaguer, 17. Dematins de 10 a 13. Hora-baixes de 16'30 a 19'30. Tel. Clínica: 49 01 53.

L'ESTEL de Mallorca

PERRUQUERIA de senyors Ca'n Paco. Carrer Virgili, 1 - Ca'n Pastilla.

MAKA Perruquera. Pedicura i manicura. Botònic Germà Bianor, 19. Tel. 260756.

Nit bruixa

De mà de la Part Forana Mallorca es tornà a presentar, a la Terra Catalana de sempre País germà.

Per estrènyer més encara els nostres Culturals lligams, tot ensenyant a llur Poble un dels costums ancestrals, de la gent de nostra illa què viu al mallorquí Pla.

"La Nit Bruixa" és encetada a la Plaça del Diamant, la Bauxa ha començada al so d'una ximbombada, mentre el Cantador fa una glosada.

Coenta com l'espínagada que ni el vi podrà ofegar "Sant Antoni", és un Sant pobre tan pobre, que no té res, sabeu per on té es pèl espès? per devers es canelobre.

Mentre estant els Balladors abillats tots de Dimonis, Persegueixen sant Antoni al voltant dels Foguerons.

Tot entonat-ne la lletra d'aquella popular Cançó. "Sant Antoni i el Dimoni jugaven a trenta-u, el Dimoni en va fer trenta i Sant Antoni trenta-u."

En Vicenç de Son Rapinya

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A

L'ESTEL de Mallorca

Nom:
Cognom:

D.N.I.

TELF:

ATENCIÓ

—Escriuiu un sol anunci per cupó.
—Usau lletres majúscules.
—Escriuiu dins el requadre el text.

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:
S'ESTEL DE MALLORCA: Camí de les Pedreres, 132 — 07600 —
SES CADENES DE S'ARENAL

PER IL·LUMINAR LA SEVA LLAR
ELÈCTRICA N y e g o s

Jaume Balmes, 45
Telèfon 29 56 18
07004 Ciutat de Mallorca

PETITS ANUNCIS

VENDES

Venc una taula escriptori, blanca, de fòrmica nova. Ideal per una habitació d'una nina o nin. 5 000 Ptes, i en val 10 000. Demanar per Malena, tel. 41 05 42.

Venc Vespino AL, en bon estat. Sis anys, 30.000 km; 55.000 ptes. Cridar els migdies a na Tonyi. Tel. 242225.

Venc revestiment de marbre, de color gris perla, per a foganya de llenya. Ho venc a meitat de preu, per 100.000 ptes. Completament nou. Tel. 79 49 03.

Gran oportunitat: es ven ordinador nou, sense estrenar, a meitat de preu o preu a negociar. Tel. 27 79 90, Marga.

Venda d'estores saharauis. Per a més informació crida al telèfon 53 44 55, o bé veniu Pollença, a "La Punta", cra. del Port.

LLIBRERIA DE VERD EN BLAU. Comandes de llibres text-lectura, infantil i juvenil. Fotocòpies. Avda del Cid, 56 Son Ferriol. Tel. 42 76 88.

Venc grup Electrògen dièssel, 3 Kw, 220 v, monofàsic, motor d'arrençada, perfecte estat. Tel 59 16 33

L'ESTEL
de Mallorca
Telèfon: 265005

Venc Compacte, inclou pletina, discs, cassette, etc. En molt bon estat i a bon preu. Tel 42 76 47.

DACHSHUNDS. Cadells de pèl dur, linia de caça i de gran bellesa. Tenim també sementals de pèl llarg, curt i dur. Teckels de Jusadi. Tel.23 94 21.

Compraria ROSTIDOR DE POLLASTRES de tres o quatre espases. Tel. 411107.

Venc contestador automàtic, marca Sanyo. Tel. 264 259

Venc dues rodes noves de Talbot Horizon a preu d'amic. Els interessats per veure-les al carrer Aragó, 70, 1, A Palma.

Venc un menjador usat i en bon estat. Preu a convenir. Moble llibreria, taula i sis cadires. Tel. 540746.

Venc ordinador nou a bon preu, interessats al carrer Aragó, 70, 1, A, Palma.

PERSONALS

Cerc allotges de 18 a 40 anys per fer reportatges pornogràfics. Tel. 835628.

Home, 44 anys, separat, simpàtic, culte. Coneixeria dona de 33 a 40 anys per amistat, sortir, etc. Truqueu a partir de les 20 hores. Manel. Màxima serietat. Tel. 416786.

Militar, alt càrrec, bona presència, 1'83 d'estatura, mallorquí, fadrí, 40 anys. Vull trobar parella per casar-me. Tel. 710087.

Llicenciat en Filosofia i Lletres, vidu, 50 anys, sense fills. Interessat a trobar dona educada, bona, físicament agradable. Tel. 722836.

Senyora, 68 anys, viuda, bona presència, prima. Tenc la vida bastant resolta, visc de rendes altes, però estic sola. Tel. 710087.

Rosa, 20 anys, fadrina, guapa, simpàtica, alegre; treball en comptabilitats. El meu interès en aquest anunci és conèixer jove, bo. Tel. 721494.

Empresària, 52 anys, divorciada, sense fills, vida resolta; m'agradaria conèixer cavaller amb formalitat, educació, de fins a 70 anys. Tel. 722836.

Viuda, sense fills, 70 anys, mallorquina de Palma. Pis propi, vida bé, voldria conèixer senyor seriós, necessit estimació, comprensió. Cridau-me al 721494.

Mestra d'escola, 36 anys, fadrina, 1'60 d'estatura, físicament agradable. Cerc senyor, preferiblement mallorquí, de 35 a 50 anys, podeu cridar-me per tenir, de moment, una bona amistat... Tel. 722836.

Enginyer tècnic, 45 anys, vidu, fills independents. Estic bastant sol, tenc amistats, però no parella. Senyora distingida, crida'm. Tel. 710087.

Refusa la soledat, amb mi seràs feliç, i jo amb tu. Em diuen Carles, 22 anys, fadrí, pis, visc sol, estalvis. T'estic cercant si ets divertida i alegre. Tel. 277990.

Viuda, 55 anys, caràcter senzill, dolça, som sensible i estic sola. Voldria fer amistat amb senyor amb la mateixa situació que la meua. Tel. 710087.

Venc vestit de goma per a la pràctica de surf. Calçons llargs i mànigues llargues. Talla 14-16 anys. Marca Newrod. Només usat dues vegades. Completament nou. Carme, tel. 264259.

Dona de casa. Excel·lent cuinera, 1'68, inquietuds, feines, cuinar; voldria formar parella amb senyor, bo, senzill, sa, sense vicis, som carinyosa. Tel. 27 7990.

Mestra, rossa, elegant, 40 anys, separada legal, amb un fill gran. Vull trobar un company. Tel. 710087.

En la meua infància la boira tapava la meua ànima, però ara és el fred, arriba el nou any i no puc estar sola. Tenc 65 anys i vull trobar un home carinyós. Tel. 710087.

Assessor fiscal, 46 anys, alt, de bon veure, responsable, vida còmoda, voldria conèixer dona a qui agradi la llar, educada, elegant, sana, per relacions matrimonials. Tel. 721494.

FERRETERIA SIMO

Avinguda Jaume I,
n.º 102. Tlf.: 69 10 27.
Santa Ponça

Ho veu així:
**PERQUÈ NO HI VEU:
VIGILI
ELS SEUS ULLS.**

op

Es un consell de la CAMpanya DE PROTECCIÓ OCULAR.
ASSOCIACIÓ D'UTILITAT PÚBLICA.

Jove de 23 anys, treballador i de bon veure, compatible, amb pis, desitj conèixer al.lota formal, carinyosa. Joan Lluís, C/ Comte de Sallent, 17 pral A. 07003 Palma.

Divorciat de 50 anys, bru, bona presència, agradable voldria conèixer dona amb qualitats semblants, comprensiva, que li agradi la llar, amb fins seriosos. Tel. 710087.

Jove de 29 anys, fadrí, estudis, estatura alta, pis i cotxe, m'agradaria conèixer al.lota, educada, sincera i carinyosa, amb fins matrimonials. Tel. 277990.

Fadrina, aficionada a la música, feina fixa, vull conèixer jove de 20 a 25 anys amb gusts similars, per a sortides i fins seriosos. Tel. 710087.

Advocada, senzilla, prima, ordenada, neta; vull conèixer senyor bo i agradable, sense problemes, de fins a 40 anys, per formar una família. Tel. 710087.

Estrangera, moreneta, simpàtica, carinyosa, tractadora, aficionada a l'esport, ball i de més. Vull fer parella / matrimoni amb home de 34 a 46 anys, sense mals vicis. Tel. 710087.

Jove de 22 anys desitjaria conèixer al.lota per sòlida amistat. Apartat de Correus 869 Palma.

Fadrina, 28 anys, responsable, carinyosa, vull amistat amb senyor culte, intel·ligent que li agradi la llar i la família. Tel. 710087.

A mares fadrines, viudes, divorciades, separades, i a totes les persones fadrines i amb problemes de solitud, que vulguin trobar seguretat de futur feliç, en la nova parella, posau la confiança en la Pareja Unida, Centre de Relacions Personals. Avda. Comte de Sallent 17 pral A. Palma. Tel. 710087.

Senyora 50 anys, de bon veure, que estima la llar, simpàtica, m'interessa conèixer senyor formal, per fer bona amistat. Cridau-me al 721494.

Som un jove de 27 anys, fadrí, comerciant, pis, cotxe; vull conèixer al.lota amb fins formals, bona amistat. Telefonau-me la 722836, l'agradarà.

Si tens entre 18 i 85 anys i ets aficionat al teatre, com a actor. Escriu a Miquel Pujades, carretera de Can Pastilla 36, Coll d'en Rabassa. Anima't, t'esperam. Deixa el telèfon.

MI MUEBLE

Exposició i venta de mobles

Ronda Migjorn, 103. Tel. 66.15.64. Lluçmajor.
C/. dels trencadors, 7. Tlf.: 26.16.29 s'Arenal

MRW

SIL, N.º 1. LOCAL 4
07180 STA. PONSA (CALVIA)
TELS 69 44 43 - 69 47 84

Per enviar o recollir qualsevol sobre o paquet en poques hores.

Servei regional, nacional o internacional.

HERBALIFE

Distribuidor (Supervisor)
Líder en nutrició celular els 90
Faci la seva comanda a Catí Crespi
Avinguda Comte Sallent 17, pral. A
07003 - Palma de Mallorca (Espanya)
Tel.: (971) 722836-540586

Motos Salom

Jerónimo Pou, 9 ☎ 468136
Tomas Forteza, 24 ☎ 462686

NOTA DE REDACCIÓ. Davant les notícies que hi ha una/es persona/es que en nom nostre es dediquen a fer i a cobrar publicitat, **S'ESTEL DE MALLORCA** comunica que tots els nostres representants van degudament acreditats amb una targeta d'identificació de l'empresa.

Pregam que en cas de descobrir alguna d'aquestes persones denunciï tot d'una el fet. La nostra publicació es reserva el dret a emprendre accions legals en contra d'aquests estafadors.

Administratiu, 28 anys, alt, bona presència. Vull connectar al.lota senzilla. Tenc un treball segur, cridaume al 710087.

GASTRONOMIA

BAR RESTAURANTE ANDREU. Cuina variada i tapes. Sopars deportius i de companyia. Carrer de la Grua, 6 - Ca'n Pastilla.

XINA ORIENTAL. Menjars i begudes xineses. Carrer de Joaquim Verdager, 12. Tel. 266721, s'Arenal.

BAR BARA. Cuina casolana malloquina. Carrer de Felanitx, cantonada Manacor. Tel.: 42 77 80. Son Ferriol.

MCDONALD'S S'ARENAL. Celebra el teu aniversari amb nosaltres en un ambient familiar. Avinguda nacional, 34 (entre els balnearis 8 i 9). Tel. 491891. S'Arta. Susana.

RESTAURANT SA BOLLERA. Cuina feta com Deu mana. Si frissau, no vengueu. Carrer Acapulco, 4. Sortida, n. 3 - Les Merveilles. Tel. 265188.

Restaurant el Pescador. Servei a la carta. Paellles, carns i peixos frescs. c/ Sant Bartomeu, 16. Tel. 263443. S'Arenal.

Cafè Restaurant

YAGO

«La nostra cuina al seu servei».
Carretera El Toro, 12
Tlf.: 10 06 27
SON FERRER

Ca Na Puri. Pizzes des de 500 ptes. Menús a 625 ptes. C/ Faust Bonafè, 65. Tel. 429161. Son Ferriol.

Restaurant Amilcar. Carta ben assortida. Menús a 800 ptes. C/ Amilcar, 14. Tel. 49 27 64. S'Arenal de Mallorca.

SERVEIS PROFESSIONALS

PNEUMATICS SON FERRIOL, equilibrats de rodes, canvi de rodes i pegats, alineació de direccions assistida per ordinador. Avinguda del Cid, 73. tel. 42 75 53 Son Ferriol.

BUGADERIA OLIMPIA. Servei a hotels i Restaurants. Rentat de roba a particulars. C/ Titus Livi, 10. Tel. 262960 Can Pastilla.

BUGADERIA Super Clean, rentam en sec i amb iagua, mantes, cobertors i tota la resta. C/ de sant Antoni de la Platja, 8 - Can Pastilla. 260370.

TINTORERIA CALTOR. Netetja de catifes, mantes, cortines, cobertors i tota classe de peces de vestir. Carrer Torrent, 9 - S'Arenal. Tel. 265447.

Qualsevol feina seriosa a qualsevol punt de l'illa Mallorquí, 26 anys, anglès, suec, català i castellà parlats i escrits perfectament. Preferentment a zones turístiques. Experiència a hotels, recepció, etc. Contactau amb en Sebastià. Tel. 401885.

Shiatsu: massatge energètic basat en la medicina tradicional xinesa. Ideal per combatre l'estrès, depressions i en general qualsevol desequilibri físic, emotiu i mental-espiritual. Fa feina sobre el sistema immunològic i reforça el nostre poder natural d'autocuració. Carme, massatgista diplomada. Demaneu hora per telèfon, també passo a domicili. Tel. 26 42 59.

Mallorquí, 26 anys, cerca qualsevol feina seriosa. Anglès i suec parlat i escrit perfectament. Contactau amb Sebastià, 40 18 85.

TELEVISORS, vídeos, radio-cassettes, arreglam. ELECTRONICA J. GARCIES. Carrer Francesc Frontera, 10. Tel. 264335. Coll d'En Rabassa.

ARREGLAM rentadores, màquines registradores, radio-cassettes de cotxes, porters electrònics. Electronica EL GAUCHO. Carrer Mallorca, 2. Telèfon: 263423.

INSTAL·LACIONS elèctriques i sanitàries CC.JU.CB., instal·ladors oficials de gas ciutat, propà i butà. Carrer Marqués de Tenerife, 77. Tel. 242593 - Son Ferriol.

PNEUMATICS BRASIL, pegats ràpids, bateries, correges de ventilador, canvis d'oli, greixar, rentats de motor. Carretera de Manacor, 391 - Son Ferriol. Tel. 270645.

BUGADERIA LLITERMA. Autòservei, rentat en sec i en banyat, netetja de catifes, servei ràpid. Carrer Virgili, 17. Tel. 26 63 31. Can Pastilla.

Persona cerca feina per fer a casa; mecanografia, ceràmica, llistes de correus... Tel. 29 70 67.

ENSENYANCES

Don classes de Do-in - automassatge japonès - grups reduïts (4 persones). Carme Tel. 264259.

C. BALEARES, 25-2
El Arenal

* Informàtica
— Programació en:
BASIC - CLIPPER dBASE III PLUS
— Formació d'usuaris en:
QUATRO - LOTUS 1-2-3 WORDPERFECT - WORKS
* A més d'un llarg etcètera pots aprendre:
BANCA - REPAS COMPTABILITAT MECANOGRÀFIA

CLASSES particulars de ball, individual o parelles, cha-cha-cha, rumba, fox-trot, samba i altres. César, llista de correus de Can Pastilla.

Cerc professor/a d'anglès, preferible nadiu, per rebre classes particulars. A canvi don massatge Zen-Shiatsu. Carme, massatgista Diplomada. Tel. 264259.

Si tens entre 18 i 85 anys i ets aficionat al teatre, com actor. Escriu a: Miquel J. Pujadas, cra. Can Pastilla, 36, Coll d'En Rabassa. O passa per aquesta mateixa adreça. ¡Anima't, t'esperam! Deixa el telèfon.

Oferim de franc cursos bíblics i subscripcions a revistes cristianes en català: Ajuda Evangèlica dels Països Catalans. Ap. 1022 Castelló 12005. Tel. 964-207607 (secció d'ensenyament).

BORSA DEL MOTOR

SI DESITJA UN COTXE nou de la nostra gamma, vingui i en parlarem. AGENCIA OFICIAL Renault. Tel. 413867 - Son Ferriol.

Santa Ponça i Calvià

Climent Garau i Salvà

Santa Ponça té història que és digna d'assenyalar, a sa memòria quedà el seu extens repertori. El Rei Jaume a sa victòria la va poder aconseguir, grossa lluita va haver-hi per guanyar el territori.

Primer divendres de setembre sa barca del Rei entrà i tot s'estol se concentrà en el port de Palomera. Totes en llarga filera allà hi pernoctarien totes barques estarien duguent estesa bandera.

El Rei ses ordes donà a Nuno amb sa galera que anàs a explorar sa terra per poder desembarcar; en Montcades s'aplegà amb so barco El Tortosa, veren una zona hermosa i el rei varen enterar.

Se varen posar a avançar per poder en el Rei respondre, a zona de Santa Ponça, allà molt los agradà; enrrera varen tornar per donar sa novetat: un terreny allà hem trobat hi podrem desembarcar.

El Rei reverencià es diumenge de precepte d'això en tengué respecte per poder a Déu honrar, però tot se preparà per poder partir dilluns farem sa força tots junts s'enemic s'espantarà.

Los devia convenir aquell dia perllongar; nedant, s'hi va presentar, un moro, un tal Alf, qui havia fet es tragi venguent de sa Dragonera; besant d'una tal manera peus i mans, ho féu així.

I al Rei comunicà Mallorca com se trobava a tots els punts desxifrava pels problemes solventar. Sa victòria obtindrà, d'això n'estic ben segur, els preparatius que dur, de fet, no res pot fallar.

Ja a sa costa hi havia cinc mil homes preparats, dos-cents cavalls enxarxats per terra que botaria; a tendes pernoctaria aquest tan gros esquadró, havien sentit remor, per això no es dormiria.

A mitjanit començaren part de sa terra a ocupar i un gros silenci guardar, això bé s'ho proposaren; un amb l'altre s'ajudaren davallant material; de cavall un gros cabal, a terra los ensellaren.

Nuno Sanç va ser es primer que Mallorca trepitjà i el qui lo acompanyà, en Montcada llavors ve; en Sant Eugeni tercer i en Gelabert de Cruïlles; prengueren les seves mides, perquè tot los anàs bé.

Un putgerol escalaren per la terra divisar; vuit-cents soldats se'n comptà i cent cinquanta que hi muntaren; però enfora esperaven cinc mil peons sarraçans damunt de dos-cents cavalls, nerviosos, que botaven.

El rei los passà revista perquè no hi pogués fallar, eren moments de pensar a davant una hora trista. El Rei encengué sa xispa i tot es cavall s'escapà a cercar es sarraçà a dins tota seva pista.

En Montcada va esser es primer de sa batalla; de sang va ompli s'espasa, se va posar a matar-ne; demostraren més poder sa colla de cristians; fugiren es sarraçans, dos-cents varen matar-ne.

En sa colla des Consell el Rei los va reunir i, amb veu alta, los va dir que quedaria en llei que si tot es terreny aquell un moment ja conquistat, se los seria atorgat per sa bona obra que feis.

Amb sos set de Calatrava Mallorca se repartí; gent noble se los va dir, sa riquesa abundava, de palau ne disfrutava amb tota comoditat, tenia cotxo i criat, sa gent los reverenciava.

Santa Ponça se vengué per tres milions de pessetes; eren coses feixuguetes; l'any quaranta-dos se fé; es banc des Crèdit tengué aquesta oportunitat, era un terreny oblidat, molta cacera hi hagué.

Un tal Burguera hi anà a fer ell de majoral, era home molt formal, molt agut en el xerrar, amb en Nigorra lligà que era de gran senyor i li va donar opció que tot pogués reformar.

Trenta bèsties allà hi havia per sa terra ben conrar, també pel seu manejar missatges no faltaria.

guarda grossa disponia d'ovelles, vaques i porcs, criados pel menjar gros també s'acompanyaria.

A aquell tan gros exercit en Burguera el reduí, sa idea va tenir des bestiar dar llicenci va trobar convenienci de canviar en tractor, feia un treball molt senyor seguts en gran pacienci.

En Burguera u en Balaguer muntaren un gran hotel, amb renou de cascavell, molta novetat tengué; Casa Blanca se digué aquell hotel tan garrit, despertà son esperit que molta gent remogué.

Es terreny res no valia tot allò de Calvià, cuidaven seu bestiar, aquell qui terra tenia; el demés se llogaria per fer feina dins ciutat; lo molt que ha canviat ningú no ho esperaria.

Santa Ponça ha pujat en una molt alta esfera, hotels de molta solera allà s'hi han aixecat; tenen una autoritat que ho mira amb respecte, dona Nàjera va alerta a dur-ho tot ordenat.

Sa Zona de Calvià alabar-la se precisa, per esser zona molt rica que a Mallorca es pot troba autocars per transitar per servir tota sa gent, un comand intel·ligent que és ben digne de lloar.

EN PERILL VEIG LA CULTURA

A la nostra Illa estimada l'hi arrabassen el pinar li fan camins per creuar muntanyes i terra plana.

Aneu alerta mallorquins contra això hem de lluitar que quan s'acabin els pins tot lo nostro morirà.

Amb el so del flabiol vaig aprendre a caminar si la mos deixam matar la cultura quedarà coixa i sense bressol.

Llavors l'haurem d'importar dur-la de s'altra vorera i no la podrem cantar perquè serà forastera.

Forasters i catalans tots nos haurem de mesclar i qualcun se pot pensar que hem estat sempre germans.

I per això mallorquins no vos deixeu enganyar gaire bé se mos tracta sa llengua, quan èrem nins.

Sa cultura corr perills entra tots l'hem de salvar per testimoni deixar an els nets i els nostres fills. Es Canari Ros

Propostes de debat sobre el nostre fet nacional

Josep Valero González

Els diferents articles que han anat apareixent a la premsa, han donat vida a la polèmica sobre el fet nacional. Sorprenentment he vist com es qualificava pejorativament de comunistes o estalinistes, les opinions d'un col·lectiu plural de persones, que tenen com a vincle comú autotitular-se d'esquerrers.

Jo som comunista. No m'avergonyeix aquest nom i assumesc els encerts i desencerts de la nostra història. Hi ha una teoria general dels comunistes, però també una pràctica i unes lluites específiques a cada país, amb formulacions polític-teòriques pròpies, unes realitats que no es poden ficar dins el sac general de la desqualificació.

Amb aquest ànim vull fer aquestes reflexions públiques apuntant una sèrie de temes que hem de resoldre en aquestes Illes, i la resposta dels quals ha de trobar-se al si del debat plural i democràtic. Des del respecte i procurant evitar la desqualificació, com a comunista illenc convid a crear els mecanismes permanents de debat i acció, que permetin resoldre de forma positiva i progressiva els interrogants de futur que es plantegen a la nostra Comunitat.

QUÈ SIGNIFICA SOBIRANIA AL MARC DE LA MUNIDALITZACIÓ DE L'ECONOMIA I LA NOVA DIVISIÓ DEL TREBALL DE LES MULTINACIONALS?

El món viu un procés accelerat de canvis. Les realitats econòmiques són més ràpides que llurs expressions institucionals. L'Estat-Nació entra en crisi com a mercat central i privilegiat per a les empreses d'origen. Ja no és l'empresa multinacional un centre de producció únic amb xarxes de venda a tot el món, sinó una estructura descentralitzada a infinitat de països, amb diverses branques, amb interessos propis que superen l'antiga identificació entre els seus interessos i els de l'Estat-Nació.

Com un Estat-Nació pot defensar els interessos dels seus ciutadans, front a la política de les multinacionals? Ho ha de supeditar tot a crear condicions per a què els nous propietaris del món, vulguin invertir al seu país? Quins mecanismes reals de defensa es tenen per garantir la sobirania col·lectiva d'un poble? Si això ocorreix als actuals Estats-Nació i de manera claríssima al centralista Estat Espanyol, com incideix en la reclamació de sobirania dels pobles i nacions sense Estat? Com poden exercir-la? Hi ha la tesi de recuperar la sobirania, per després immediatament cedir-la o compartir-la per crear un ens superior (per exemple la Comunitat Europea). És això possible? No és un joc dialèctic per lluitar contra un centralisme, obviat el risc d'entrar a un altre superior?

Quina alternativa existeix? El fet de compartir sobirania no és quelcom abstracte. Depèn de la força econòmica de cada un, sobretot si les regles del joc s'estableixen sobre el lliure mercat. La fallida dels estats centralistes que aquesta dinàmica centralista provoca, no garanteix automàticament la resolució dels problemes nacionals, ni un futur econòmic esplèndid per als nous estats independents.

Les Illes Balears estan molt condicionades amb la integració de l'Estat Espanyol a la C.E. Com recuperar o compartir la sobirania des d'aquest àmbit? Quin marge de maniobra real hi ha? Avançar en aquest aspecte crec que és clau per al debat sobre el nostre esdevenidor.

QUIN ESTAT HA DE CORRESPONDRE A LA RECUPERACIÓ DE LA SOBIRANIA?

Moltes vegades el debat sobre Estat Federal, Confederal, Independència, Europa Federal, Europa Confederal, és excessivament abstracte. Tenir un Estat propi sol ésser la màxima aspiració d'una reivindicació nacional. Però tota la història del colonialisme ha estat plena de lluites per aconseguir l'Estat propi per després caure en un neocolonialisme. L'Estat ha de servir per a un projecte, i han d'haver-hi classes socials que empenyin aquest projecte. A les nostres Illes, quin projecte autònom de país ofereix la burgesia? Hi ha visions diferents entre les classes dominants de les nostres Illes? Quines alternatives realment populars s'enfronten de manera global a les esmentades? És evident que les coses canvien també al nostre entorn. I també ho poden fer de forma ràpida. Crec que pot sorgir una burgesia nacionalista. Des de l'òptica de les classes populars s'ha de mesurar bé el tema, recolzant allò que sigui just des de l'òptica de la reivindicació nacional, i criticant l'interès esbiaixat i interessat amb el qual a vegades la burgesia vol presentar la qüestió nacional. Hi ha una dinàmica oberta. És absurd precipitar els esdeveniments. Tal vegada allò que és urgent des de l'esquerra és definir un projecte global, de futur, un projecte plural, participatiu, amb gran voluntat d'amplitud per aspirar a tenir vocació hegemònica, i que cal abordar en positiu i articulant-lo per la base. No una coalició artificial ni

un debat de programa electoral, sinó un plantejament de les necessitats reals de les classes populars i sobre aquestes necessitats obertura i generositat de

totes les forces polítiques i socials per adaptar-se a aquestes, inclòs organitzativament com a forces, en consonància amb l'especificitat nacional del nostre poble. Sobre aquesta base es possible definir l'Estat que es vol i l'àmbit d'aquest. Avançar el debat de la forma jurídica de les institucions com a eix central de la lluita, sense haver resolt tot allò que he esmentat pot dur a la confusió o al debat nominalista que faci estèril l'acció de l'esquerra.

A QUIN ÀMBIT HA DE RECLAMAR-SE EL DRET A L'AUTODETERMINACIÓ?

La resposta és un dels temes a abordar des de l'esquerra amb claror. Al marge del debat possibilista sobre l'ampliació de competències de la Constitució Espanyola, qüestió aquesta justa i d'acció immediata, allò que no és pot obviar és el dret irrenunciable a l'autodeterminació i el marc estratègic on s'ha d'exercir aquest a les Illes. Hi ha tres opcions, que el marc d'exercici de la sobirania es decideixi a cada illa, que es decideixi al conjunt de totes elles, o que es plantegi com a conjunt els Països Catalans (o Catalunya, com reclamen algunes forces nacionalistes). A les pròpies files de l'esquerra i el nacionallisme s'encreuen diverses interpretacions. Encara que hi pot haver coincidències sobre el marc general nacionalitari dels Països Catalans no hi ha coincidència sobre l'anàlisi de la situació real de les Illes i les conseqüències polítiques que es deriven d'aquesta. Veig positiu que a l'àmbit de la societat civil s'avanci en bases de col·laboració amb l'entorn dels PP.CC. i l'euroregió europea. Les classes populars han d'avançar també en la seva organització a aquest marc. Però pens que una cosa és aquesta dinàmica oberta i una altra els sentiments que hi ha a nivell popular. Per a què avancin els projectes estratègics són els pobles qui els han d'assumir i no només els seus representants teòrics. Els camins polítics que es plantegin no han d'entrar en contradicció amb la voluntat popular. En altres paraules, crec que el debat sobre l'àmbit on ha d'exercir-se el dret d'autodeterminació és fonamental en el disseny estratègic d'un projecte nacional que encapçali l'esquerra. En principi crec que ha d'ésser a cada illa, per defensar en aquest marc una coordinació entre aquestes i l'opció d'una federació amb la resta de Països Catalans. Evidentment és una opció oberta disposada a una revisió si se'm demostra, a u debat, que no és la més encertada.

ÉS INCOMPATIBLE LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA DE LA LLENGUA CATALANA AMB UN PROJECTE DE CONVIVÈNCIA MULTICULTURAL A LA NOSTRA COMUNITAT?

Pens que és indubtable una intervenció dels poders públics i un esforç dels agents socials per al normal ús del català a la vida quotidiana. També que l'actual Constitució Espanyola afavoreix una dinàmica d'inèrcia, que amb la força dels mitjans de comunicació en castellà, el pes de les institucions centrals, l'àmbit de la influència cultural mundial del castellà, tot això va en detriment de la política de normalització. Pens que la discriminació positiva del català és justa a la nostra comunitat. Ara bé hi ha la presència d'un fort contingent d'immigració de la península que no és colonitzador, no ens expolia les matèries primeres, sinó que és un conjunt majoritari d'assalariats als quals els extrauen la plusvàlua empresarial, molts d'ells catalanoparlants, i en general treballen als llocs de menor qualificació dins l'activitat productiva. Com abordar amb ells, una política d'integració? Tenen dret a defensar la seva cultura? Els costums culturals populars de la seva terra són identificables amb la cultura del nacionalisme xovinista espanyol? Com es combat millor els casos d'incomprensió del nostre fet nacional, per part d'aquests immigrants? Com s'han de respectar els drets de les minories culturals a la nostra comunitat? S'ha de recordar la recent immigració dels països del Magrib que s'acosta, i la important presència de ciutadans d'altres països europeus a les nostres Illes. En altres paraules, pens que no només s'ha de desenvolupar una política lingüística i cultural de resistència, sinó articular un projecte en positiu d'afirmació de la nostra llengua i cultura, en un marc de multiculturalitat i en avanç amb un projecte polític nacional articulat des de la participació popular. Sé que aquests temes són delicats, i que són susceptibles a moltes interpretacions. Que poden dur a la visceralitat i la confrontació entre les persones, amb l'agreujament que es plasmí en consciència d'enfrontament entre comunitats. Pens que des de l'esquerra s'ha de fer un esforç per evitar

Propostes de debat sobre el nostre fet nacional

Josep Valero González

aquesta confrontació. També una correcta resolució del nostre fet nacional, depèn de tot això. Sobre la base de considerar ciutadà de les Illes a tot aquell que viu i treballa aquí, hem d'aconseguir que les classes populars assumeixin el tema nacional com a essencial pels seus objectius d'alliberament social.

Aquests quatre interrogants crec que és important resoldre'ls bé, des d'una òptica d'un enfocament de progrés del fet nacional. És un tema de continguts i de formes. De debat teòric i de treball conjunt en accions concretes quotidianes. El debat estrictament partidista és massa estret per assolir la magnitud de tot allò plantejat. Pens que és erroni oferir al mostrador electoral la imatge que una força o una altra pot, per ella tota sola, respondre'ls i sobretot resoldre'ls. Faig macions per una millora de les relacions entre les forces polítiques i socials, que creïn el clima i les possibilitats de donar un bot qualitatiu en l'aprofundiment estratègic de la nostra problemàtica nacional. Jo com a comunista illenc faré tot allò que pugui per facilitar-lo. No puc dir quin serà el resultat d'aquestes aspiracions però estic segur que la dinàmica social del nostre poble és viva i és lògicament contradictòria. Per això la qüestió nacional malgrat és de resposta col·lectiva no pot abordar-se des de l'apartidisme o la falsa creença que congela els diferents enfocaments socials que hi ha a la nostra comunitat. Poden coincidir les diferents classes en temes nacionals concrets. Però hi haurà projectes nacionals diferenciats. Per tot això jo pens que s'ha de plantejar des de l'esquerra un Projecte Nacional Alternatiu que sigui plural, ampli, participatiu i amb vocació hegemònica. L'objectiu sembla llunyà, però ningú sap la velocitat dels ritmes que escriuen la història.

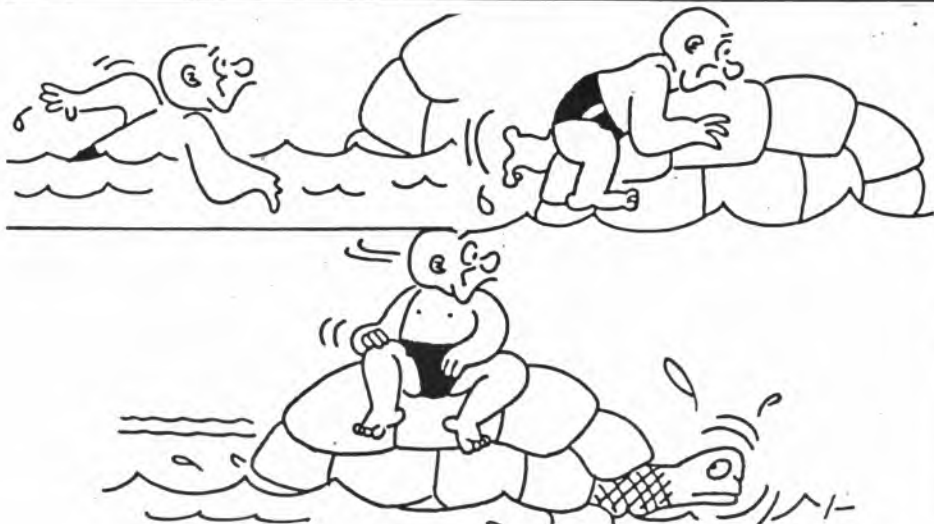
L'escriptor Miquel López Crespí guanya el premi «Serra i Moret»

L'escriptor pobler Miquel López i Crespí, un dels nostres autors més guardonats en l'àmbit de la literatura catalana, acaba de ser guardonat amb un dels premis més importants del nostre país, el XI Premi Serra i Moret, que és un dels més considerats en la creació artística i que concedeix la Generalitat de Catalunya.

L'obra guardonada és *Els igualitaris del Call* i es tracta d'una novel·la

curta basada en la història d'una conspiració, el 1691, dels jueus conversos del Call. L'obra recull l'existència d'una imaginària secta: la dels igualitaris, individus que utilitzaven l'Evangeli per anar contra el poder establert.

Miquel López Crespí recollí el guardó a Barcelona de mans del president de la Generalitat, Jordi Pujol, el dia 23 d'abril, diada de Sant Jordi.

Llorenç Bravo, secretari general d'UGT a les illes, abandona els càrrecs dins el PSOE

El secretari general d'UGT de les Illes, en Llorenç Bravo, ha abandonat el seu càrrec dins l'agrupació socialista de Calvià i ha renunciat a participar activament en la campanya electoral per evitar que ningú no mal interpreti la seva estreta vinculació al partit. "En el PSOE sobra molta gent de poltrona, despatx i milions".

Llorenç Bravo, secretari general d'UGT de les Illes, ha dimitit de l'executiva socialista de Calvià.

El primer secretari general d'UGT de les Illes, Llorenç Bravo, considera que una de les seves millors virtuts és la sinceritat i la claredat: "No tinc temor a dir la veritat i allò que pens". Per això afirma sense tallar-se gens que si es va presentar com a candidat a la secretaria regional ho va fer perquè sabia que "en Miquel Robredo no havia d'assolir ni el 30% dels vots, mentre que jo vaig arribar al 86%".

En Bravo refusa absolutament els arguments dels qui el situen com al candidat del Partit Socialista de les Illes Balears, perquè "ni tan sols tinc clar qui he de votar", alhora que no s'està de plànyer-se d'allò que estan fent els seus companys de partit, perquè ell en té carnet d'ençà el 1981. "El partit socialista -assegura- ha perdut una oportunitat històrica en aquests deu anys; ha actuat fatal, i sé cert que rebran un vot de càstig, però allà se les ventilen amb la seva responsabilitat i el seu problema". Tanmateix, reconeix que el tema li dol ben al fons, perquè "és ben dur de veure allò que ha fet la gent en la qual tu confies. Em sent talment com quan es va morir mon pare, molt malament, i pitjor encara, sense il·lusions".

Malgrat tot, i encara que va dimitir del seu càrrec en l'executiva de l'agrupació socialista de

Calvià i va renunciar a participar activament en la campanya, es nega a desfer-se del seu carnet, "perquè jo em sent socialista i crec que, quan se'n vagi tota la dreta que hi ha allí introduïda, el partit tornarà a ser allò que fou. I és que sobra un munt de gent al PSOE, sobren tots aqueixos de la poltrona, la moqueta, els despatxos i els milions".

A Bravo li cou, i ell ho reconeix, l'actuació dels parlamentaris socialistes de les Illes en temes tan greus per a l'economia de les Illes com el "decretazo", perquè "no hi hagué ningú capaç ni de moure un dit, tot i que en Fèlix Pons, com a president del Congrés, es trobava en una posició privilegiada. L'únic que

es va arrossegar pels despatxos i mirà de canviar-ho fou en Joan March. I això cal reconèixer-li-ho".

Llorenç Bravo assumeix el seu nou càrrec amb del desig d'aconseguir el màxim consens davant el pròxim congrés del sindicat, d'aquí a setze mesos, i destaca "el capteniment exemplar que ha tingut Miquel Robredo en tot aquest procés, perquè "ha actuat amb una gran honradesa personal, digna de ser tinguda en compte", i igualment assegurà, quan es referí a la Federació de Serveis Públics, la que més crítica s'ha mostrat amb la seva candidatura, que "és arribat el moment de treballar i oblidar la resta".

Bernat Joan i Marí presenta la seva novel·la «Ball de Voltors»

Ball de voltors és el títol de la novel·la en què Bernat Joan i Marí ha intentat traslladar a les Pitiüses l'ambient de la novel·la negra americana, de la qual es confessa un gran admirador, especialment de Dashiell Hammet, Ross Macdonald i de les pel·lícules de Bogart.

"Vaig escriure *Ball de voltors* ara fa quatre anys, quan l'empresari Giancarlo Parretti volia edificar a l'Estany des Peix i a la Pedrera; record que em trobava a Formentera i vaig llegir a un diari italià un titular en el qual es deia que l'illa del tresor es rebel·lava contra l'industrial italià". Aquestes circumstàncies el dugueren a pensar que les Pitiüses podien ser un escenari adequat, i l'es-

peculació urbanística una bona excusa, per crear un tipus de novel·la negra, ja que "a Nord-amèrica aquest gènere surt també del mercat negre que es genera per mor de la llei seca".

L'autor deixa per al lector si a *Ball de voltors* s'hi pot descobrir qualque identitat coneguda, la novel·la és tot un divertiment.

Bam - bino

MODA INFANTIL I JUVENIL IMPORTADA D'ALEMANYA

A la presentació d'aquets retall tendreu el 10% de descompte
Plaça Reina M. Cristina, 12 baixos
07600 s'Arenal 1

Calvià, estat policial

per Joan Sastre

Calvià és un estat policial i, com a tal, el seu màxim òrgan rector, l'Ajuntament, necessita diferenciar els bons dels dolents, és a dir, els socialistes dels no socialistes. Tal diferenciació implica control, vigilància, conèixer els antecedents de cada persona que té relació amb el Consistori, saber qui parla amb qui i de què...

L'altre dia, el representant d'una entitat ciutadana confessava en privat que, quan parla per telèfon, tenc la sensació de que m'escolten, perquè es senten uns renous molt estranys. Vull creure que aquest veïnat s'equivoca i ningú escolta les seves converses, però

el simple fet de què un ciutadà sospiti una cosa així, ja resulta sospitós.

De fet, l'estat policial es basa en aquestes premises: Jo, administració, tenc que saber qui són els meus amics i on estan els meus enemics. Els ciutadans de Calvià saben prou que aquesta distinció conta i molt per l'actual equip de Govern. Si ets amic (és a dir, dels bons) pots obtenir subvencions per organitzar festes, com l'associació d'hotelers de Palma Nova i Magaluf; pots fundar una entitat i disposar d'ajudes econòmiques immediates, com el senyor Lirio, candidat socialista a les passades eleccions; pots desmentir notícies a la ràdio municipal, com el senyor Suárez, de qui ja es comença a dir que té un germà bessó, segurament del PP, que es fa passar per ell davant la premsa no municipal i li fa dir coses de les que llavors el pobre regidor d'Urbanisme s'ha de retractar; pots aconseguir inversions milionàries a la teva zona, com passa als nuclis on la madona guanya les eleccions; poden convertir-te en protagonista d'un fullet de propaganda pagat amb doblers públics, com el regidor Campos; poden deixar que amplis el teu camp de golf o que construeixis un hipermercat gegant, o que et carreguis la Serra de Na Burguesa, sempre que participis a les manifestacions contra

la modificació de la LEN... En definitiva, essent dels bons, pots fer realitat una màxima que sortia a la revista municipal: Alegre esa cara, que estás en Calvià.

Però, què passa si no ets dels bons? Doncs, que et pots encomanar a Déu, perquè una ossadia com aquesta representa, entre altres coses, no poder anar a les reunions del senyor Campos, com els representants del club Playas de Calvià; ésser desterrat a una taula del pasillo, com la funcionària Ana Jiménez; dur a la consciència que per causa teva esbronquin a un treballador municipal que et va permetre l'entrada a un recinte de l'Ajuntament, com el cap de l'oposició, Eduard Vellibre; no veure ni un duro d'inversió a la teva zona de residència, com els veïnats d'Illetes; que no t'avisin si es convoquen oposicions, com va passar a Radio Calvià recentment, (primer cas de la història de les oposicions en què el jurat no només va decidir a qui aprovar i a qui no, sinó també quins candidats es podien presentar). Com veim, si no ets dels bons, dels seus, dels najerianos, les coses que et poden passar no resulten precisament agradables. Per això han de vigilar, per saber qui compleix els requisits. Diuen que n'Stalin utilitzava mètodes semblants. Ell creia que la URSS era seva. Nájera pensa el mateix de Calvià.

Calvià

Els bars i restaurants pateixen una crisi sense precedents

El portaveu dels propietaris de locals de restauració de Calvià, Pedro Merino, va reconèixer la "preocupant crisi" que travessa aquest tipus d'establiments en el municipi de Calvià, a la roda de premsa amb motiu de la integració de la seva associació en l'Associació de Bars i Restaurants de Calvià.

Segons Merino, la integració a AFEDECO és a causa de la necessitat palesa de disposar de majors recursos i infraestructura. La situació del sector a Calvià "és poc esperançadora, ja que cada dia augmenta el nombre de bars i restaurants que han de tancar, i els poc que sobreviuen a la crisi ho

fan de manera totalment precària".

En opinió seva, l'elevada pressió fiscal agreuja encara més aquesta situació. El Sr Merino es manifesta d'acord amb el "ban anti-alcohol" que féu la batlesa de Calvià, Margarita Nájera, el passat estiu, per tal de limitar el consum d'alcohol en bars i establiments musicals, malgrat això assegurarà sentir-se ofès pel contingut del ban municipal "ja que no servir alcohol a persones en estat etílic constitueix una obligació ètica que els propietaris de bars tenim en compte sense la necessitat que l'ajuntament ens ho hagi de recordar".

AL GRAN FORASTER

-Antonio Alemany-
(Glosa amb missatge)
Per: Es Gall

No parlem ja de cucales,
ben oberts tens els teus ulls,
fent flamada a caramulls...
De fùhrer t'hi han nascut ales
i a la boca mil mordales
i corda per fer embulls.

La teva pell està irada
perquè foren catalans
que ens conquistaren, passada
que no tolereu. D'errada
culpes la història i els sants!

Tens odi dins el teu ventre
i d'odi excrements escups
i emmerdada deixes mentre
la terra que vols fer centre
d'ases bramant pels aljubs.

Aquí ens han fotut l'argolla
imposant el castellà
i el teu budell s'assadolla
d'aquest jou. Tens la ment folla
de por de perdre el mannà?

Menys tu, tothom ho té clar:
hem de seguir sent qui som,
conservant nostre xerrar...
I tu omplint de gom en gom
escrits amb metralla i plom,
perquè això es diu català?

Tens por de perdre greixor,
per xo escups agror i tírria,
ràbia, embolics i rancor...
No defenses no el racó
de Mallorca, vaja bírria!
Això teu fa mala olor.

Creus ser déu tot ple de glòria,
creador de foc i fum,
fas la ciència, fas la història;
els altres... res, embalum.
Si et van contra, són escòria;
si a favor teu, són la llum.

Per bé que et pleguin les rutes
que han torçut nostres destins,
et dic: Per tenir mans brutes
i ser convicte de crims,
no fan falta mares putes...

Cal fer país... ho refutes?
A Mallorca, mallorquins!

CALÇATS GORILA Qualitat-prestigi i

la nostra gratitud A PALMA

C/. Baró de Santa Maria del
Sepulcre, 10. Tlf.: 72 19 02.

C/. San Miquel, 23 (cantonada
església sant Miquel). Tlf.: 71 04 92.

S'Escorxador-Interior del recinte.
Tlf.: 20 14 15.

A MANACOR

C/. Joan Lliteres, 14. Tlf.: 55 56 50
Estam al vostre servei, esperam la
seva visita

A un plomer de Son Rapinya

En Vicenç de Son Rapinya mos ha perdut es papers ara que tots els "culers" en terra fan sa farina.

Lo que trob d'aquest Senyor que glosà amb una destrat perquè el darrer recital una lliga i s'altre no.

Sa tara que té més grossa que per ningú té secrets sol fer rimar dos versets lo demés, escriu en pros.

I del Barcelona m'han dit no té molts bons jugadors vaig veure el darrer partit i un defensa mal sofrit va deixar qualche ferit igual que es Canari Ros.

I lo que més m'agrada aquell arbit caparrut que a en Cuman l'envià a ses dutxes per anar brut

La Verge de Montserrat ningú va pensar en Ella a sa parròquia "culera" lo que li fou agradat veurà l'arbit cap trencat amb el "pito" entravessat devers mitjan gargamella.

I no poseu més messions que sempre haureu de pagar si no apreneu a jugar no fareu mai campions.

Es Canari Ros

Calvià, cap a la desmallorquinització

«Qui perd els orígens, perd la identitat»; aquesta frase de Raimon apunta cap un fet ben preocupant al nostre municipi. Les proves de desmallorquinització a Calvià són evidents, i ens demanem si la política de l'Ajuntament, i la dels grups polítics que ara en són presents, PSOE i PP.UM, hi té res a veure.

És vera que Calvià té una realitat social determinada pel fenòmen de la immigració que enfila des dels anys del «boom» turístic, és vera que s'ha de partir d'aquesta realitat social que ha suposat un condicionament per a la pervivència de la nostra cultura, però també és vera que les persones i les famílies que un dia s'establiren entre nosaltres no han gaudit de les condicions més adients per sentir com a seva la nostra cultura. En aquest sentit, la tasca feta per l'Ajuntament és lamentable. Cinc anys després de l'aprovació del Reglament municipal de normalització lingüística, dita normativa resta sense aplicar en una grandíssima part, i tots sabem que l'ús del català no es fomenta en la vida quotidiana

del municipi.

Que el Departament municipal de Benestar Social quasi sempre faci ús del català, significa l'excepció de la regla, ni més ni manco. La paperassa administrativa es fa en castellà en un noranta per cent, Ràdio Calvià no fa cap programa en la nostra llengua, ni un, tota la publicitat de l'Ajuntament és en castellà, principalment als diaris. Tal vegada convendrà reconèixer que la Revista Calvià millora un poc en aquest sentit, però tot d'una ens hem de demanar el següent... què s'ha fet del Servei d'Assessorament Lingüístic que la Corporació es va comprometre a crear?. El PSOE n'és responsable per manca de voluntat política, i val a dir que la poca promoció del català encara es fa com una mena de concessió als quatre «progres» del municipi. Això és vera i la resta són romanços. Poca cosa per un partit que es defineix com a progressista.

Pel que fa a l'oposició, dos cèntims del mateix. Basta veure l'ús que fan del català a les ses-

sions plenàries els membres del Partit Popular, i també el fet que mocions, interpel·lacions, i preguntes a l'Equip de Govern siguin escrites sempre en castellà. El Partit Popular no és una alternativa a tenir en consideració. El darrer exemplar de la revista popular «El Terme» n'és la prova: només una pàgina escrita en català i encara plena d'errades. Cal recordar que el P.P. ha estat l'únic partit polític que s'ha oposat a què les llengües oficials de les comunitats autònomes puguin emprar-se al Senat un dia en l'any, quan es reunirà la comissió per a les autonomies.

El PSM sap que la defensa de la nostra llengua pot no resultar electoralment rendible a curt termini, precisament per la mala política feta fins ara, però consideram que la democràcia no consisteix en fer concessions i que això, a la llarga, ens farà guanyar credibilitat. En qualsevol cas nosaltres romandrem fidels i farem una feina adreçada a la conscienciació i a la solidaritat.

Manuel Martínez: Criador de pastors alemanys

Trobam en Manuel Martínez a la botiga Fauna de la plaça de Santa Ponça, envoltat d'animals, menjars i medicines per animals de companyia. Com que ens conta que és criador de cans, li demanem coses de la seva professió.

- ¿Quina raça és la que cries?

Jo sóc del Club del Pastor alemany de Palma i som criador de l'afice Badia de Cromis 1192.

- ¿Quins són els principals trets del pastor ale-

many?

Bellesa i feina, el pastor alemany reuneix totes les qualitats: animal de companyia, guarda i defensa, detecció de drogues i explosius. És un bon ca policia.

- Veig que tens molts de trofeus.

Amb els meus cans he aconseguit tres anys seguits el títol de millor criador de l'Estat espanyol. L'any 1988 a Bremen vaig guanyar el número set en la classe de mascles molt joves amb el ca Dino de Badia Cromis. Quan un ca criat per nosaltres guanya, és una gran satisfacció.

En Manuel Martínez amb na Corsa von Huhngrab, la seva darrera adquisició importada d'alemanya.

CAFETERIA-PIZZERIA CA NA PURI

QUINZE PIZZES DIFERENTS A 500 PTES.
PIZZA DE BACALLÀ
MENÚ DIARI A 625 PTES.
COMUNIONS I BANQUETS FINS A 75 PLACES A 1.800 PTES.

Els diumenges obrim a les 18 hores

Carrer Faust Bonafè, 65-b
Tel. 429161 SON FERRIOL

CUINA INTERNACIONAL I ALEMANYA
BODES-BATEJOS-COMUNIONS

Avinguda Jaume I (devora rotonda)
Tel. 695114 SANTA PONÇA

SUPERMERCAT CARNISSERIA-XARCUTERIA

LUIS

Plaça Rei Jaume I s/n
Tel. 690016 Santa Ponça

La no violència contra colonialisme (I)

Fons de documentació per la pau

1. Llengua catalana contra la imposició i la burocràcia colonial.

"Què ingènua i senzilla ha convertit Amèrica la seva població blanca, i quan inconscientment cruel!" (Martin Luther King)

"Perdre la individualitat pròpia i convertir-se en un engranatge, simplement, d'una màquina, és impropri de la dignitat humana." (Mahatma Gandhi)

"Pongan el mayor cuidado en introducir la lengua castellana, a cuyo fin se darán las providencias más templadas, disimuladas para que se consiga el efecto sin que se note el cuidado." (Instrucción dictada a los Corregidores de Catalunya, 1717)

"Que en las escuelas de primeras letras y de gramática no se permitan los libros en lengua catalana, escribir ni hablar en ella dentro de las escuelas, y que la doctrina cristiana sea y la aprendan en castellano." (Instrucciones a las Escuelas del Consejo de Castilla, 1716)

Cal diferenciar entre arguments "nets" i "bruts" (o incoherents); aquests darrers cauen en contradiccions, o en arbitrarietats, en el que s'anomenen "raons de mal pagador", aficionat a tòrcer en benefici propi la mateixa lògica que s'exigeix a altres.

Ara, de vegades, se'ns acusa de "voler imposar" el català. Amb això es veuen obligats a reconèixer l'existència d'una cultura que abans preferien ignorar i menysprear, en favor de la que no feren ni digueren res quan era cruelment perseguida. Aquesta omisió resulta quan no estranya en tals enemics d'imposar res, i que se suposa que cerquen el més just.

S'està parlant d'"imposició" per a dues coses antigues:

- a) Quan el franquisme obligava als catalanoparlants a usar, dins la seva pròpia terra, una llengua forastera.
- b) Quan els catalanoparlants reivindiquen el seu dret a usar sense cap xantatge o contínues intromissions la seva pròpia llengua a dins la seva pròpia terra.

Si ens fixam veurem com la proposició b) és exactament la mateixa que els castellanoparlants gaudeixen i exigeixen per a la seva pròpia terra: és lògic que siguin els forasters els qui hagin d'adaptar-se.

¿Per què aquí no?

Això ho explica perfectament la història:

"He juzgado conveniente, así por esto, como por mi deseo de reducir mis reinos de España a la uniformidad de unas mismas leyes, usos, costumbres y tribunales, gobernándose todos por las leyes de Castilla..." (Decreto de Nueva Planta, 1714) "... y tocándose el dominio absoluto de los reinos de Aragón y Valencia, se añade ahora el de justo derecho de conquista que de ellos han hecho últimamente mis armas..." (Decreto del Consejo de Castilla, 29-06-1707)

Amb altres paraules, la Corona Catalano-Aragonesa fou conquerida per les armes en la Guerra de Successió, abolides les seves pròpies lleis i usos i retinguda com a propietat del Rei absolutista (Felip V i successors). És a dir, aquí no tenim els mateixos drets lingüístics que els castellans dins la seva pròpia terra, ja que aquí som colònies de Castella (de les seves classes dirigents, bàsicament). Aquesta veritat no es proclama als quatre vents perquè hi ha por als poders fàctics, de la pressió cultural i demogràfica castellanitzant.

Se'ns exigeix ser "espanyols", sota l'amenaça de tot tipus d'insults i ridiculitzacions si deim que som espanyols tan sols per ciutadania (i no per nacionalitat). Pels castellans, tot el que és diferent no pot ser espanyol. Des dels Reis Catòlics la nacionalitat dominant a la península (Castella) ha estat usada com a arma per a una obsessiva unificació: religiosa i racial (jueus, moriscs),

política i cultural (Corona d'Aragó, Euskadi, Galicia, Canàries...) en benefici d'uns Cèsars sagrats. Obsessiva-ment se'ns ha exigit ser espanyols, i per suposat, el fer "nostra" la seva llengua, vulguem o no, oblidant fins i tot les nostres pròpies, titllades de dialectes sense valor.

¿Quina "espanyolitat" és aquesta que desposseeix uns "espanyols" de la seva cultura, en favor de la llengua que interessa a un projecte imperialista i insolent?

¿Quina "espanyolitat" és aquesta que ens concedeix menys drets, i que facilita la desaparició de les llengües, que per la seva existència, poden desmentir els prejudicis i mentides imposades amb baionetes per l'intolerant centralisme "espanyol"?

Qualsevol que reguli la vida d'un poble en una llengua forastera, fent servir la seva superioritat de mitjans coercitius (Estat i funcionariat centralista, invasió guerrera o pacífica) actua com a foraster colonialista. La "metròpolis" pot enviar-nos a les colònies (i no se priva gens de fer-ho) funcionaris que desconeixen el català i emparats en l'oficialitat del castellà, coaccionen, amb la seva generosa ignorància del terreny, l'expressió natural dels indígenes. Així, tenim com els indígenes no poden parlar el català a les seves autoritats, les quals sí accepten que els parlin estrangers en llengües "no-espanyoles". Aquesta singular situació en la qual els estrangers són aquí lingüísticament més lliures i sobirans que els menyspreats que parlen dialectes com el català, i la resta. Així, els estrangers són més respectats que els de les nacionalitats no castellanes, ja que volen guanyar-se'ls per simpatia. A nosaltres, en canvi, els basta amb donar-nos ordres, i no necessiten respectar-nos perquè ens tenen dominats a base de bastonades, i del record traumàtic de bastonades passades, i d'amenaques mig donades a entendre. Una discriminació més subtil que la racial.

Hipòcritament es pot parlar del "patriotisme comú", però els fets estan lluny de la realitat, i la nostra "espanyolitat" que amb tanta generositat ens donen, és beneficiar els interessos d'una burocràcia colonial que viu còmodament en terra aliena sense renunciar als seus peculiars prejudicis i megalomanies imperials.

Sovint diuen allò de "demana més que un català". Idò que ens deixin autodeterminar-nos, si realment accepten la llibertat, i no ens hauran d'aguantar pus. No seriem problema per a ells, si ens deixassin en pau i no fossin una intromissió constant a dins ca nostra. Per a les nacions sense estat, la paraula "independència" és com la paraula "llibertat" per a qualsevol persona.

2. De les Amèriques a les colònies peninsulars.

"Martin (Luther King) va comprendre que és millor acceptar la violència física en públic durant un temps que patir durant generacions la violència espiritual i emocional. Podria aconseguir-se que la violència física provocàs canvis... que eliminassin la violència psicològica i espiritual, més subtil i destructiva, contra els negres." (Coretta Scott King, vídua de M. L. King)

"No m'importa quan de temps em toqui viure així. Mai no ho acceptaré. Lluitaré a mort. Ningú no pot fer d'home un esclau, si hom no pensa com esclau." (Pare de M. L. King)

Gandhi deia, quan veia com s'obligava als hindús a caminar fora de la voravia (reservada als blancs): "Sempre ha estat un misteri per a mi que l'home pugui sentir-se honrat per la humiliació del proïsme."

"Ningú no podrà queixar-se que molts de catalans haguin desertat del catolicisme, i que s'hagin sentit més catalans que catòlics, quan des de les esferes ens han volgut ensenyar a ser més espanyols que cristians." (Mn J. Armengou)

L'altre dia, llegint el BOE, vaig veure que es declarava festa el "Dia de la Hispanidad", com a "tradició cultural comú als pobles de parla hispànica". Aquesta parla, és clar, és l'espanyol-castellà. D'aquesta manera veïa que, fins a nova ordre, totes les llengües peninsulars són hispàniques, però n'hi ha unes més hispàniques que les altres, i que el decret que declara el 12 d'octubre, "fiesta nacional", és a dir, festa estatal (doncs anomenar "nació" a l'Estat espanyol és una de les tretes del centralisme, per negar-nos com a nacionalitats lliures del seu obsessiu intent d'assimilar-nos). Aquest, com molts d'altres decrets, segueix amb la tradició uniformista d'obligar a tots, però d'acollir només una cultura hispànica.

Els castellanoparlants poden exportar la seva llengua allà on vagin. Els altres no podem utilitzar la nostra ni en la nostra pròpia "àrea autònoma". En resum, "tots som espanyols" -ens repeteixen-, però a l'hora dels fets, n'hi ha uns que són més espanyols que els altres. Per als castellanoparlants això és un negoci; per als altres, una opressió. I, és clar, si protestam, ens diuen que som molestos i "mals espanyols". La nostra llengua pròpia no és tan "pròpia" com la seva.

Aquesta propietat lingüística l'exportaren a Amèrica. Grans conglomerats d'estats i pobles que parlin una mateixa llengua significa que allà hi hagué un genocidi. Tan sols és possible la uniformitat, tan celebrada; ara n'han commemorat els cinc-cents anys d'aquest descobriment, que com és habitual, degenerà en genocidi (el dels indis americans).

Es mal d'explicar que les nacionalitats peninsulars, no castellanes, ens sumem a tal efemèrides quan també hem sofert, històricament, sistemàtiques repressions i un genocidi cultural que no s'atura.

Malgrat que ara ens "protegeixen" oficialment, hi ha molta hipocresia: quan no ens agredeixen de front, llavors és de costat, i si ara no s'atreveixen a més és perquè ara han de ser civilitzats i europeus, però hi ha molt de menyspreu ocult, visible en les omissions. Els opressors ens donen llum perquè ens identifiquem amb la seva cultura imperial, idò ara, d'"Amèriques" tan sols els queden aquestes: les comunitats que amb suau ironia anomenen "autònomes".

La mentalitat imperialista considera legítim transmetre les característiques culturals de la terra d'origen sobre zones amb cultura pròpia (perseguida o "interceptada"). Per què perdre el temps amb humilitats si es pot senyorejar i donar ordres?

Ells no defensen res que estigui amenaçat d'extingir-se ni que estigui marginat. Van a lo seu, el que volen imposar per nacionalisme que no reconeixen, però si que exporten sempre que poden. Com que lo seu és el millor! És bo lo seu; és dolent, pesat, fanàtic lo dels altres, i més encara si és petit i està indefens. Aquest és l'imperialisme castellà que s'ha de deixar amb la cara destapada en la seva fera misèria inquisitorial.

3. Des de la poca imaginació fins a la gran tragèdia.

"El meu patriotisme no és res si no és compatible amb el major benestar de la humanitat, sempre i sense excepció." (Gandhi)

"Quan una persona se sotmet a una altra per por... cedeix a la força bruta. Qui no desitgi dominar l'altre per la força tampoc se sotmetrà..." (Gandhi)

"Si la realització de la veritable Espanya no és possible, s'haurà de cercar la solució a la "extra Espanya". És més important la solució que l'Espanya... Sabem que a molts de castellans intel·ligents i comprensius, els poden dordre les nostres afirmacions. Més ens dol a nosaltres el tenir motiu per fer-les." (Mn Josep Armengou)

(Continuarà)

Un nou estil catalanesc...

Durant els darrers anys han sovintejat les discussions sobre terceres vies i altres assaigs per comprendre i solucionar en positiu l'embolicada situació nacional dels valencians, tan plena de nuus corredissos. I la veritat és que el desfasament és encara tan gros i dramàtic al País Valencià que no ens deuria permetre gaires autocomplaences: si volem sortir-nos-en amb un mínim de dignitat, caldrà copsar totes les aportacions raonades amb un màxim d'atenció i un mínim de pre-judici.

L'hem tret poc a fora, i ara ens cal traure el nas fora del nostre melic i tics localistes, i llegir amb cura i sense indolències, altres processos REALS de normalització nacional, especialment a Europa i Occident. Si les coses triguen a quallar, ens caldria almenys més humilitat per aprendre dels que van vèncer. O no? O no volem intentar-ho amb rigor? Potser el problema és que els catalanistes del Sud hem caigut massa, nosaltres mateixos, en el localisme miop i a-historicista, i en un cert folclorisme sense perspectiva. I per aquesta via acabarem com el felibrisme occità.

Hi ha encara un ample sector dels nacionalistes valencians que avorreixen cordialment allò que anomenem "els beats", però d'una manera genèrica i indiferenciada ben poc útil. Sense dubte, és probable que hagen conegut molts devots, amb toc farisaic, que hagen menyspreat el nostre poble. Però sempre és arriscat ser el primer a "llançar pedres" o menysprear, car de tothom ens caldria aprendre. Saldar el tema de la fe tan breument com sol fer-se en cercles nacionalistes és senzillament negar-se a afrontar una qüestió cabdal fins i tot en un àmbit nacional i cultural. És el mateix tic que els nacionalistes hem retret als nostres enemics: tantament, autosuficiència, incomprensió...

I, senzillament, ens cal ja tancar amb set panys els prejudicis de la daurada i no tan daurada joventut dels '60... o ens renovem o açò no s'arregla, xiquets.

Dreça sos ulls envers la part del cel
e diu a Déu, ab gest no assats humil,
paraules tals que puix se'n té per vil.
Mas l'hom irat davant raó té vel.

AUSIÀS MARC

Tornem a les arrels, però a unes arrels consistents de veritat. Durant la nostra Edat d'Or (s. XIII-XV), la nostra nació era molt devota. I ho era sincerament, car aci la Inquisició fou molt feble. Els frares predicadors anaven i venien per pobles i comarques, els reis predicaven sermons amb salms i erudició bíblica, hi havia traduccions de la Bíblia... Durant el s. XVI, després de la repressió inquisitorial del 1490 i de les Germanies, el Regne Valencià aixafat cau en col·lapse, ve la Contra-reforma que va fent desaparèixer la funesta mania de pensar, els llibres prohibits (especialment la Bíblia), etc. La nostra nació decau. El 1832 tornen a repartir-se textos bíblics en català (el Nou Testament). El 1833 comença la Renaixença.

Allí on hi ha clergat i gent devota fidel al país, hi ha indefectiblement nacionalisme: Principat, Euskadi... i

encara a Mallorca. A l'Aragó i ciutat de València, el regionalisme també naix a les parròquies. I això és perquè

la religió és arreu un substrat profund i una argamassa elemental per bastir una societat, aci i a la Xina, rai. Voler crear un nacionalisme de laboratori alegrament contraposat a un ecosistema mil·lenari, la nostra civilització (que Toynbee anomena cristiana-occidental), és senzillament un disbarat històric, cultural i polític i, per més raó que tècnicament tinguen en temes com la unitat de la llengua, la necessitat de normalitzar-la i reivindicar la nostra lliure sobirania nacional, la cosa és impossible que qualle si no és empeltada a l'arrel de tota societat: la fe de la seua civilització mil·lenària. No és cap discurs clerical, és una realitat profunda. Contraposar nacionalisme i civilització de la qual és deutor sols pot generar allò que tan clarament veiem en el cas valencià: un desballastament i incongruència profunds, plens de dilemes insolubles. Si ens hem vantat de ser racionals, ara és quan més ens cal demostrar-ho, en comparar casos.

A la independència d'Irlanda, els membres de l'IRA eren molt majoritàriament catòlics practicants. Mahatma Gandhi deia que creia en Déu més que no pas en la realitat mateixa. M. Luther King era un pastor evangèlic baptista. Els independentistes ibero-americans del s. XIX solien llegir la Bíblia i la van usar amplament per alfabetitzar llurs països.

L'època d'esplendor de l'Imperi Britànic coincidí amb les revifalles evangèliques a Gal·les, Anglaterra, Àfrica Oriental, etc... A la Castella de Felip II hom conta que un de cada quatre espanyols eren clergues o religiosos. A hores d'ara als USA més del 90 % de la població es declaren cristians, i majoritàriament són practicants. Esplendor social, cultural, econòmic i polític dels pobles i devoció religiosa van històricament units, a Occident, siga el cas català, espanyol, o qualsevol altre.

Els pobles expansius que van a la victòria tenen fe en Déu, la raó els ve contrapesada per la fe: la fe no desdiu la raó, ans li dona ales i futur. I sense la fe, la raó s'ha demostrat repetidament obtusa, inútil i estèril. Què hi farem! El pancatalanisme valencià "no ha tingut sort" perquè no ha arrelat on devia arrelar si volia realment vèncer i guanyar-se la societat: les tiesmaries, el jovent, els immigrants... De catàstrofes, el seu voluntarisme insegur ha ensopegat amb interminables conflictes, en obstinacions i dilemes cruels. Potser no ens ha sobrat supèrbia per aprendre dels casos REALS?

El "socialisme real" sorgit de la degradació del leninisme, règims oficialment ateus, també han caigut sorollosament. "Gent de sort, els qui confien en Jahvè..."

És impossible de fer reviscolar una nació tot refusant la civilització i la fe en la que va sorgir: la fe és l'argamassa més sòlida i dura, i la nació és semblant a un ecosistema el qual, privat de la seua base, trontollarà tot sencer. Nosaltres, com a cristians pancatalans aci al País Valencià, volem repetir-vos una vella confessió, sempre actual: que el Crist és la "pedra angular" i la "roca ferma" de tot l'edifici. Tornem a la seua senzillesa.

"Qui permet una injustícia sense fer res, se'n fa còmplice." (Gandhi)

Salm de combat

Oposa't, Senyor, contra els meus oponents, ataca aquells qui m'ataquen.

Preu l'escut menut i el gran,
i alça't per ajudar-me.

Que siguen com la palla davant la ventada,
arrossegats per l'àngel del Senyor;
que caminen entre tenebres i timbes,
quan l'àngel de Déu els acace.

Perquè m'han parat la xarxa sense motiu,
sense causa han excavat per a mi una fossa.
Que les sobrevinga la desgràcia imprevista,
queden presos al parany que m'han preparat,
i s'enfonsen en la ruïna.

Mentre, la meua ànima exultarà en Déu,
s'alegrarà en la seua salvació;

tots mos ossos diran:

"Senyor, ¿qui com Tu, que alliberes l'oprimit
de qui és més fort que ell, el pobre i el desvalgut
del seu espoliador?"

Es presenten testimonis malèvols,
m'inculpen de coses que desconec;

em tornen mal per bé, em deixen sol.

S'han aplegat contra mi gent forastera
sense jo saber-ho; em maltracten sense parar.

El parlar que ells tenen no és de pau,

sinó que tramen embolics d'engany.

contra la gent pacífica del país. (Salm 35)

Aterra'ls amb el teu huracà.

Cobreix llur cara de vergonya,

per tal que busquen ton Nom, Senyor.

Que queden avergonyits i aterrats per sempre,
i siguen confosos i desapareguen.

Que hagen de reconèixer que sols tu dus el Nom
del Senyor, l'Altíssim sobre tota la Terra (Salm 83).

Sent, Israel, vosaltres us aplegueu avui en

batalla contra els vostres enemics; que el cor

vostre no s'esmoreesca, ni tingueu cap por, ni

us astoreu, ni tampoc us desalenteu davant d'ells,

perquè Jahvè, Déu vostre, va amb vosaltres, per a

combatre en favor vostre contra els vostres enemics,
per tal de salvar-vos. (Deuteronomi 20:3-4)

Sant Simó Tort Ballester

Sant Simó Tort Ballester
màrtir de la pagesia,
escollau la lletania
d'aquest poble foraster.

Foraster perquè ha perdut
la saba de l'avior
i ha fuit, com fill pecador,
del seny que l'ha concebut.

Feis que torni convertit
a la nostra llar passada;
que senti la la retrobada
la terra que ens ha parit.

Endinsau la nostra rel
dins el solc de la ferida
perquè mai més en la vida
siguem un poble infidel.

SANT SIMÓ TORT BALLESTER
patró de la part forana,
mostrau-nos de bona gana
el camí que ens toca fer:

per rompre qualsevol jou
que ens faci viure ajupits;
per gravar als nostres pits
l'orgull del "siai qui sou";

perquè ningú ens faci esclaus,
sigui de prop o d'enfora;
perquè prest arribi l'hora
de timonar nostres naus.

SANT SIMÓ TORT BALLESTER
pare de la Germania,
feis que el poble sempre sia
dins la rel foraviler.

Removeu pels quatre vents
la llacor dels vostres ossos,
que entri dins els nostres cossos
la fe dels Independents.

Feis que s'esborri la por
que corr per la nostra sang,
que, quan mossegam el fang,
és quan no lluitam de cor.

retornau-nos la primícia
d'aquells camperols alçats
per les seves llibertats,
la germanor i la justícia!

Jaume Santandreu
"Cançons per al meu poble"

L'ESTEL
de Mallorca

LA REVISTA QUE DIU EL QUE ELS
MALLORQUINS PENSEN PERÒ NO
S'ATREVEIXEN A DIR

SUSCRIVIU-VOS-HI

TEL. 26 50 05

Diada de les arts marçials, el passat 30 de gener. A la fotografia s'hi pot veure en Pep Roses, de la Federació de Judo, conversant amb en Manuel Juárez, tinent de batle de l'Ajuntament de Calvià.

Aquest jovenets són l'equip Infantil de l'Associació Esportiva Son Ferrer, aquest equip ha estat el campió del play off.

L'equip Calvià de primera Regional Preferent, ara per ara, van en el setè lloc de la classificació, però ben segur que de seguir la bona trajectòria dels últims partits pujaran més llocs dins la classificació.

A Josep Maria Llompart

L'idolatriat paisatge de la Mallorca enyorada de sobte, s'enfosqueix. L'ombra del teu últim viatge amb llàgrima desconsolada de fosca el recobreix.

Orfe queda la poesia, i el país sense algú que el sabia conduir. Sense brúixola, sense guia. Que la sendera, sense tu, serà molt més llarga, la lluita més amarga, més dur el patir...

Amb enyorança cridarem: guanyarem! Guanyarem! Potser massa tard perquè tu ho puguis veure, Josep Maria Llompart. Però ho pots creure, des del teu nou estatge a la merescuda Glòria, el nostre millor homenatge, serà la victòria!

Tomeu Martí i Florit

L'ESTEL de Mallorca

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom: .....

Carrer: .....

..... D. P. ....

Població: ..... Tel.: .....

M'interessa una subscripció:

☐ **SEMESTRAL 1.500 PTS**

Rebut domiciliari a un banc

Entitat: .....

Sucursal: .....

Banc: ..... Suc.: .....

Compte n.º: .....

Titular: .....

Firma

Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Camí de les Pedreres, 30, s'Arenal

MATERIALS PEL LA CONSTRUCCIÓ

CAN MARÍ

Carretera de Manacor, 403 - Davant la gasolinera - Telf. 42 83 00 -
SON FERRIOL. DISSABTES DEMATÍ OBERT.